

Statistisch vademecum van de banksector 2003

ASPECTEN EN DOCUMENTEN
221

Statistisch vademecum van de banksector 2003

Aanhalingen zijn toegelaten mits de bron wordt vermeld.

**BELGISCHE VERENIGING VAN BANKEN,
Ravensteinstraat 36 - 1000 Brussel**

Telefoon : 02 507 68 11

Telefax : 02 511 19 51

E-mail : adm@febelfin.be

B.T.W. BE 536 067 827

Nr. Bankrekening 210-0046684-79

ISSN 0771-4092

september 2004

BELGISCHE VERENIGING VAN BANKEN

Statistisch
vademecum van
de banksector
2003

ASPECTEN EN DOCUMENTEN

221

Voorwoord

Wie statistieken zoekt met betrekking tot de in België gevestigde banken, zal zijn gading vinden in dit vademecum. De meeste van de gebruikte gegevens werden ontleend aan de publicaties van de Nationale Bank van België (NBB) en de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA), of aan de individuele verslagen van de banken. Sommige waren bij de Belgische Vereniging van Banken zelf beschikbaar. Vele gegevens werden bewerkt door de Vereniging, die voor haar berekeningen uiteraard verantwoordelijk is.

Het jaarverslag van de Belgische Vereniging van Banken en diverse brochures in de reeks *Aspecten en Documenten*¹ bevatten statistieken over deelaspecten van de banksector. Het vademecum is meer gericht op een structurele benadering.

In 2003 werd Febelfin, de 'Belgische Federatie van het Financiewezen' opgericht. Naast de Belgische Vereniging van Banken (BVB) maken nog vijf andere Verenigingen deel uit van deze Federatie: zie www.febelfin.be. Reeds in de twee vorige edities van het Vademecum werden in hoofdstuk 8 een aantal tabellen toegevoegd betreffende het belang van de instellingen voor collectieve beleggingen (ICB's) en de beleggingsondernemingen. Die tabellen werden dit jaar ondergebracht in een apart hoofdstuk (hoofdstuk 13).

In deze twintigste editie werd een nieuwe internationale vergelijking opgenomen over het aantal bankkantoren (hoofdstuk 3).

Wat de jaargangen betreft, bevat deze twintigste editie vooral bijwerkingen voor 2002 en 2003. In mei 2004 werd de Europese Unie (EU) uitgebreid met 10 nieuwe lidstaten. Gezien de bijwerkingen van dit vademecum niet verder gaan dan 2003, wordt in alle tabellen met gegevens m.b.t. de EU, de EU van 15 lidstaten bedoeld.

¹ Zie onder meer 'De resultaten van de banken in 2002' (nr. 219) en 'De banken in 2002 - Individuele gegevens' (nr. 220).

Inhoud

Woord vooraf	5
Terminologie	12
Bronnen & Conventionele tekens	14
Tabellen	
1. Kencijfers van het Belgische bankwezen	15
• Structuur van de banksector	16
• De bankbedrijvigheid	17
• Resultaten van de banken	18
2. De banken in de economie	19
<i>De tertiaire sector en de banken binnen de economie</i>	
• Aandeel van de tertiaire en de financiële sector in de Belgische economie	20
• De monetaire financiële instellingen in Europa - aantal en aard	21
• Belang van de banksector in de Belgische economie	21
• Internationale vergelijking van het belang van de banksector in de economie	22
• Verloop van de totale tewerkstelling in de Belgische financiële sector in 2002	22
<i>Het sparen binnen de economie</i>	
• Internationale vergelijking van de spaarquote van de gezinnen	23
• Beleggingen van de niet-financiële sectoren in het eurogebied	23
• Financiële activa gevormd door de Belgische vennootschappen en particulieren, en financiële spaarquote	24
• Samenstelling van het financieel sparen gevormd door de Belgische vennootschappen en particulieren	24
• Financiële activa gevormd door de Belgische vennootschappen, naar vorm	25
• Financiële activa gevormd door de Belgische particulieren, naar vorm	25
<i>De kredietverlening binnen de economie</i>	
• Financiering van de niet-financiële sectoren in het eurogebied	26
• Beroep van de Belgische vennootschappen op externe financiering	27
• Beroep van de Belgische gezinnen op krediet	28
• Gewicht van de banken in de financiering van de Belgische overheidsschuld	28
<i>Het financieel vermogen van economische sectoren</i>	
• Rekening van financieel vermogen voor België	29
3. Structuur van de banksector	31
• Verloop van het aantal banken	32
• Belang van de groepen van banken	32
• Aantal contactpunten met de cliënteel	33
• Variaties in het kantorenbestand van de banken	33
• Diversificatie in het kantorennet : self-banking eenheden	34
• Geografische verdeling van de bankkantoren en verkooppunten - einde 2003	34
• Verdeling van de banken naar omvang van hun kantorennet en agentennet - einde 2003	35
• Internationale vergelijking van het aantal bankkantoren	35
• Voornaamste in België gevestigde banken volgens het balanstotaal - boekjaar 2002	37
• Voornaamste in België gevestigde banken volgens de cliëntendeposito's in ruime zin - boekjaar 2002	39
• Voornaamste in België gevestigde banken volgens het totaal van de kredieten, met inbegrip van de schuldtitels - boekjaar 2002	41
• Voornaamste banken naar Belgisch recht volgens het totaal eigen vermogen - boekjaar 2002	43
• Belang van de voornaamste instellingen binnen de banksector	44

4.	Human Resources	45
	• Aantal personen tewerkgesteld in de banksector, per categorie	46
	• Verdeling van het uitvoerend personeel, tewerkgesteld in de banksector, naar categorie	47
	• Verdeling van de banken volgens het personeelsbestand	48
	• Structuur van de werkgelegenheid in de banken volgens leeftijd, anciënniteit en geslacht	48
	• Structuur van de werkgelegenheid in de banken volgens gewest, nationaliteit en individuele prestatieduur	49
	• Verdeling van het bankpersoneel volgens diploma (einde 2003)	49
	• Verdeling van de nieuw aangeworven medewerkers in de banksector, volgens diploma (einde 2003)	49
	• Verloop van de personeelskosten in de banksector	50
5.	Investerings	51
	• Evolutie van de investeringsuitgaven in de banksector - indeling naar aard	52
	• Bestemming van de investeringsuitgaven in de banksector	52
	• Uitsplitsing van de investeringsuitgaven voor informatica-uitrusting in de banksector	53
6.	Werkmiddelen	55
	• De gezamenlijke werkmiddelen van de banken	56
	• Structurele evolutie van de werkmiddelen en van de cliëntendeposito's van de banken	57
	• Samenstelling van de cliëntendeposito's van de banken naar de vorm	58
	• Samenstelling van de cliëntendeposito's van de banken naar de munt en naar de geografische oorsprong	59
	• Verdeling van in België ingezamelde cliëntendeposito's volgens deposanten	59
	• Evolutie en belang van de interbankverrichtingen	60
	• Samenstelling van de interbankverrichtingen, naar de munt en geografisch	60
7.	Kredieten	61
	<i>Algemeen verloop van de kredieten</i>	
	• Algemeen overzicht van de kredietverlening door de banken	62
	• Verdeling van de totale bankkredieten, naar de munt en geografisch	62
	• Verdeling van de totale bankkredieten naar de vorm	63
	• Verdeling van de totale bankkredieten naar hun begunstigen	63
	<i>Kredieten aan de Belgische privé-sector en aan het buitenland</i>	
	• Vormen van bankkredieten aan de Belgische privé-sector en aan het buitenland	64
	• Verdeling van bankkredieten aan de Belgische privé-sector en aan het buitenland, volgens de begunstigen	65
	• Evolutie van de bankkredieten aan de Belgische vennootschappen en van het BBP	65
	• Bankkredieten aan de Belgische vennootschappen volgens bedrijfsgrootte	66
	• Evolutie van het consumentenkrediet bij alle kredietverstrekkers	67
	• Consumentenkrediet naar kredietverstrekkers	68
	• De kredietverlening voor de huisvesting, naar kredietverstrekkers	69
	• Evolutie van de leasingproductie	70
	<i>Kredieten aan de Belgische overheid</i>	
	• Verdeling van de kredieten aan de Belgische overheid, naar de vorm en de munt	71
	• Omvang van de bankkredieten aan de overheidssector in enkele landen, einde 2003	71
	<i>Kredieten aan België</i>	
	• Verdeling van de kredieten aan België tussen privé-sector en openbare sector	72
	<i>Verbinteniskredieten</i>	
	• Verloop van de opgenomen verbinteniskredieten	72
	<i>Effectenportefeuille</i>	
	• Samenstelling van de effectenportefeuille van de banken	73
8.	Activiteiten buiten balanstelling	75
	• Evolutie van de belangrijkste rubrieken in de buiten balanstelling van de banken	76
	• Evolutie van de voornaamste financiële instrumenten op rente en op vreemde valuta's van de banken	77
	• Wereldmarkten van de voornaamste afgeleide financiële instrumenten	77

9.	Internationalisatie	79
	<i>Open karakter van de bankactiviteit</i>	
	• Algemene balans van de in België gevestigde banken : geografisch en naar de munt	80
	• Nettokapitaalsaldo t.a.v. het buitenland van de in België gevestigde banken	80
	• Omvang van de internationale verrichtingen in de activiteiten van de in België gevestigde banken	80
	• Graad van openheid tegenover het buitenland van de banksector in de EMU-landen	81
	• Aandeel van de voornaamste landen in het totale volume van de bankvorderingen op het buitenland	81
	<i>Internationale aanwezigheid</i>	
	• Aanwezigheid van België en van andere Europese landen in de wereldrangschikking van de voornaamste banken volgens het eigen vermogen (in 2002)	82
	• Rangschikking van de grootste Europese banken volgens het eigen vermogen (in 2002)	83
	• Plaats van de Belgische banken in de wereldrangschikking (in 2002)	85
	• Geografische verdeling van de buitenlandse vestigingen van de Belgische banken	85
	• Aanwezigheid van buitenlandse banken in België, volgens de nationaliteit van de moederbank of van de buitenlandse aandeelhouders	86
	• Belang van de buitenlandse banken in de bankbedrijvigheid in België	86
	• Aanmeldingen van banken, onder het Europees stelsel van vrije dienstverlening	87
	• Aantal buitenlandse banken gevestigd in enkele Europese landen	88
	<i>Activiteit op de financiële markten in euro</i>	
	• Bruto-uitgiften van effecten uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied in 2003	89
	• Internationale schuldtitels : uitstaande bedragen en netto-uitgiften	90
10.	Betalingsverkeer	91
	<i>Betaalinstrumenten</i>	
	• Overschrijvingen via automatische weg, indeling naar aard	92
	• Aantal betaalkaarten in omloop, onderscheid naar functie	92
	• Betaalterminals Banksys – betalingen Bancontact - Mister Cash	93
	• Biljettenverdelers Banksys	94
	• Proton-verrichtingen – aantal kaarten	95
	• Proton-verrichtingen – aantal betaalterminals	95
	• Proton-verrichtingen – aantal laadbeurten	95
	• Geldafhalingen aan bankautomaten	96
	• Klassieke betalingsverrichtingen in 2000-2001-2002	96
	• Raming van het gebruik van betaalinstrumenten in België	97
	• Verrichtingen door Belgen in het buitenland	98
	• Gebruik van betaalinstrumenten – Internationale vergelijking voor 2002	98
	<i>Interbancaire verrekening</i>	
	• Aantal verrichtingen	99
	• Elektronisch debet	100
	• Elektronisch credit	101
	• Invorderingen via DOM'80	102
	• CEMUC-systeem	102
	• ELLIPS	103
	• ELLIPS : vergelijking 1999/2000/2001/2002/2003	103
	• TARGET : daggemiddelden van de betalingen van België	104
	• Betalingen via TARGET : relatief aandeel van de Europese landen	104
	• TARGET : uitsplitsingen van de betalingen van België met andere Europese landen.	105
	<i>S.W.I.F.T.</i>	
	• Verloop van het aantal uitgewisselde berichten en belang van de verschillende types berichten	105
11.	Bancarisatie	107
	• Evolutie van het totaal aantal rekeningen bij de banken	108
	• Aantal rekeningen bij de banken - Overzicht volgens het type van bankrekening	108
	• Gemiddeld bedrag per bankrekening	108
	• Belang van de grote banken in het totaal aantal bankrekeningen	109
	• Verdeling van de bankrekeningen naar munt en geografische oorsprong	109

• Verdeling van de bankrekeningen naar economische sectoren : ingezetenen in EUR	110
• Verdeling van de bankrekeningen naar economische sectoren : ingezetenen in deviezen	110
• Samenstelling van de totale geldvoorraad in het eurogebied	111
• Ontwikkeling van het giraal geld in de voornaamste industrielanden en in het eurogebied	111
12. Rendabiliteit, solvabiliteit, productiviteit	113
<i>Rendabiliteit</i>	
• Resultaten van de banken	114
• Oorsprong van de ontvangsten van de banken	115
• Aanwending van de ontvangsten van de banken	116
• Fiscale en parafiscale lasten van de banken	117
• Rendabiliteitsratio's van de banken	118
• Rendabiliteits spreiding van de banken in 2002	118
• Rendabiliteit van de banken vergeleken met die in andere sectoren van de Belgische economie	119
• Internationale vergelijking van de oorsprong van de bankontvangsten	119
• Internationale vergelijking van de aanwending van de bankontvangsten	120
• Internationale vergelijking van het resultaat van de banken	121
<i>Solvabiliteit</i>	
• Solvabiliteit van de banken naar Belgisch recht	122
• Internationale vergelijking van de banksolvabiliteit	122
<i>Productiviteit</i>	
• Productiviteitsratio's van de banken naar Belgisch recht	123
• Internationale vergelijking van de bankproductiviteit	124
13. Andere financiële activiteiten en ondernemingen	125
<i>Instellingen voor collectieve belegging (ICB)</i>	
• Aantal instellingen voor collectieve belegging die in België openbaar worden verdeeld	126
• Netto-inbreng bij de in België openbaar verdeelde ICB's	127
• In België openbaar verdeeld netto-actief van de ICB's naar Belgisch en buitenlands recht	127
<i>Beleggingsondernemingen</i>	
• Aantal in België gevestigde beleggingsondernemingen	128
• Bedrijvigheid en resultaten van de beleggingsondernemingen naar Belgisch recht : enkele hoofdkenmerken	129
<i>Pensioensparen</i>	
• Pensioensparen en pensioenverzekeringen	130

Terminologie

Bank

Deze term wordt gebruikt in de zin van de tweede Europese bankenrichtlijn, d.w.z. een onderneming waarvan de werkzaamheden bestaan in het *van het publiek in ontvangst nemen van deposito's of van andere terugbetaalbare gelden en het verlenen van kredieten voor eigen rekening*. Die richtlijn werd in het Belgische recht omgezet bij de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen. Met deze wet werden tevens de verschillende statuten van de vroegere groepen van kredietinstellingen (banken, spaarbanken en OKI's) geüniformeerd.

Financiële instelling

Ook deze term wordt gebruikt in de zin van de tweede Europese bankenrichtlijn, d.w.z. een onderneming die geen kredietinstelling is en waarvan de hoofdwerkzaamheid bestaat in het *verwerven van deelnemingen of in het uitoefenen van een of meer van de werkzaamheden, opgenomen in de lijst van activiteiten die volgens de tweede bankenrichtlijn onder de wederzijdse erkenning vallen*. Deze lijst van activiteiten omvat: leningen; leasing; betalingsverrichtingen; uitgifte en beheer van betaalmiddelen; verlenen van garanties en stellen van borgtochten; transacties met betrekking tot geldmarktinstrumenten, valuta's, financiële futures en opties, swaps en soortgelijke financieringsinstrumenten, effecten; vermogensbeheer en -advisering; deelneming aan effectenemissies, enz.

Overige financiële instellingen

Deze term wordt gebruikt ter aanduiding van instellingen die geen banken noch financiële instellingen zijn zoals boven omschreven. Telkens als deze term wordt gebruikt, wordt in de mate van het mogelijke aangegeven om welke instellingen het gaat.

Banksector

Deze term omvat alle banken die onder de toepassing van de wet van 22 maart 1993 vallen.

Voor de periode vóór de invoeging van de wet van 22 maart 1993 spreekt men ook wel van 'banken in enge zin' wanneer het enkel de banken betreft die ressorteerden onder het oude bankstatuut, en van 'banken in ruime zin' wanneer naast de banken onder het oude bankstatuut, ook de OKI's en de spaarbanken worden bedoeld.

Financiële sector

Deze term omvat de banken, de financiële instellingen en de overige financiële instellingen.

EUR – deviezen

In de bankboekhoudrapportering luidt de indeling naar de munt euro versus deviezen (vroeger Belgische frank versus deviezen). Met deviezen worden de munten bedoeld van de landen die niet behoren tot de Europese muntunie.

België – overige EMU-landen – overige landen

Waar de vroegere geografische indeling eenvoudigweg België versus het buitenland was, wordt nu in twee stappen gewerkt. België wordt, als onderdeel van de Europese Muntunie, gerelateerd tot de overige EMU-landen. Daarnaast worden dan nog de “overige landen” geplaatst, m.a.w. alle landen die niet behoren tot de Europese muntunie.

De huidige twaalf EMU-landen zijn: België (BE), Duitsland (DE), Finland (FI), Frankrijk (FR), Griekenland (GR) (sinds 1 januari 2001), Ierland (IE), Italië (IT), Luxemburg (LU), Nederland (NL), Oostenrijk (AT), Portugal (PT) en Spanje (ES).

EU-landen

Met de uitbreiding in mei 2004 hebben 10 landen de Europese Unie vervoegd, met name Cyprus (CY), Estland (EE), Hongarije (HU), Letland (LT), Litouwen (LV), Malta (MT), Polen (PL), Slovenië (SI), Slowakije (SK) en Tsjechië (CZ).

In dit vademecum zijn echter enkel cijfers opgenomen tot en met 2003 en bijgevolg zijn voor deze jaargang de nieuwe lidstaten niet opgenomen onder de noemer Europese Unie. Onder de EU moet dus worden begrepen de Unie van 15 landen: de twaalf EMU-landen (zie hoger) plus Denemarken (DK), het Verenigd Koninkrijk (GB) en Zweden (SE).

Bronnen

Assuralia	Beroepsvereniging van de Verzekeringsondernemingen
BEAMA	Belgische Vereniging van Asset Managers
BIB	Bank voor Internationale Betalingen
BLV	Belgische Leasingvereniging
BVB	Belgische Vereniging van Banken
CBFA	Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen
ECB	Europese Centrale Bank
Eurostat	Bureau voor Statistiek van de Europese Gemeenschap
IMF	Internationaal Monetair Fonds
INR	Instituut voor de nationale rekeningen
NBB	Nationale Bank van België
NIS	Nationaal Instituut voor de Statistiek
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RSVZ	Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
UCV	Uitwisselingscentrum en Verrekening

Conventionele tekens

-	het gegeven bestaat niet of is zinloos.
n.b.	niet beschikbaar

1. Kencijfers van het Belgische bankwezen

1.1.	Structuur van de banksector	16
1.2.	De bankbedrijvigheid (in miljarden EUR)	17
1.3.	Resultaten van de banken (in miljarden EUR)	18

1.1. Structuur van de banksector

	1993	2000	2002	2003
Aantal banken				
naar Belgisch recht (1)	112	72	65	61
- uit België	-	44	36	34
- uit overige EU-landen	-	21	22	21
- uit niet-EU-landen	-	7	7	6
naar buitenlands recht	39	47	46	48
- uit EU-landen	24	34	36	38
- uit niet-EU-landen	15	13	10	10
Totaal aantal in België gevestigde banken	151	119	111	109
Vertegenwoordigingskantoren	42	32	25	24
Banken aangemeld onder het Europees stelsel van vrije dienstverlening	115	345	420	443
Personeelsleden (2)	76.281	76.364	74.896	72.210
Contactpunten (3)				
Kantoren	7.890	6.616	5.550	4.989
- Kantoren uitgerust met self-banking	1.592	4.982	4.588	4.269
Gevolmachtigde agenten	11.998	7.086	5.425	5.022
- Gevolmachtigde agenten werkzaam in kantoren van de bank	2.131	1.028	778	814
Biljettenverdelers (4)	2.636	6.673	6.772	6.671
Betaalterminals (5)	34.010	64.471	76.110	79.736
Investeringen (6) (in miljoenen EUR)				
Roerende investeringen	321,5	385,6	253,5	245,2
- Informatica-uitrusting	261,7	304,6	209,8	207,2
Onroerende investeringen	248,5	399,5	326,5	355,8
Totaal	570,0	785,1	580,0	601,6
Rekeningen (7) (in duizenden)				
Zichtrekeningen	9.863	12.225	12.693	n.b.
Termijnrekeningen	1.949	1.648	1.318	n.b.
Gereguleerde spaarrekeningen	18.581	17.670	17.385	n.b.
Totaal	30.392	31.543	31.396	n.b.
Betalingsverkeer				
POS-verrichtingen (in duizenden)	n.b.	400.892	527.583	564.180
Proton-betalingen (in duizenden)	n.b.	51.267	120.828	107.290
Geldafhalingen (8) (in miljoenen)	113,6	201,2	242,9	n.b.
Uitgevoerde overschrijvingen (in miljoenen)	383,3	619,4	633,5	n.b.
Kredietkaarten (in duizenden)	1.997	2.746	2.805	2.837
Debetkaarten (in duizenden)	6.071	8.371	9.914	10.448

Bron : BVB.

- (1) De banken naar Belgisch recht zijn verder onderverdeeld volgens nationaliteit van de meerderheid of sterkste participatie binnen het aandeelhouderschap (zie ook tabel 9.8.).
- (2) Raming voor alle banken (BVB-enquête bij de leden, aangevuld met gegevens uit de gepubliceerde rekeningen).
- (3) De cijfers m.b.t. kantoren en gevolmachtigde agenten zijn afkomstig uit een BVB-enquête bij de leden.
- (4) ATM's van Bancontact/Mister Cash, alsook private automaten met geldafhaling bij de banken.
- (5) Banksys.
- (6) De cijfers m.b.t. de investeringen zijn afkomstig uit een BVB-enquête bij de leden.
- (7) Ramingen.
- (8) Geldafhalingen aan ATM's van Banksys en aan private ATM's.

1.2. De bankbedrijvigheid (in miljarden EUR)

Einde periode	1993	2000	2002	2003
VOORNAAMSTE BALANSRUBRIEKEN				
Balanstotaal	562,9	778,4	830,5	890,9
Kredieten :				
Cliëntenkredieten (1)	193,0	301,3	311,7	323,3
- op België	162,9	216,2	218,8	226,7
- op het buitenland	30,1	85,1	92,9	96,6
Kredieten a/d Belgische overheid (2)	108,2	95,0	78,7	73,3
Interbankvorderingen	183,0	178,1	197,2	233,1
Effectenportefeuille	52,3	151,2	176,4	192,3
Deposito's :				
Cliëntendeposito's	283,8	375,1	395,1	420,4
- zichtdeposito's	33,7	74,8	80,5	91,3
- termijndeposito's	95,8	108,2	115,7	117,0
- gereguleerde spaardeposito's	48,5	94,1	113,6	134,0
- depositocertificaten	3,3	28,3	23,9	23,2
- kasbons en obligaties	96,3	64,2	55,2	47,7
- overige	6,2	5,5	6,3	7,1
Interbankschulden	223,7	261,5	246,9	280,8
Aansprakelijk vermogen (3)	22,3	55,1	58,2	58,0
- eigen vermogen (3)	15,4	32,1	34,3	34,7
- achtergestelde schulden	6,9	23,0	23,9	23,3
VOORNAAMSTE POSTEN BUITEN BALANSTELLING				
Toevertrouwde waarden en vorderingen	2.741,1	9.933,7	11.914,8	13.112,9
<i>waarvan : open bewaargevingen</i>	1.458,9	4.992,3	5.961,0	6.548,2
Termijnverrichtingen	902,2	2.411,9	3.831,5	4.218,4
Waarborgen	416,6	1.242,6	1.497,3	1.539,1
Betekende kredietlijnen	172,6	304,4	261,9	317,8
Contantverrichtingen in uitvoering	73,3	65,6	82,0	90,4
Opgenomen verbinteniskredieten	29,5	82,4	79,5	126,9
Overige rechten en verplichtingen	21,4	46,8	87,6	68,8
Vooraf gedekte opbrengsten en kosten	4,3	3,1	3,2	3,3

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

- (1) *Inclusief de vorderingen op de Belgische overheid in de vorm van directe kredietverlening.*
(2) *Krediet aan de Belgische overheid in de vorm van obligaties en schatkistcertificaten, alsook het bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier.*
(3) *Fonds voor algemene bankrisico's inbegrepen.*

1.3. Resultaten van de banken (1)

	1993	2000	2002	2003
Opbouw van de inkomsten (in miljarden EUR)				
Renteresultaat	6,9	8,1	8,3	8,5
Diverse inkomsten	4,0	8,9	7,2	6,8
Totaal (bankproduct)	10,9	17,0	15,6	15,2
Aanwending bankproduct en uitzonderlijk resultaat (2) (in miljarden EUR)				
Bedrijfskosten	7,7	11,9	11,4	10,9
Waardecorrecties m.b.t. de normale bankactiviteit (3)	1,4	1,0	1,0	0,6
Belastingen op het resultaat	0,6	1,3	1,0	0,7
Resultaat van het boekjaar	1,4	4,4	2,6	4,4
Rendabiliteits- en solvabiliteitsratio's				
Rentemarge (4)	1,29%	1,05%	1,02%	1,03%
Winstmarge (5)	0,26%	0,54%	0,30%	0,51%
Rendabiliteit eigen vermogen (6)	8,70%	12,94%	7,69%	12,50%
Solvabiliteitscoëfficiënt (7)	11,00%	11,90%	13,10%	12,80%

Bron : BVB.

(1) *De analyse van de resultaten van de banken is gebaseerd op de globalisaties van de gedetailleerde boekhoudstaten en heeft betrekking op kalenderjaren.*(2) *Uitzonderlijk resultaat : 203 mio. in 1993; 1.538 mio in 2000; 1.108 mio. in 2001; 411 mio. in 2002 en 1.328 mio in 2003.*(3) *Waardeverminderingen op kredieten, op beleggingspapier en -effecten, voorzieningen voor andere risico's en kosten en toevoeging aan de voorzorgfondsen voor risico's.*(4) *Renteresultaat in verhouding tot de werkmiddelen van derden.*(5) *Resultaat van het boekjaar in verhouding tot de ingezette werkmiddelen.*(6) *Alleen banken naar Belgisch recht.*(7) *Gewogen risicocoëfficiënt; alleen banken naar Belgisch recht, op geconsolideerde basis (bron : CBFA).*

2. De banken in de economie

De tertiaire sector en de banken binnen de economie

2.1.	Aandeel van de tertiaire en de financiële sector in de Belgische economie	20
2.2.	De monetaire financiële instellingen in Europa – aantal en aard	21
2.3.	Belang van de banksector in de Belgische economie	21
2.4.	Internationale vergelijking van het belang van de banksector in de economie	22
2.5.	Verloop van de totale tewerkstelling in de Belgische financiële sector in 2002	22

Het sparen binnen de economie

2.6.	Internationale vergelijking van de spaarquote van de gezinnen	23
2.7.	Beleggingen van de niet-financiële sectoren in het eurogebied	23
2.8.	Financiële activa gevormd door de Belgische vennootschappen en particulieren, en financiële spaarquote	24
2.9.	Samenstelling van het financieel sparen gevormd door de Belgische vennootschappen en particulieren	24
2.10.	Financiële activa gevormd door de Belgische vennootschappen, naar vorm	25
2.11.	Financiële activa gevormd door de Belgische particulieren, naar vorm	25

De kredietverlening binnen de economie

2.12.	Financiering van de niet-financiële sectoren in het eurogebied	26
2.13.	Beroep van de Belgische vennootschappen op externe financiering	27
2.14.	Beroep van de Belgische gezinnen op krediet	28
2.15.	Gewicht van de banken in de financiering van de Belgische overheidsschuld	28

Het financieel vermogen van economische sectoren

2.16.	Rekening van financieel vermogen voor België	29
-------	--	----

2.1. Aandeel van de tertiaire (1) en de financiële sector (2) in de Belgische economie (in %)

Jaar	Bruto toegevoegde waarde (3)	Werkgelegenheid (4)	Beloning werknemers (5)	Bruto-investeringen in vaste activa (6)
A. Aandeel van de tertiaire sector (1) in de Belgische economie				
1995	70,1	72,7	69,4	74,2
2000	71,5	75,1	71,7	75,6
2001	72,3	75,3	72,1	76,7
2002	72,6	76,0	72,7	77,5
B. Aandeel van de verhandelbare diensten (1) in de Belgische economie				
1995	46,3	40,5	35,5	59,6
2000	47,9	41,8	37,8	62,1
2001	48,3	41,8	38,2	64,4
2002	48,1	41,9	38,1	64,4
C. Aandeel van de financiële sector (2) in de Belgische economie				
1995	6,0	3,6	6,6	3,5
2000	5,8	3,5	6,3	3,4
2001	5,2	3,5	6,1	4,1
2002	4,9	3,5	6,0	4,8
D. Aandeel van de financiële sector (2) in de verhandelbare diensten				
1995	13,0	8,8	18,7	5,9
2000	12,1	8,5	16,6	5,4
2001	10,8	8,4	15,9	6,4
2002	10,1	8,3	15,7	7,4

Bron : VVB-berekeningen op gegevens van het INR (gedetailleerde nationale rekeningen).

- (1) *Tertiaire sector : omvat het geheel van de verhandelbare en de niet-verhandelbare diensten. Bedrijfstakingen die tot de verhandelbare diensten behoren : groothandel en kleinhandel; reparatie van auto's, motorrijwielen en consumentenartikelen; hotels en restaurants; vervoer, opslag en communicatie; financiële diensten; exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening. Bedrijfstakingen die tot de niet-verhandelbare diensten behoren : openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen; onderwijs; gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening; overige gemeenschapsvoorzieningen, sociaal-culturele en persoonlijke diensten; particuliere huishoudens met werknemers.*
- (2) *Het betreft de institutionele financiële sector die de volgende onderdelen omvat : de centrale bank en de overige monetaire financiële instellingen; de overige financiële intermediairs, de verzekeringsinstellingen en de pensioenfondsen; de financiële hulpbedrijven.*
- (3) *Op basis van de gegevens over de bruto toegevoegde waarde per institutionele sector en bedrijfstak, ramingen tegen lopende prijzen.*
- (4) *Op basis van de gegevens over het aantal 'werkzame personen' per institutionele sector en bedrijfstak. Onder 'werkzame personen' wordt verstaan het geheel van de werknemers in loondienst en van de zelfstandigen.*
- (5) *Op basis van de gegevens over de beloning van werknemers in loondienst per institutionele sector en bedrijfstak, ramingen tegen lopende prijzen.*
- (6) *Op basis van de gegevens over de bruto-investeringen in vaste activa per institutionele sector en bedrijfstak, ramingen tegen lopende prijzen.*

2.2. De monetaire financiële instellingen in Europa - aantal en aard

Einde 2003	Totaal aantal MFI's	Indeling naar aard			
		Centrale bank	Krediet- instellingen	Geldmarkt- fondsen	Overige
België	127	1	108	18	0
Duitsland	2.281	1	2.225	55	0
Finland	396	1	366	29	0
Frankrijk	1.588	1	939	645	3
Griekenland	100	1	59	40	0
Ierland	285	1	80	204	0
Italië	855	1	801	53	0
Luxemburg	592	1	172	419	0
Nederland	493	1	481	7	4
Oostenrijk	828	1	814	11	2
Portugal	203	1	199	3	0
Spanje	519	1	348	170	0
EU (1)	1	1	---	---	---
Totaal landen in Eurozone	8.268	13	6.592	1.654	9
Denemarken	206	1	203	2	0
Verenigd Koninkrijk	465	1	424	40	0
Zweden	253	1	222	29	1
Totaal andere EU-landen (2)	924	3	849	71	1
Totaal	9.192	16	7.441	1.725	10

Bron : ECB.

(1) Enkel de ECB zelf.

(2) Europese Unie (EU) van 15 landen.

2.3. Belang van de banksector in de Belgische economie

Jaar	BNP (1) (in miljarden EUR)	Totale balans van de Belgische banksector (2)		Belgische balans van de banksector (3)	
		in miljarden EUR	in % t.a.v. het BNP	in miljarden EUR	in % t.a.v. het BNP
1970	31,7	37,0	116,7	n.b.	n.b.
1980	88,2	162,7	184,5	n.b.	n.b.
1990	163,6	465,9	284,8	n.b.	n.b.
1995	206,3	616,1	298,6	362,7	175,8
2000	252,4	778,4	308,4	401,2	159,0
2001	258,0	846,3	328,0	421,6	163,4
2002	266,0	830,5	312,2	407,0	153,0
2003	273,0	890,9	326,3	422,6	154,8

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) Tegen marktprijzen.

(2) Banksector in ruime zin. De verhouding van het balanstotaal tot het BNP is niet meer dan een partiële benadering van het belang van de bankactiviteit.

(3) Gemiddelde van de activa en passiva op België, in BEF en deviezen. Vanaf 1999, EUR en deviezen.

2.4. Internationale vergelijking van het belang van de banksector in de economie (1) (Einde 2003) (2)

Luxemburg	2.966
Zwitserland	520
Nederland	397
Verenigd Koninkrijk	347
Ierland	341
België	326
Denemarken	308
Duitsland	304
Portugal	250
Frankrijk	235
Spanje	205
Griekenland	151
Zweden	134
Italië	134
Finland	134

Bron : BVB-berekeningen op grond van diverse nationale en internationale bronnen.

(1) *Globale balans van de banksector (in de zin van de tweede Europese bankenrichtlijn) in verhouding tot het nationaal product. Dit is slechts een partiële benadering van het belang van de bankactiviteit.*

(2) *Of laatste beschikbare gegevens.*

2.5. Verloop van de totale tewerkstelling in de Belgische financiële sector in 2002 (1)

A. Financiële instellingen [65]	91.021
1. Banken [65.12] (2)	77.959
2. NBB [65.11]	2.618
3. Leasing- en financieringsmaatschappijen [65.21 + 65.22]	2.836
4. Overige financiële instellingen [65.23]	5.546
5. Zelfstandigen (3)	2.062
B. Verzekeringswezen en pensioenfondsen [66] (4)	35.291
1. Levensverzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen [66.01 + 66.02]	4.151
2. Overige verzekeringsmaatschappijen [66.03]	22.346
3. Zelfstandigen (3)	8.794
C. Ondersteunende activiteiten i.v.m. financiële instellingen en verzekeringswezen [67] (5)	15.913
1. Beheer van financiële beurzen [67.11]	212
2. Commissionairs in effecten [67.12]	944
3. Overige ondersteunende activiteiten i.v.m. financiële instellingen [67.13]	2.743
4. Ondersteunende activiteiten van het verzekeringswezen [67.20]	12.014
D. Totaal financiële sector (A + B + C)	142.225

Bron : BVB-berekeningen op gegevens RSZ en RSVZ.

(1) *De voorstelling volgt vanaf 1993 de NACE-Rev.1-indeling, waarvan de code tussen vierkante haakjes staat aangegeven.*

(2) *Eveneens inbegrepen zijn een aantal leasingmaatschappijen die niet konden worden afgezonderd.*

(3) *Uitsluitend hoofdactiviteit en helpers.*

(4) *Exclusief verplichte sociale verzekeringen.*

(5) *Uitsluitend loontrekkenden; de gegevens m.b.t. de zelfstandigen kunnen niet worden uitgesplitst volgens die categorieën.*

2.6. Internationale vergelijking van de spaarquote van de gezinnen (1)
(in %)

	1990	1995	2000	2002	2003	2004 (3)
Italië (2)	27,8	22,5	14,6	16,0	15,0	15,1
België (2)	17,1	18,6	13,1	15,1	14,3	14,1
Nederland	17,5	14,4	6,8	8,6	11,2	12,5
Frankrijk	7,8	11,2	11,0	12,1	11,1	11,1
Duitsland	13,9	11,2	9,8	10,6	10,8	11,1
Japan	13,9	11,9	9,5	6,4	6,4	6,4
Zwitserland	9,6	11,6	11,7	11,6	11,6	11,6
Zweden	1,6	9,0	2,9	9,7	8,0	7,5
Oostenrijk	14,0	11,7	8,4	8,2	8,5	8,5
Verenigd Koninkrijk (2)	8,0	10,0	5,5	5,5	5,7	5,1
Verenigde Staten	7,0	4,6	2,3	2,3	2,1	2,0

Bron : OESO.

- (1) *Nettogezinstsparen uitgedrukt in percentage t.a.v. hun beschikbaar inkomen, d.w.z. brutospaartegoeden min het verbruik van vast kapitaal (o.a. afschrijvingen van woningen).*
(2) *Brutogezinstsparen.*
(3) *Schattingen en vooruitzichten.*

2.7. Beleggingen van de niet-financiële sectoren in het eurogebied (1)
(uitstaand bedrag, in % van het totaal)

Einde periode	1999	2000	2002	2003
Chartale geldomloop, deposito's bij MFI's en kortlopende effecten (2)	36,2	36,0	41,9	41,9
Chartale geldomloop en deposito's	33,5	33,1	38,4	38,2
Kortlopende effecten (3)	1,2	1,5	1,4	1,1
Aandelen in geldmarktfondsen	1,5	1,4	2,1	2,6
Langlopende effecten en verzekeringstechnische reserves	63,8	64,0	58,1	58,1
Langlopende effecten (3)	9,9	10,4	12,2	11,4
Genoteerde aandelen	21,4	20,5	12,1	12,6
Aandelen in beleggingsinstellingen (4)	11,5	11,3	9,6	9,6
Verzekeringstechnische reserves	21,0	21,8	24,2	24,5
Totale beleggingen	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron : BVB-berekeningen op gegevens ECB.

- (1) *De niet-financiële sectoren omvatten de overheid, niet-financiële ondernemingen en huishoudens met inbegrip van instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens. Het eurogebied omvat de lidstaten van de EU waar de euro als gemeenschappelijke munteenheid werd aangenomen.*
(2) *Deposito's van de centrale overheid bij de MFI's (monetaire financiële instellingen) zijn niet inbegrepen.*
(3) *Met uitzondering van aandelen.*
(4) *Met uitzondering van geldmarktfondsen.*

2.8. Financiële activa gevormd door de Belgische vennootschappen (1) en particulieren (2), en financiële spaarquote

Jaar	Totaal volume van het financieel sparen gevormd tijdens het jaar (veranderingen in miljoenen EUR)	Financiële spaarquote (3) (%)	Financieel sparen gevormd bij de nationale kredietinstellingen (veranderingen in miljoenen EUR)	Intermediatiegraad (4) (%)
1993	35.828	19,1	16.652	46,5
1995	36.483	17,7	4.939	13,5
2000	59.547	23,6	1.236	2,1
2001	44.309	17,2	5.229	11,8
2002	40.107	15,1	16.509	41,2
2003	29.773	10,9	9.662	32,5

Bron : BVB-berekeningen op basis van gegevens NBB.

- (1) *Niet-financiële en financiële ondernemingen in België gevestigd met uitzondering van de monetaire overheden, de kredietinstellingen, de instellingen voor collectieve belegging, de verzekeringsondernemingen, de pensioenfondsen, de Postcheque, het Rentenfonds en het Interventiefonds voor deposito's en financiële instrumenten.*
- (2) *De gezinnen en de instellingen zonder winstoogmerk ten dienste van de gezinnen.*
- (3) *Groei van de financiële activa van de Belgische vennootschappen en particulieren (inclusief chartaal geld), in % van het BNP.*
- (4) *Financieel sparen gevormd bij de nationale kredietinstellingen in verhouding tot het totaal volume van het financieel sparen gevormd tijdens het jaar.*

2.9. Samenstelling van het financieel sparen (1) gevormd door de Belgische vennootschappen en particulieren (Aandeel van iedere vorm van activa, in % van de activa gevormd tijdens het jaar)

Jaar	Uitsplitsing volgens de munt (2)		Uitsplitsing volgens categorie van spaarders	
	in EUR	in deviezen	Vennootschappen	Particulieren
1993	n.b.	n.b.	21,4	78,6
1995	n.b.	n.b.	38,4	61,6
2000	69,6	33,1	63,2	36,8
2001	58,6	41,4	59,4	40,6
2002	88,9	11,1	46,7	53,3
2003	28,4	71,6	21,6	78,4

Bron : BVB-berekeningen op basis van gegevens NBB.

- (1) *Inclusief chartaal geld. Zie ook tabel 2.8.*
- (2) *Berekeningen voor de uitsplitsbare activa.*

2.10. Financiële activa gevormd door de Belgische vennootschappen, naar vorm (in miljoenen EUR)

Jaar	2000 aan groei	2001 aan groei	2002 aan groei	2003 aan groei	2000 uitstaand bedrag	2003 uitstaand bedrag
Deposito's (1)	-4.626	2.517	4.796	5.102	54.038	70.796
Vastrentende effecten	-556	2.674	2.396	-436	12.365	17.273
Aandelen en deelnemingen	16.114	3.996	3.350	-4.841	328.575	341.721
Verleende kredieten (2)	28.206	16.580	3.401	22.010	78.179	115.822
Overige (3)	-4.909	551	4.768	-15.403	-1.086	1.998
Totaal	34.230	26.318	18.711	6.432	472.070	547.609

Bron : BVB-berekeningen op basis van gegevens NBB.

(1) *Inclusief chartaal geld. Zie ook tabel 2.8.*

(2) *Het betreft kredieten die de Belgische vennootschappen verlenen aan andere ondernemingen (die veelal tot dezelfde groep behoren).*

(3) *Met inbegrip van de vergissingen en weglatingen.*

2.11. Financiële activa gevormd door de Belgische particulieren, naar vorm (in miljoenen EUR)

Jaar	2000 aan groei	2001 aan groei	2002 aan groei	2003 aan groei	2000 uitstaand bedrag	2003 uitstaand bedrag
Deposito's (1)	7.474	10.334	11.475	19.877	187.362	218.044
Vastrentende effecten (2)	-1.693	2.629	-6.026	-16.648	161.629	132.981
Aandelen en deelnemingen	545	-1.328	-1.853	-1.583	165.069	84.830
Instellingen voor collectieve belegging	11.233	11.041	5.810	6.649	112.226	105.824
Verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen (3)	9.246	13.249	12.739	16.669	100.017	129.744
Overige (4)	-6.849	-17.933	-750	-1.623	14.914	-1.888
Totaal	19.956	17.991	21.396	23.341	741.217	669.535

Bron : BVB-berekeningen op basis van gegevens NBB.

(1) *Inclusief chartaal geld (zie ook tabel 2.8.), inclusief verzekeringsrekeningen.*

(2) *Inclusief verzekeringsbons*

(3) *Verzekeringstechnische voorzieningen, m.a.w. de rechten die de particulieren hebben op verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen ingevolge levensverzekeringen (inclusief tak 21- en tak 23-producten die niet als verzekeringsrekeningen of verzekeringsbons kunnen worden beschouwd) en niet-levensverzekeringen die ze bij die instellingen hebben afgesloten.*

(4) *Met inbegrip van de vergissingen en weglatingen.*

 2.12. Financiering van de niet-financiële sectoren in het eurogebied (1)
 (uitstaand bedrag, in % van het totaal)

Einde periode	1999	2000	2002	2003
Overheidsfinanciering	30,3	29,7	33,6	32,7
Leningen bij MFI's en overige financiële ondernemingen (2)	5,9	5,6	5,7	5,4
Uitgegeven effecten (3)	23,4	23,1	26,6	26,2
Depositoverplichtingen van de centrale overheid	1,0	1,0	1,3	1,1
Financiering van niet-financiële ondernemingen	50,1	50,1	43,3	44,0
Leningen bij MFI's en overige financiële ondernemingen (2)	18,5	20,2	22,9	22,1
Uitgegeven effecten (3)	2,4	2,6	3,4	3,6
Genoteerde aandelen	27,7	25,8	15,3	16,6
Pensioenfondreserves van niet-financiële ondernemingen	1,5	1,5	1,7	1,7
Financiering van de huishoudens	19,6	20,2	23,1	23,3
Leningen bij MFI's en overige financiële ondernemingen (2)(4)	19,6	20,2	23,1	23,3
Totale financiering	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron : BVB-berekeningen op gegevens ECB.

- (1) *De niet-financiële sectoren omvatten de overheid, niet-financiële ondernemingen en huishoudens met inbegrip van instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens.
Het eurogebied omvat de lidstaten van de EU waar de euro als gemeenschappelijke munteenheid werd aangenomen.*
- (2) *MFI's staat voor monetaire financiële instellingen.*
- (3) *Met uitzondering van aandelen.*
- (4) *Het overgrote deel van de schuld van de huishoudens bestaat uit langlopende leningen, vooral hypotheekleningen.*

2.13. Beroep van de Belgische vennootschappen (1) op externe financiering (bedragen in miljoenen EUR)

Jaar	2000 aangroei	2001 aangroei	2002 aangroei	2003 aangroei	2000 uitstaand bedrag	2003 uitstaand bedrag
Verplichtingen voor ten hoogste één jaar	+ 10.195	- 1.102	+ 7.339	+ 7.183	98.487	103.675
- Door de kredietinstellingen toegekende kredieten	+ 416	- 2.158	- 830	+ 3.720	57.134	54.441
- Overige kredieten (2)	+ 6.628	- 509	+ 5.941	+ 310	35.036	37.104
- Vastrentende effecten	+ 3.151	+ 1.565	+ 2.228	+ 3.153	6.317	12.130
Verplichtingen voor meer dan één jaar	+ 29.923	+ 36.423	+ 13.292	+ 6.165	559.414	609.163
- Door de kredietinstellingen toegekende kredieten	+ 3.506	+ 3.755	+ 1.980	- 4.788	61.078	60.314
- Overige kredieten (2)	+ 2.267	+ 785	+ 607	+ 1.776	15.393	18.679
- Aandelen en overige participaties	+ 24.850	+ 26.234	+ 8.688	+ 5.850	472.713	508.933
<i>vv. Beursgenoteerde aandelen</i>	<i>+ 4.954</i>	<i>+ 2.257</i>	<i>+ 146</i>	<i>+ 531</i>	<i>112.671</i>	<i>74.850</i>
<i>vv. Niet-beursgenoteerd</i>	<i>+ 19.896</i>	<i>+ 23.977</i>	<i>+ 8.542</i>	<i>+ 5.319</i>	<i>360.042</i>	<i>434.083</i>
- Vastrentende effecten	- 700	+ 5.649	+ 2.017	+ 3.327	10.230	21.237
Overige verplichtingen (3)	+ 1.571	+ 1.423	+ 1.739	+ 1.328	37.336	30.549
Totale nettobeweging	+ 41.689	+ 36.744	+ 22.370	+ 14.676	695.237	743.387

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Volgens het transparantiebeginsel worden de kredietinstellingen en de institutionele beleggers weggelaten uit de sector van de vennootschappen. Zij worden immers beschouwd als zuiver financiële bemiddelaars.*

Deze presentatie van de financiële rekeningen wijst financiële activa/passiva rechtstreeks toe aan de sector van eindbestemming.

(2) *Het gaat o.m. om gekruiste financiële transacties gesloten tussen entiteiten van multinationale ondernemingen.*

(3) *Instrumenten waarvan de looptijd niet gekend is. Eveneens de statistische aanpassingen, weglatingen en vergissingen.*

2.14. Beroep van de Belgische gezinnen (1) op krediet (bedrag in miljoenen EUR)

Jaar	2000 aangroei	2001 aangroei	2002 aangroei	2003 aangroei	2000 uitstaand bedrag	2003 uitstaand bedrag
Verplichtingen voor ten hoogste één jaar	- 698	- 1.224	+ 241	- 1.100	7.676	4.473
Verplichtingen voor meer dan één jaar	+ 2.807	- 756	+ 3.833	+ 6.669	99.396	108.656
wv. hypothecair krediet	+ 2.632	+ 621	+ 5.258	+ 6.190	70.991	80.548
wv. consumentenkrediet	+ 328	+ 248	+ 59	- 164	8.871	8.764
wv. diversen (2)	- 153	- 1.625	- 1.484	+ 643	19.534	19.344
Totale nettobeweging	+ 2.109	- 1.980	+ 4.074	+ 5.569	107.072	113.129

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *De sector 'gezinnen' omvat de eenmanszaken en de particulieren. De presentatie volgt de benadering van de financiële rekeningen, d.i. met toepassing van het transparantiebeginsel (zie ook noot (1) in tabel 2.13.).*

(2) *O.a. termijnvoorschotten, handelskrediet, bankaccepten, leasing en huur-verkoop.*

2.15. Gewicht van de banken in de financiering van de Belgische overheidsschuld (bedragen in miljarden EUR)

Einde jaar	Belgische overheidsschuld (1)			Dekking door de banken (1)		
	EUR	Deviezen	Totaal	EUR	Deviezen	Totaal
1999	236,3	10,4	246,7	132,9	0,8	133,7
2000	242,5	8,6	251,1	118,9	0,4	119,3
2001	250,1	7,1	257,2	110,2	0,1	110,3
2002	257,3	5,5	262,8	100,8	0,1	100,9
2003	259,3	3,7	263,0	95,1	0,1	95,2

Bron : BVB-berekeningen op eigen gegevens en gegevens Ministerie van Financiën voor de overheidsschuld.

(1) *Onder meer wegens de verschillen in boekingsmethodes, in de wijze waarop met koersschommelingen rekening wordt gehouden, enz. is omzichtigheid geboden bij de vergelijking van beide reeksen.*

2.16. Rekening van financieel vermogen voor België
(uitstaande bedragen, in miljoenen EUR)

	Einde periode	Totaal financiële activa (6)	Totaal financiële passiva (7)	Netto financieel vermogen
Sectoren - houders van financieel vermogen				
Gezinnen (1)	1999	739.368	104.935	634.433
	2000	741.217	107.071	634.146
	2002	667.336	110.224	557.112
	2003	669.535	113.130	556.405
Vennootschappen (2)	1999	378.790	607.265	-228.475
	2000	472.070	695.237	-223.167
	2002	521.900	723.710	-201.810
	2003	547.610	743.387	-195.777
Overheid	1999	45.053	299.032	-253.979
	2000	47.336	301.295	-253.959
	2002	58.468	314.233	-255.765
	2003	51.546	308.466	-256.920
Buitenland	1999	615.039	767.018	-151.979
	2000	671.590	828.610	-157.020
	2002	774.273	873.811	-99.538
	2003	865.553	969.260	-103.707
Intermediërende sectoren				
MFI's (3)	1999	764.240	764.240	---
	2000	737.308	737.308	---
	2002	805.455	805.455	---
	2003	866.685	866.685	---
Verzekeringondernemingen en pensioenfondsen (4)	1999	108.746	108.746	---
	2000	114.261	114.261	---
	2002	121.124	121.124	---
	2003	139.446	139.446	---
Overige financiële ondernemingen (5)	1999	228.694	228.694	---
	2000	239.593	239.593	---
	2002	186.746	186.746	---
	2003	201.088	201.088	---
Totaal	1999	2.879.930	2.879.930	0
	2000	3.023.375	3.023.375	0
	2002	3.135.303	3.135.303	0
	2003	3.341.462	3.341.462	0

Bron : BVB-berekeningen op gegevens INR, NBB.

- (1) De sector gezinnen omvat de eenmanszaken en de particulieren, alsook instellingen zonder winstoogmerk ten dienste van gezinnen.
- (2) De sector vennootschappen omvat de niet-financiële ondernemingen alsook financiële holdings en financiële hulpbedrijven.
- (3) MFI's staat voor monetaire financiële instellingen.
- (4) Inclusief het Interventiefonds voor deposito's en financiële instrumenten.
- (5) Vnl. collectieve beleggingsinstellingen die geen geldmarktfondsen zijn, alsook het Rentenfonds.
- (6) Zie ook tabellen 2.10. en 2.11. (totaal uitstaand bedrag).
- (7) Zie ook tabellen 2.13. en 2.14. (totaal uitstaand bedrag).

3. Structuur van de banksector

3.1.	Verloop van het aantal banken	32
3.2.	Belang van de groepen van banken	32
3.3.	Aantal contactpunten met de cliënteel	33
3.4.	Variaties in het kantorenbestand van de banken	33
3.5.	Diversificatie in het kantorennet : self-banking eenheden	34
3.6.	Geografische verdeling van de bankkantoren en verkooppunten - einde 2003	34
3.7.	Verdeling van de banken naar omvang van hun kantorennet en agentennet - einde 2003	35
3.8.	Internationale vergelijking van het aantal bankkantoren	35
3.9.1.	Voornaamste in België gevestigde banken volgens het balanstotaal - boekjaar 2002	37
3.9.2.	Voornaamste in België gevestigde banken volgens de cliëntendeposito's in ruime zin - boekjaar 2002	39
3.9.3.	Voornaamste in België gevestigde banken volgens het totaal van de kredieten, met inbegrip van de schuldtitels - boekjaar 2002	41
3.9.4.	Voornaamste banken naar Belgisch recht volgens het totaal eigen vermogen - boekjaar 2002	43
3.10.	Belang van de voornaamste instellingen binnen de banksector	44

3.1. Verloop van het aantal banken

Einde jaar	Totaal	Banken naar Belgisch recht	Banken naar buitenlands recht		
			Totaal	EU	niet-EU
1980	176	149	27	n.b.	n.b.
1985	165	137	28	12	16
1990	157	122	35	20	15
1995	145	105	40	24	16
2000	119	72	47	34	13
2001	113	67	46	35	11
2002	111	65	46	36	10
Oprichtingen	+ 2		+ 2	+ 2	
Fusies en opslorpingen	- 4	- 4			
Verwijningen					
2003	109	61	48	38	10

Bron : BVB-berekeningen op gegevens CBFA.

3.2. Belang van de groepen van banken

Einde 2002 Einde 2003	Totaal	Banken naar Belgisch recht		Banken naar buitenlands recht
		Groot- banken (5)	Overige banken	
Aantal banken	111 109	4 4	61 57	46 48
Balans (in miljarden EUR)	830,5 890,9	673,9 733,8	118,4 118,3	38,2 38,8
Cliëntendeposito's (1) (in miljarden EUR)	395,1 420,4	297,1 314,6	79,8 84,3	18,2 21,5
Cliëntenkredieten (2) (in miljarden EUR)	311,7 323,3	252,7 261,8	45,9 48,9	13,1 12,6
Aantal kantoren (3)	5.550 4.989	4.857 4.326	639 609	54 54
Aantal gevolmachtigde agenten (3)	5.425 5.022	1.013 972	4.399 4.022	13 28
(wv. werkzaam in kantoren van de bank)	(778) (814)	(737) (748)	(41) (50)	(0) (16)
Aantal personeels- leden (4)	74.896 72.210	58.850 56.952	13.402 12.702	2.644 2.556

Bron : BVB-berekeningen op enquête-gegevens en gegevens CBFA, NBB.

(1) *Inclusief depositocertificaten, kasbons en obligaties.*

(2) *Inclusief de directe kredietverlening aan de Belgische overheid.*

(3) *Op basis van een enquête bij de BVB-leden.*

(4) *Ramingen voor alle banken (BVB-enquête bij de leden, aangevuld met gegevens uit de gepubliceerde rekeningen).*

(5) *Conform de gedetailleerde boekhoudstaten.*

Voor 2002 en 2003 : ING België, Fortis Bank, KBC Bank en Dexia Bank België.

3.3. Aantal contactpunten met de cliënteel

Einde jaar	Aantal bankkantoren	Aantal gevolmachtigde agenten		Aantal verkooppunten (1)
		totaal	wv. werkzaam in kantoren van de bank	
1993	7.890	11.998	2.131	17.757
1995	7.668	10.636	1.659	16.645
2000	6.616	7.086	1.028	12.674
2001	6.168	6.005	878	11.295
2002	5.550	5.425	778	10.197
2003	4.989	5.022	814	9.197

Bron : BVB (enkel leden).

(1) *Totaal van kantoren en gevolmachtigde agenten. Voor zover deze agenten in zelf-ingerichte kantoren werken, worden ze beschouwd als bijkomende verkooppunten, naast de bankkantoren.*

3.4. Variaties in het kantorenbestand van de banken

	Aantal kantoren bij begin van de periode	Nettokantoor- verloop tijdens de periode	Aantal kantoren bij einde van de periode
Periode 1984-1986	8.355 (1)	+504	8.859
Periode 1987-1989	8.859	+119	8.978
Periode 1990-1992	8.978	-523	8.455 (1)
Periode 1994-1996 (2)	7.890	-368	7.522
Periode 1997-1999	7.522	-540	6.982
2000	7.023	-407	6.616
2001	6.615	-447	6.168
2002	6.168	-618	5.550
2003	5.550	-561	4.989

Bron : BVB (enkel leden).

(1) *Raming : van einde 1983 t/m einde 1992 hebben de cijfers betrekking op de hele sector.*

(2) *Vanaf einde 1993, cijfers voor de BVB-leden (ruim 95% van het balanstotaal van de sector).
Door uitbreiding van het deelnemersveld sluiten de latere jaargangen niet steeds volledig op elkaar aan.*

3.5. Diversificatie in het kantorennet : self-banking eenheden

Einde jaar	1993	2000	2002	2003
Aantal banken die in deze diversificatie investeren	12	10	10	12
Aantal kantoren uitgerust met self-banking	1.592	4.982	4.588	4.269
Procentueel aandeel in het kantorennet (1)	23,2%	81,9%	88,3%	94,4%
Aantal automaten (2) opgesteld in de self-banking eenheden	3.017	9.643	10.467	10.741
<i>waarvan automaten met de functie geldopvraging</i>	<i>1.568</i>	<i>5.425</i>	<i>5.569</i>	<i>5.535</i>

Bron : BVB (enkel leden).

(1) *Voor de banken die self-banking eenheden hebben geïnstalleerd.*

(2) *Mogelijke types zijn o.a. drukkers van rekeninguittreksels (gevelprinters niet inbegrepen); stortingsloketten; automaten waar men menugestuurd allerlei verrichtingen kan doen en informatie opvragen.*

3.6. Geografische verdeling van de bankkantoren en verkooppunten - einde 2003

Provincie	Aantal kantoren	Aantal verkooppunten (1)
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	489	588
Vlaams Gewest		
- Antwerpen	893	1.612
- Limburg	367	668
- Oost-Vlaanderen	708	1.643
- Vlaams-Brabant	538	900
- West-Vlaanderen	682	1.569
Waals Gewest		
- Henegouwen	513	854
- Luik	397	638
- Luxemburg	94	206
- Namen	166	296
- Waals-Brabant	142	223
Totaal	4.989	9.197

Bron : BVB (enkel leden).

(1) *Totaal van kantoren en gevolmachtigde agenten. Voor zover deze agenten in zelf-ingerichte kantoren werken, worden ze beschouwd als bijkomende verkooppunten, naast de bankkantoren.*

3.7. Verdeling van de banken naar omvang van hun kantorennet en agentennet - einde 2003

Omvang van het kantorennet	Kantoren	
	Aantal banken	Gezamenlijk aantal kantoren
1 tot 10	83	190
11 tot 50	8	182
51 tot 100	2	176
101 tot 500	1	115
meer dan 500	4	4.326
Totaal (1)	98	4.989

Omvang van het agentennet	Gevolmachtigde agenten	
	Aantal banken	Gezamenlijk aantal agenten (wv. werkzaam in kantoren van de bank)
1 tot 10	11	47 (6)
11 tot 50	9	152 (60)
51 tot 100	3	170 (0)
101 tot 500	8	1.700 (349)
meer dan 500	4	2.953 (399)
Totaal (1)	35	5.022 (814)

Bron : BVB (enkel leden).

(1) Van de 98 banken die deelnemen aan de BVB-enquête werken er dus 35 samen met gevolmachtigde agenten. Voor zover deze agenten in zelf-ingerichte kantoren werken, worden ze beschouwd als bijkomende verkooppunten, naast de bankkantoren.

3.8. Internationale vergelijking van het aantal bankkantoren (aantal bankkantoren per miljoen inwoners)

Jaar	2001	2002
België	600	537
Denemarken	427	411
Duitsland	640	611
Finland	305	302
Frankrijk	428	427
Griekenland	269	304
Ierland	260	287
Italië	503	514
Luxemburg	557	623
Nederland	219	200
Oostenrijk	559	549
Portugal	530	553
Spanje	961	954
Verenigd Koninkrijk	249	245
Zweden	229	191
EU-gemiddelde (1)	503	495

Bron : ECB,

(1) Europese Unie (EU) van 15 landen.

Noten bij tabel 3.9.1.

- (1) *De gegevens zijn ontleend aan de geconsolideerde en niet-geconsolideerde balansen afgesloten tussen 1 juli 2002 en 30 juni 2003. Volgens het K.B. van 23 september 1992 betreffende de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen moet iedere kredietinstelling die een moederonderneming is een geconsolideerde jaarrekening opstellen indien zijn, alleen of gezamenlijk, één of meer dochterondernemingen naar Belgisch of buitenlands recht controleert.*
- (2) *BE : bank naar Belgisch recht.
KE : bijkantoor, bank naar buitenlands recht waarvan de moederonderneming in een EU lidstaat is gevestigd.
KN : bijkantoor, bank naar buitenlands recht waarvan de moederonderneming niet in een EU-lidstaat is gevestigd.*
- (3) *c : de bank is opgenomen met geconsolideerde gegevens. Banken waar deze 'c' niet wordt vermeld publiceren geen geconsolideerde jaarrekeningen en worden bijgevolg in de rangschikkingen opgenomen met niet-geconsolideerde gegevens.
▲ : dochtermaatschappij van een andere in België gevestigde bank. De bijbehorende moedermaatschappij is eveneens opgenomen in de rangschikkingen. Zie ook de tabel "Consolidatie van bancaire dochters" verderop.*
- (4) *Dexia Bank België heeft, wat de voorstelling van de jaarrekening aangaat, een derogatie bekomen vanwege de CBFA. Hierdoor kon Dexia Bank België haar jaarrekening opstellen overeenkomstig de structuur van de gecombineerde Ten behoeve van het opmaken van deze rangschikkingen werd voor de verschillende criteria, in samenspraak met Dexia Bank België, een cijfer samengesteld dat inhoudelijk nauw aansluit bij de jaarrekeningen volgens de koninklijke besluiten van 23 september 1992 op de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen.*
- (5) *Op 3 juli 2001 nam de groep Dexia de aandelen van de groep Artesia Banking Corporation over van de holding Arcofin. De fusie-operatie tussen de drie bankdochters nl. Artesia Bank, Bacob Bank en Dexia Bank België, is juridisch ingegaan op 1 april 2002.*
- (6) *In april 2003 werd de benaming Bank Brussel Lambert vervangen door ING België.*
- (7) *Voor banken waarvan het boekjaar niet op 31 december eindigt, wordt de afsluitingsdatum van het boekjaar tussen haakjes vermeld.*
- (8) *Fusie van The Sumitomo Bank en The Sakura Bank tot SMBC (Brussels Branch) in april 2001.*
- (9) *De Groep Landbouwkrediet publiceert enkel geconsolideerde gegevens. Die Groep wordt voornamelijk gevormd door Landbouwkrediet NV en de Cooperatieve Kassen Lanbokas en Agricaïsse. Dexia en Swiss Life hebben hun aandeel in de (Belgische) NV Landbouwkrediet in augustus 2003 verkocht aan een Franse holding, Belgium CA, die voor 45 % in handen is van de Regionale Kas Crédit Agricole du Nord de France (Rijsel), voor 45 % in handen van de Regionale Kas Crédit Agricole du Nord Est (Reims) en ten slotte voor 10 % in handen van de SA Crédit Agricole de France (Parijs). Deze overdracht werd onmiddellijk gevolgd door een kapitaalverhoging van de (Belgische) NV Landbouwkrediet, voorbehouden aan de Belgische Coöperatieve Kassen. Het aandeelhouderschap van de (Belgische) NV Landbouwkrediet is sindsdien voor 50 % in handen van de Belgische Coöperatieve Kassen en voor 50 % van Franse aandeelhouders.*
- (10) *Fusie van Bankunie en Bank van Limburg tot Delta Lloyd Bank in mei 2001. In november 2001 heeft de Delta Lloyd Groep ook Bank Nagelmackers 1747 overgenomen.*
- (11) *Fusie van SEFB-Record Bank, DIPO en De Vaderlandsche Spaarbank tot de nieuwe bank RECORD in januari 2001. In april 2003 werd ook Westkrediet opgeslorpt door RECORD.*
- (12) *Fusie van The Morgan Guaranty Trust Company of New York en The Chase Manhattan Bank tot J.P. Morgan Chase Bank in november 2001, in navolging van de fusie van de respectieve moederhuizen.*
- (13) *Na overdracht van haar bankactiviteiten aan ING België werd de Private Kas Bank begin 2003 van de CBFA-lijst van de kredietinstellingen geschrapt.*
- (14) *AGF Belgium Bank werd in augustus 2003 overgenomen door RECORD.*
- (15) *Voorheen DePfa Bank AG.*
- (16) *In april 2003 werd Westkrediet opgeslorpt door RECORD.*

3.9.1. Voornaamste in België gevestigde banken volgens het balanstotaal (1) - boekjaar 2002

Plaats	Type (2)	Naam	Bedrag (in miljoenen EUR)	(3)
1	BE	Fortis Bank	377.728	c
2	BE	Dexia Bank België (4)(5)	209.150	c
3	BE	KBC Bank	208.557	c
4	BE	ING België (6)	114.864	c
5	BE	Argenta Spaarbank	14.460	c
6	BE	AXA Bank Belgium	13.981	c
7	BE	CENTEA	9.236	c,▲
8	BE	CBC Banque	9.053	▲
9	BE	Euroclear Bank	7.818	c
10	KN	SMBC - Brussels Branch (31/03/2003) (7)(8)	6.108	
11	KN	The Bank of New York	5.966	
12	BE	Landbouwkrediet (groep) (9)	5.574	c,▲
13	KE	ABN-AMRO Bank	5.233	
14	BE	Bank van De Post	5.062	▲
15	KE	BNP Paribas	3.867	
16	BE	Deutsche Bank N.V.	3.738	c
17	BE	Santander Central Hispano Benelux	3.672	
18	BE	Fortis Bank Asia HK (Wa Pei Fu Tong Yin Hang)	3.561	c,▲
19	KE	J.P. Morgan International Bank Ltd	3.124	
20	BE	Delta Lloyd Bank (10)	3.064	c
21	BE	Mercator Bank	2.986	
22	BE	RECORD (11)	2.846	c,▲
23	BE	Bank Degroof (30/9/2003)	2.550	c
24	BE	Eural	2.345	▲
25	KE	Deutsche Bank A.G.	2.291	
26	BE	Beroepskrediet (BKPC)	2.250	c
27	BE	Citibank Belgium	2.240	
28	BE	Bank Belgolaise	2.199	c,▲
29	KE	Lloyds TSB Bank	2.161	
30	KN	J P Morgan Chase Bank (12)	2.145	
31	BE	VDK Spaarbank	1.972	
32	BE	Bank J. Van Breda & C°	1.901	c
33	KE	Crédit Commercial de France	1.900	
34	KE	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	1.868	
35	BE	Antwerpse Diamantbank	1.838	c,▲
36	KE	Commerzbank	1.648	
37	BE	Europese Bank voor Latijns-Amerika	1.641	
38	BE	Parfibank	1.591	▲
39	BE	CPH/Crédit Professionnel du Hainaut	1.146	
40	BE	Banca Monte Paschi Belgio	1.116	
41	BE	Private Kas Bank (13)	1.100	c,▲
42	BE	AGF Belgium Bank (14)	980	
43	BE	Bank Delen & de Schaetzen (DDS Bank)	843	c
44	KE	Aareal Bank AG - Brussels Branch (15)	702	
45	KN	The Bank of Tokyo-Mitsubishi Ltd (31/03/2003)	685	
46	KE	FCE Bank PLC	628	
47	BE	F. van Lanschot Bankiers België	619	
48	BE	Onderling Beroepskrediet (BKCP)	609	
49	BE	Westkrediet (16)	585	c,▲
50	KE	Société Générale (Brussels Branch)	563	

Bron : BVB-berekeningen op gegevens uit de gepubliceerde jaarrekeningen van de banken.

Noten bij tabel 3.9.2.

- (1) De gegevens zijn ontleend aan de geconsolideerde en niet-geconsolideerde balansen afgesloten tussen 1 juli 2002 en 30 juni 2003. Volgens het K.B. van 23 september 1992 betreffende de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen moet iedere kredietinstelling die een moederonderneming is een geconsolideerde jaarrekening opstellen indien zijn, alleen of gezamenlijk, één of meer dochterondernemingen naar Belgisch of buitenlands recht controleert.
- (2) In ruime zin. Omvat : 'Schulden tegenover cliënten' (zichtdeposito's, deposito's op termijn of met opzegging, gereguleerde spaardeposito's, deposito's van bijzondere aard, depositobeschermingsregeling, overige crediteuren) + 'In schuldbewijzen belichaamde schulden' (voornamelijk kasbons, obligatieleningen en depositocertificaten).
- (3) BE : bank naar Belgisch recht.
KE : bijkantoor, bank naar buitenlands recht waarvan de moederonderneming in een EU lidstaat is gevestigd.
KN : bijkantoor, bank naar buitenlands recht waarvan de moederonderneming niet in een EU-lidstaat is gevestigd.
- (4) c : de bank is opgenomen met geconsolideerde gegevens. Banken waar deze 'c' niet wordt vermeld publiceren geen geconsolideerde jaarrekeningen en worden bijgevolg in de rangschikkingen opgenomen met niet-geconsolideerde gegevens.
▲ : dochtermaatschappij van een andere in België gevestigde bank. De bijbehorende moedermaatschappij is eveneens opgenomen in de rangschikkingen. Zie ook de tabel "Consolidatie van bancaire dochters" verderop.
- (5) Dexia Bank België heeft, wat de voorstelling van de jaarrekening aangaat, een derogatie bekomen vanwege de CBFA. Hierdoor kon Dexia Bank België haar jaarrekening opstellen overeenkomstig de structuur van de gecombineerde Ten behoeve van het opmaken van deze rangschikkingen werd voor de verschillende criteria, in samenspraak met Dexia Bank België, een cijfer samengesteld dat inhoudelijk nauw aansluit bij de jaarrekeningen volgens de koninklijke besluiten van 23 september 1992 op de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen.
- (6) Op 3 juli 2001 nam de groep Dexia de aandelen van de groep Artesia Banking Corporation over van de holding Arcofin. De fusie-operatie tussen de drie bankdochters nl. Artesia Bank, Bacob Bank en Dexia Bank België, is juridisch ingegaan op 1 april 2002.
- (7) In april 2003 werd de benaming Bank Brussel Lambert vervangen door ING België.
- (8) Voor banken waarvan het boekjaar niet op 31 december eindigt, wordt de afsluitingsdatum van het boekjaar tussen haakjes vermeld.
- (9) Fusie van The Sumitomo Bank en The Sakura Bank tot SMBC (Brussels Branch) in april 2001.
- (10) De Groep Landbouwkrediet publiceert enkel geconsolideerde gegevens. Die Groep wordt voornamelijk gevormd door Landbouwkrediet NV en de Cooperatieve Kassen Lanbokas en Agricaïsse. Dexia en Swiss Life hebben hun aandeel in de (Belgische) NV Landbouwkrediet in augustus 2003 verkocht aan een Franse holding, Belgium CA, die voor 45 % in handen is van de Regionale Kas Crédit Agricole du Nord de France (Rijsel), voor 45 % in handen van de Regionale Kas Crédit Agricole du Nord Est (Reims) en ten slotte voor 10 % in handen van de SA Crédit Agricole de France (Parijs). Deze overdracht werd onmiddellijk gevolgd door een kapitaalverhoging van de (Belgische) NV Landbouwkrediet, voorbehouden aan de Belgische Coöperatieve Kassen. Het aandeelhouderschap van de (Belgische) NV Landbouwkrediet is sindsdien voor 50 % in handen van de Belgische Coöperatieve Kassen en voor 50 % van Franse aandeelhouders.
- (11) Fusie van Bankunie en Bank van Limburg tot Delta Lloyd Bank in mei 2001. In november 2001 heeft de Delta Lloyd Groep ook Bank Nagelmackers 1747 overgenomen.
- (12) Fusie van SEFB-Record Bank, DIPO en De Vaderlandsche Spaarbank tot de nieuwe bank RECORD in januari 2001. In april 2003 werd ook Westkrediet opgeslorpt door RECORD.
- (13) Fusie van The Morgan Guaranty Trust Company of New York en The Chase Manhattan Bank tot J.P. Morgan Chase Bank in november 2001, in navolging van de fusie van de respectieve moederhuizen.
- (14) Na overdracht van haar bankactiviteiten aan ING België werd de Private Kas Bank begin 2003 van de CBF-lijst van de kredietinstellingen geschrapt.
- (15) AGF Belgium Bank werd in augustus 2003 overgenomen door RECORD.
- (16) In april 2003 werd Westkrediet opgeslorpt door RECORD.
- (17) Voorheen De Laet, Poswick & C°, Bankiers-Banquiers.
- (18) De voormalige beursvennootschap VMS-Keytrade.com heeft in de zomer van 2002 de Realbank opgeslorpt door fusie. De nieuwe bank heeft vervolgens de naam Keytrade Bank gekregen.
- (19) Opslorping van Krediet Arfin door Mauretus Spaarbank in mei 2001. In het najaar van 2001 werd voorts de benaming gewijzigd in Omob Bank. Deze nieuwe Omob Bank heeft vervolgens Naviga bank opgeslorpt in maart 2003. In december 2003 werd de benaming Omob Bank vervangen door Ethias Bank.

3.9.2. Voornaamste in België gevestigde banken volgens de cliëntendeposito's in ruime zin (1) (2) - boekjaar 2002

Plaats	Type (3)	Naam	Bedrag (in miljoenen EUR)	(4)
1	BE	Fortis Bank	227.268	c
2	BE	KBC Bank	137.457	c
3	BE	Dexia Bank België (5)(6)	126.399	c
4	BE	ING België (7)	60.944	c
5	BE	Argenta Spaarbank	13.464	c
6	BE	AXA Bank Belgium	9.922	c
7	BE	CENTEA	7.769	c,▲
8	BE	CBC Banque	7.396	▲
9	BE	Bank van De Post	4.747	▲
10	KN	The Bank of New York	4.384	
11	KN	SMBC - Brussels Branch (31/03/2003) (8)(9)	4.040	
12	BE	Landbouwkrediet (groep) (10)	4.033	c,▲
13	BE	Deutsche Bank N.V.	3.061	c
14	KE	ABN-AMRO Bank	2.894	
15	BE	Delta Lloyd Bank (11)	2.699	c
16	BE	Fortis Bank Asia HK (Wa Pei Fu Tong Yin Hang)	2.557	c,▲
17	BE	Mercator Bank	2.490	
18	BE	Euroclear Bank	2.125	c
19	BE	Eural	2.120	▲
20	BE	Bank Degroof (30/9/2003)	1.864	c
21	KE	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	1.757	
22	BE	RECORD (12)	1.611	c,▲
23	KN	J P Morgan Chase Bank (13)	1.558	
24	BE	Citibank Belgium	1.550	
25	BE	Bank J. Van Breda & C°	1.484	c
26	BE	VDK Spaarbank	1.480	
27	BE	Bank Belgolaise	1.477	c,▲
28	BE	Beroepskrediet (BKPC)	1.259	c
29	KE	Deutsche Bank A.G.	1.256	
30	KE	J.P. Morgan International Bank Ltd	1.193	
31	BE	CPH/Crédit Professionnel du Hainaut	1.028	
32	BE	Parfibank	981	▲
33	BE	Private Kas Bank (14)	914	c,▲
34	BE	AGF Belgium Bank (15)	893	
35	KE	BNP Paribas	884	
36	BE	Bank Delen & de Schaetzen (DDS Bank)	730	c
37	KE	Lloyds TSB Bank	640	
38	KE	Commerzbank	546	
39	BE	Banca Monte Paschi Belgio	543	
40	BE	Westkrediet (16)	532	c,▲
41	BE	Europabank	493	c
42	BE	Puilaetco (17)	463	c
43	BE	F. van Lanschot Bankiers België	448	
44	BE	Antwerpse Diamantbank	411	c,▲
45	KE	Société Générale (Brussels Branch)	362	
46	BE	Santander Central Hispano Benelux	326	
47	BE	Brabants Beroepskrediet - Bank (BKCP)	290	
48	BE	Antwerps Beroepskrediet (BKCP)	281	
49	BE	Keytrade Bank (18)	274	c
50	BE	Omob Bank (19)	269	

Bron : BVB-berekeningen op gegevens uit de gepubliceerde jaarrekeningen van de banken.

Noten bij tabel 3.9.3.

- (1) *De gegevens zijn ontleend aan de geconsolideerde en niet-geconsolideerde balansen afgesloten tussen 1 juli 2002 en 30 juni 2003. Volgens het K.B. van 23 september 1992 betreffende de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen moet iedere kredietinstelling die een moederonderneming is een geconsolideerde jaarrekening opstellen indien zijn, alleen of gezamenlijk, één of meer dochterondernemingen naar Belgisch of buitenlands recht controleert.*
- (2) *Het 'totaal van de kredieten, met inbegrip van de schuldtitels' is de optelsom van beide hiernavolgende criteria inzake kredietverlening, nl. de 'cliëntenkredieten, met inbegrip van de schuldtitels van privé-emittenten' enerzijds en de 'schuldtitels van Belgische en buitenlandse overheidsemissanten' anderzijds (zie ook de voetnoten 31 en 32).*
- (3) *BE : bank naar Belgisch recht.
KE : bijkantoor, bank naar buitenlands recht waarvan de moederonderneming in een EU lidstaat is gevestigd.
KN : bijkantoor, bank naar buitenlands recht waarvan de moederonderneming niet in een EU-lidstaat is gevestigd.*
- (4) *c : de bank is opgenomen met geconsolideerde gegevens. Banken waar deze 'c' niet wordt vermeld publiceren geen geconsolideerde jaarrekeningen en worden bijgevolg in de rangschikkingen opgenomen met niet-geconsolideerde gegevens.
▲ : dochtermaatschappij van een andere in België gevestigde bank. De bijbehorende moedermaatschappij is eveneens opgenomen in de rangschikkingen. Zie ook de tabel "Consolidatie van bancaire dochters" verderop.*
- (5) *Dexia Bank België heeft, wat de voorstelling van de jaarrekening aangaat, een derogatie bekomen vanwege de CBFA. Hierdoor kon Dexia Bank België haar jaarrekening opstellen overeenkomstig de structuur van de gecombineerde Ten behoeve van het opmaken van deze rangschikkingen werd voor de verschillende criteria, in samenspraak met Dexia Bank België, een cijfer samengesteld dat inhoudelijk nauw aansluit bij de jaarrekeningen volgens de koninklijke besluiten van 23 september 1992 op de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen.*
- (6) *Op 3 juli 2001 nam de groep Dexia de aandelen van de groep Artesia Banking Corporation over van de holding Arcofin. De fusie-operatie tussen de drie bankdochters nl. Artesia Bank, Bacob Bank en Dexia Bank België, is juridisch ingegaan op 1 april 2002.*
- (7) *In april 2003 werd de benaming Bank Brussel Lambert vervangen door ING België.*
- (8) *De Groep Landbouwkrediet publiceert enkel geconsolideerde gegevens. Die Groep wordt voornamelijk gevormd door Landbouwkrediet NV en de Cooperatieve Kassen Lanbokas en Agricaisse. Dexia en Swiss Life hebben hun aandeel in de (Belgische) NV Landbouwkrediet in augustus 2003 verkocht aan een Franse holding, Belgium CA, die voor 45 % in handen is van de Regionale Kas Crédit Agricole du Nord de France (Rijsel), voor 45 % in handen van de Regionale Kas Crédit Agricole du Nord Est (Reims) en ten slotte voor 10 % in handen van de SA Crédit Agricole de France (Parijs). Deze overdracht werd onmiddellijk gevolgd door een kapitaalverhoging van de (Belgische) NV Landbouwkrediet, voorbehouden aan de Belgische Coöperatieve Kassen. Het aandeelhouderschap van de (Belgische) NV Landbouwkrediet is sindsdien voor 50 % in handen van de Belgische Coöperatieve Kassen en voor 50 % van Franse aandeelhouders.*
- (9) *Fusie van SEFB-Record Bank, DIPO en De Vaderlandsche Spaarbank tot de nieuwe bank RECORD in januari 2001. In april 2003 werd ook Westkrediet opgeslorpt door RECORD.*
- (10) *Fusie van Bankunie en Bank van Limburg tot Delta Lloyd Bank in mei 2001. In november 2001 heeft de Delta Lloyd Groep ook Bank Nagelmackers 1747 overgenomen.*
- (11) *Fusie van The Sumitomo Bank en The Sakura Bank tot SMBC (Brussels Branch) in april 2001.*
- (12) *Voor banken waarvan het boekjaar niet op 31 december eindigt, wordt de afsluitingsdatum van het boekjaar tussen haakjes vermeld.*
- (13) *AGF Belgium Bank werd in augustus 2003 overgenomen door RECORD.*
- (14) *Voorheen DePfa Bank AG.*
- (15) *Fusie van The Morgan Guaranty Trust Company of New York en The Chase Manhattan Bank tot J.P. Morgan Chase Bank in november 2001, in navolging van de fusie van de respectieve moederhuizen.*
- (16) *Na overdracht van haar bankactiviteiten aan ING België werd de Private Kas Bank begin 2003 van de CBF-lijst van de kredietinstellingen geschrapt.*
- (17) *In april 2003 werd Westkrediet opgeslorpt door RECORD.*

3.9.3. Voornaamste in België gevestigde banken volgens het totaal van de kredieten, met inbegrip van de schuldtitels (1) (2) - boekjaar 2002

Plaats	Type (3)	Naam	Bedrag (in miljoenen EUR)	(4)
1	BE	Fortis Bank	248.799	c
2	BE	KBC Bank	155.973	c
3	BE	Dexia Bank België (5)(6)	141.036	c
4	BE	ING België (7)	88.819	c
5	BE	Argenta Spaarbank	12.417	c
6	BE	AXA Bank Belgium	12.088	c
7	BE	CENTEA	8.194	c,▲
8	BE	CBC Banque	6.699	▲
9	BE	Landbouwkrediet (groep) (8)	5.197	c,▲
10	KE	ABN-AMRO Bank	3.334	
11	BE	Bank van De Post	3.243	▲
12	BE	Fortis Bank Asia HK (Wa Pei Fu Tong Yin Hang)	3.183	c,▲
13	BE	Mercator Bank	2.797	
14	BE	RECORD (9)	2.750	c,▲
15	BE	Delta Lloyd Bank (10)	2.207	c
16	BE	Eural	2.071	▲
17	BE	Citibank Belgium	1.954	
18	KE	J.P. Morgan International Bank Ltd	1.855	
19	BE	Euroclear Bank	1.843	c
20	BE	VDK Spaarbank	1.814	
21	BE	Bank J. Van Breda & C°	1.727	c
22	BE	Antwerpse Diamantbank	1.646	c,▲
23	KN	SMBC - Brussels Branch (31/03/2003) (11) (12)	1.536	
24	BE	Bank Degroof (30/9/2003)	1.514	c
25	BE	Parfibank	1.463	▲
26	KE	Lloyds TSB Bank	1.194	
27	BE	Beroepskrediet (BKPC)	1.192	c
28	BE	Bank Belgoise	1.191	c,▲
29	BE	Banca Monte Paschi Belgio	1.047	
30	BE	CPH/Crédit Professionnel du Hainaut	1.028	
31	KE	Commerzbank	1.004	
32	KE	Deutsche Bank A.G.	987	
33	BE	Europese Bank voor Latijns-Amerika	954	
34	BE	AGF Belgium Bank (13)	910	
35	KE	BNP Paribas	875	
36	KE	Aareal Bank AG - Brussels Branch (14)	669	
37	BE	Bank Delen & de Schaetzen (DDS Bank)	576	c
38	BE	Onderling Beroepskrediet (BKCP)	562	
39	KE	FCE Bank PLC	553	
40	KE	Crédit Commercial de France	537	
41	KN	J P Morgan Chase Bank (15)	481	
42	BE	Europabank	457	c
43	BE	Shizuoka Bank (Europe)	454	
44	BE	Banque de Crédit Professionnel (C.P. Banque) (BKCP)	431	
45	BE	Antwerps Beroepskrediet (BKCP)	406	
46	KN	The Bank of Tokyo-Mitsubishi Ltd (31/03/2003)	354	
47	BE	Private Kas Bank (16)	339	c,▲
48	BE	Santander Central Hispano Benelux	337	
49	BE	Westkrediet (17)	334	c,▲
50	KE	BHW Bausparkasse	313	

Bron : BVB-berekeningen op gegevens uit de gepubliceerde jaarrekeningen van de banken.

Noten bij tabel 3.9.4.

- (1) *De bijkantoren van banken naar buitenlands recht publiceren slechts een beperkt aantal gegevens. Het is dan ook niet mogelijk ze in alle rangschikkingen op te nemen.*
- (2) *De gegevens zijn ontleend aan de geconsolideerde en niet-geconsolideerde balansen afgesloten tussen 1 juli 2002 en 30 juni 2003. Volgens het K.B. van 23 september 1992 betreffende de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen moet iedere kredietinstelling die een moederonderneming is een geconsolideerde jaarrekening opstellen indien zijn, alleen of gezamenlijk, één of meer dochterondernemingen naar Belgisch of buitenlands recht controleert.*
- (3) *Eigen vermogen na winstverdeling : eigen kapitaal (kapitaal, uitgiftepremies, herwaarderingsmeerwaarden, reserves, overgebrachte winst) en fondsen voor algemene bankrisico's.
Aansprakelijk vermogen : eigen vermogen, vermeerderd met de achtergestelde schulden.
Deze achtergestelde schulden kunnen volgens de eigen-middelenreglementering in zekere mate en onder bepaalde voorwaarden in aanmerking worden genomen om aan de opgelegde solvabiliteitsnormen te voldoen. De hier gebruikte voorstelling van het aansprakelijk vermogen volgens de gepubliceerde jaarrekening kan in bepaalde gevallen een overschatting inhouden van het reglementaire eigen vermogen.*
- (4) *c : de bank is opgenomen met geconsolideerde gegevens. Banken waar deze 'c' niet wordt vermeld publiceren geen geconsolideerde jaarrekeningen en worden bijgevolg in de rangschikkingen opgenomen met niet-geconsolideerde gegevens.
▲ : dochtermaatschappij van een andere in België gevestigde bank. De bijbehorende moedermaatschappij is eveneens opgenomen in de rangschikkingen. Zie ook de tabel "Consolidatie van bancaire dochters" verderop.*
- (5) *Dexia Bank België heeft, wat de voorstelling van de jaarrekening aangaat, een derogatie bekomen vanwege de CBFA.
Hierdoor kon Dexia Bank België haar jaarrekening opstellen overeenkomstig de structuur van de gecombineerde
Ten behoeve van het opmaken van deze rangschikkingen werd voor de verschillende criteria, in samenspraak met Dexia Bank België, een cijfer samengesteld dat inhoudelijk nauw aansluit bij de jaarrekeningen volgens de koninklijke besluiten van 23 september 1992 op de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen.*
- (6) *Op 3 juli 2001 nam de groep Dexia de aandelen van de groep Artesia Banking Corporation over van de holding Arcofin. De fusie-operatie tussen de drie bankdochters nl. Artesia Bank, Bacob Bank en Dexia Bank België, is juridisch ingegaan op 1 april 2002.*
- (7) *In april 2003 werd de benaming Bank Brussel Lambert vervangen door ING België.*
- (8) *De Groep Landbouwkrediet publiceert enkel geconsolideerde gegevens. Die Groep wordt voornamelijk gevormd door Landbouwkrediet NV en de Cooperatieve Kassen Lanbokas en Agricaïsse. Dexia en Swiss Life hebben hun aandeel in de (Belgische) NV Landbouwkrediet in augustus 2003 verkocht aan een Franse holding, Belgium CA, die voor 45 % in handen is van de Regionale Kas Crédit Agricole du Nord de France (Rijsel), voor 45 % in handen van de Regionale Kas Crédit Agricole du Nord Est (Reims) en ten slotte voor 10 % in handen van de SA Crédit Agricole de France (Parijs). Deze overdracht werd onmiddellijk gevolgd door een kapitaalverhoging van de (Belgische) NV Landbouwkrediet, voorbehouden aan de Belgische Coöperatieve Kassen. Het aandeelhouderschap van de (Belgische) NV Landbouwkrediet is sindsdien voor 50 % in handen van de Belgische Coöperatieve Kassen en voor 50 % van Franse aandeelhouders.*
- (9) *Fusie van SEFB-Record Bank, DIPO en De Vaderlandsche Spaarbank tot de nieuwe bank RECORD in januari 2001.
In april 2003 werd ook Westkrediet opgeslorpt door RECORD.*
- (10) *Voor banken waarvan het boekjaar niet op 31 december eindigt, wordt de afsluitingsdatum van het boekjaar tussen haakjes vermeld.*
- (11) *Fusie van Bankunie en Bank van Limburg tot Delta Lloyd Bank in mei 2001. In november 2001 heeft de Delta Lloyd Groep ook Bank Nagelmackers 1747 overgenomen.*
- (12) *AGF Belgium Bank werd in augustus 2003 overgenomen door RECORD.*
- (13) *Voorheen De Laet, Poswick & C°, Bankiers-Banquiers.*
- (14) *Opslorping van Krediet Arfin door Mauretus Spaarbank in mei 2001. In het najaar van 2001 werd voorts de benaming gewijzigd in Omob Bank. Deze nieuwe Omob Bank heeft vervolgens Naviga bank opgeslorpt in maart 2003. In december 2003 werd de benaming Omob Bank vervangen door Ethias Bank.*
- (15) *Na overdracht van haar bankactiviteiten aan ING België werd de Private Kas Bank begin 2003 van de CBF-lijst van de kredietinstellingen geschrapt.*
- (16) *In november 2001 werd Bank Nagelmackers overgenomen door Delta Lloyd Groep.*

3.9.4. Voornaamste banken naar Belgisch recht (1) volgens het totaal eigen vermogen (2) (3) - boekjaar 2002

Plaats	Naam	Bedrag in miljoenen EUR		(4)
		Eigen vermogen	Aansprakelijk vermogen	
1	Fortis Bank	10.620	20.596	c
2	KBC Bank	7.278	13.898	c
3	Dexia Bank België (5)(6)	6.102	10.907	c
4	ING België (7)	4.010	6.742	c
5	Euroclear Bank	1.620	2.117	c
6	CENEA	582	582	c,▲
7	AXA Bank Belgium	438	664	c
8	CBC Banque	406	566	▲
9	Argenta Spaarbank	322	591	c
10	Landbouwkrediet (groep) (8)	317	477	c,▲
11	RECORD (9)	233	256	c,▲
12	Fortis Bank Asia HK (Wa Pei Fu Tong Yin Hang)	218	246	c,▲
13	Citibank Belgium	199	220	
14	Bank van De Post	188	237	▲
15	VDK Spaarbank	179	179	
16	Europese Bank voor Latijns-Amerika	161	257	
17	Antwerps Beroepskrediet (BKCP)	155	155	
18	Bank Degroof (30/9/2003) (10)	153	227	c
19	Parfibank	146	146	▲
20	Antwerpse Diamantbank	131	191	c,▲
21	Bank J. Van Breda & C°	131	161	c
22	Commerzbank Belgium	119	119	
23	Deutsche Bank N.V.	103	216	c
24	Delta Lloyd Bank (11)	95	134	c
25	Bank Delen & de Schaetzen (DDS Bank)	93	93	c
26	CPH/Crédit Professionnel du Hainaut	93	93	
27	Bank Belgolaise	84	122	c,▲
28	Mercator Bank	79	136	
29	Brabants Beroepskrediet - Bank (BKCP)	71	71	
30	AGF Belgium Bank (12)	61	61	
31	Banca Monte Paschi Belgio	54	78	
32	Eural	54	66	▲
33	Puilaetco (13)	51	51	c
34	Banque de Crédit Professionnel (C.P. Banque) (BKCP)	49	49	
35	Europabank	47	47	c
36	Santander Central Hispano Benelux	43	83	
37	Omob Bank(14)	41	51	
38	Beroepskrediet (BKPC)	39	103	c
39	Dewaay Bank (30/09/2002)	38	47	
40	United Taiwan Bank	37	37	
41	West-Vlaamse Bank (WVB) (BKCP)	37	37	
42	Onderling Beroepskrediet (BKCP)	36	36	
43	F. van Lanschot Bankiers België	34	34	
44	Private Kas Bank (15)	34	34	c,▲
45	Shizuoka Bank (Europe)	33	33	
46	SG Bank De Maertelaere	32	32	
47	Oostvlaams Beroepskrediet (BKCP)	32	32	
48	Byblos Bank Europe	28	28	
49	Federale Kas Beroepskrediet (BKCP)	21	27	
50	Bank Nagelmackers 1747 (16)	19	24	c

Bron : BVB-berekeningen op gegevens uit de gepubliceerde jaarrekeningen van de banken.

3.10. Belang van de voornaamste instellingen binnen de banksector (in %, op basis van niet-geconsolideerde gegevens)

	Jaar	Top 3	Top 5	Top 10
Balanstotaal	1975	40,8	59,5	74,6
	1985	33,0	48,1	66,6
	1990	30,4	47,2	65,1
	1995	35,4	53,2	70,6
	2000	58,9	77,0	83,8
	2001	61,2	79,7	86,7
	2002	68,9	82,5	88,0
Cliëntendeposito's (1)	1975	49,2	67,3	85,6
	1985	46,9	63,8	81,0
	1990	44,1	63,9	81,1
	1995	40,3	60,9	78,3
	2000	60,8	75,0	85,7
	2001	62,0	76,4	86,2
	2002	67,8	80,7	88,0
Totaal van de kredieten (2)	2000	61,0	78,0	86,3
	2001	62,9	79,3	88,3
	2002	67,3	83,7	90,2

Bron : BVB.

(1) *In ruime zin.*

(2) *Met inbegrip van de schuldtitels.*

4. Human Resources (*)

4.1.1.	Aantal personen tewerkgesteld in de banksector, per categorie	46
4.1.2.	Verdeling van het uitvoerend personeel, tewerkgesteld in de banksector, naar categorie	47
4.2.	Verdeling van de banken volgens het personeelsbestand	48
4.3.1.	Structuur van de werkgelegenheid in de banken volgens leeftijd, anciënniteit en geslacht	48
4.3.2.	Structuur van de werkgelegenheid in de banken volgens gewest, nationaliteit en individuele prestatieduur	49
4.4.1.	Verdeling van het bankpersoneel volgens diploma (einde 2003)	49
4.4.2.	Verdeling van de nieuw aangeworven medewerkers in de banksector, volgens diploma	49
4.5.	Verloop van de personeelskosten in de banksector	50

(*) *Het Statistisch Vademecum behandelt de banksector in het verruimd perspectief van het nieuw bankstatuut, (wet van 22.03.1993). Tot 1990 verwijzen de cijfers in hoofdstuk 4 uitsluitend naar de banken die deel uitmaken van het paritair comité 310. Vanaf 1994 slaan de gegevens op de banksector in ruime zin (weliswaar beperkt tot de BVB-leden die deelnemen aan de enquête) en omvatten ze bijgevolg banken die onder verscheidene paritaire comités ressorteren (vnl. 310, 308, 309 en 325).*

4.1.1. Aantal personen tewerkgesteld in de banksector, per categorie (1)

Einde jaar (2)	Directie	Kader- personeel	Uitvoerend personeel	Arbeiders	SBO (3)	Algemeen totaal
A. In eenheden						
1970	1.102	7.206	28.579	2.444	-	39.331
1980	1.626	12.626	32.054	2.119	754	49.179
1990	2.165	15.520	32.090	941	1.130	51.846
1995 a	2.278	19.721	34.155	1.345	1.092	58.591 (4)
1995 b	2.599	22.588	47.050	2.691	1.613	76.541
2000 a	2.927	23.144	39.260	541	1.837	67.709
2000 b	3.162	25.301	44.327	668	2.096	75.554
2001 a	2.933	23.787	38.456	278	1.874	67.328
2001 b	3.169	25.983	43.489	308	2.118	75.067
2002 a	3.123	25.426	42.113	222	-	70.884 (5)(6)
2002 b	3.213	26.496	44.430	251	-	74.390 (5)
2003 a	2.725	25.732	39.723	201	-	68.381
2003 b	2.814	26.742	41.940	229	-	71.725
B. In % van het totaal						
1970	2,8	18,3	72,7	6,2	-	100
1980	3,3	25,7	65,2	4,3	1,5	100
1990	4,2	29,9	61,9	1,8	2,2	100
1995 a	3,9	33,7	58,3	2,3	1,8	100
1995 b	3,4	29,5	61,5	3,5	2,1	100
2000 a	4,3	34,2	58,0	0,8	2,7	100
2000 b	4,2	33,5	58,7	0,9	2,8	100
2001 a	4,4	35,3	57,1	0,4	2,8	100
2001 b	4,2	34,6	57,9	0,4	2,8	100
2002 a	4,4	35,9	59,4	0,3	-	100
2002 b	4,3	35,6	59,7	0,3	-	100
2003 a	4,0	37,6	58,1	0,3	-	100
2003 b	3,9	37,3	58,5	0,3	-	100

Bron : BVB (enkel leden).

- (1) Zie ook 'Het menselijk kapitaal in de banksector', Aspecten en Documenten, nr. 99, voor een meer uitgebreide beschrijving.
- (2) De reeks 1995-a tot en met 2003-a betreft de banken die ressorteren onder het Paritair Comité 310. De reeks 1995-b tot en met 2003-b geeft de banksector volgens nieuw statuut (beperkt tot BVB-leden die deelnemen aan de enquête; die maken ongeveer 99,3 % uit van de werkgelegenheid).
- (3) Startbaanovereenkomsten (ex-RVA-stagiairs) afgekort tot SBO.
- (4) De trend van deze reeks wordt in recente jaren vertekend door de verruiming van het Paritair Comité 310. Zo waren er o.m. de toetreding van CERA Bank en BACOB Bank in 1993, enkele fusiebewegingen tussen banken en voormalige spaarbanken, alsook de toetreding van vroegere beursvennootschappen in latere jaren en recenter in 1999 de integratie van ASLK en Anhyp in het PC 310.
- (5) Vanaf 2002 wordt het aantal SBO's niet meer apart vermeld omdat zij in de overige tewerkstellingscijfers zijn opgenomen.
- (6) Verhoging van de tewerkstellingscijfers ingevolge toevoeging van de groep Dexia aan het Paritair Comité 310. Bovendien hebben bepaalde instellingen hun tewerkstellingsstatistieken verfijnd door niet-actieve medewerkers mee te rekenen in de tewerkstellingscijfers wat zij in de andere jaren niet hebben gedaan.

4.1.2. Verdeling van het uitvoerend personeel, tewerkgesteld in de banksector, naar categorie (1)

Einde jaar (2)	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4	Totaal
A. In eenheden					
1970	1.701	5.545	10.688	10.645	28.579
1980	463	1.937	9.127	20.527	32.054
1990	182	1.216	7.666	23.026	32.090
1995 a	115	1.209	7.688	25.143	34.155 (3)
1995 b	476	2.285	10.858	33.431	47.050
2000 a	116	781	6.195	32.168	39.260
2000 b	355	1.738	8.006	34.228	44.327
2001 a	100	785	5.879	31.692	38.456
2001 b	343	1.657	7.667	33.822	43.489
2002 a	231	1.362	7.045	33.475	42.113 (4)(5)
2002 b	329	1.674	7.806	34.621	44.430 (4)
2003 a	202	1.211	6.255	32.055	39.723
2003 b	304	1.544	6.926	33.166	41.940
B. In % van het totaal					
1970	6,0	19,4	37,4	37,2	100
1980	1,4	6,1	28,5	64,0	100
1990	0,6	3,8	23,9	71,7	100
1995 a	0,3	3,6	22,5	73,6	100
1995 b	1,0	4,9	23,1	71,0	100
2000 a	0,3	2,0	15,8	81,9	100
2000 b	0,8	3,9	18,1	77,2	100
2001 a	0,3	2,0	15,3	82,4	100
2001 b	0,8	3,8	17,6	77,8	100
2002 a	0,6	3,2	16,7	79,5	100
2002 b	0,7	3,8	17,6	77,9	100
2003 a	0,5	3,1	15,7	80,7	100
2003 b	0,7	3,7	16,5	79,1	100

Bron : BVB (enkel leden).

- (1) *Deze nog steeds gebruikelijke indeling in categorieën is georiënteerd op een sectorakkoord waarbij de functies werden gerangschikt naar taakinhoud. Er is bijgevolg geen eenduidig verband met de scholingsgraad of de anciënniteit uit af te leiden. De functies uit de vierde categorie vereisen van het uitvoerend personeel de hoogste bekwaamheid.*
- (2) *De reeks 1995-a tot en met 2003-a betreft de banken die ressorteren onder het Paritair Comité 310. De reeks 1995-b tot en met 2003-b geeft de banksector volgens nieuw statuut (beperkt tot BVB-leden die deelnemen aan de enquête; die maken ongeveer 99,3 % uit van de werkgelegenheid).*
- (3) *De trend van deze reeks wordt in recente jaren vertekend door de verruiming van het Paritair Comité 310. Zo waren er o.m. de toetreding van CERA Bank en BACOB Bank in 1993, enkele fusiebewegingen tussen banken en voormalige spaarbanken, alsook de toetreding van vroegere beursvennootschappen in latere jaren en recenter in 1999 de integratie van ASLK en Anhyp in het PC 310.*
- (4) *Vanaf 2002 zijn de SBO's inbegrepen.*
- (5) *Verhoging van de tewerkstellingscijfers ingevolge toevoeging van de groep Dexia aan het Paritair Comité 310. Bovendien hebben bepaalde instellingen hun tewerkstellingsstatistieken verfijnd door niet-active medewerkers mee te rekenen in de tewerkstellingscijfers wat zij in de andere jaren niet hebben gedaan.*

4.2. Verdeling van de banken volgens het personeelsbestand (1) (einde 2003)

Personeels- bestand	Aantal banken (2)	Aandeel in % in het totale personeelsbestand van de banksector	
		per categorie	samengeteld
1 tot 10	11	0,1	0,1
11 tot 50	33	1,1	1,2
51 tot 100	17	1,7	2,9
101 tot 500	19	5,9	8,8
501 tot 1.000	6	5,8	14,6
1.001 tot 10.000	4	18,1	32,7
Meer dan 10.000	3	67,3	100,0

Bron : BVB (enkel leden).

(1) *Met inbegrip van de SBO (ex-RVA-stagiairs).*

(2) *Gegevens uit een BVB-enquête bij de leden (de antwoorden maken ongeveer 99,3 % van de werkgelegenheid in de banksector uit).*

4.3.1. Structuur van de werkgelegenheid in de banken volgens leeftijd, anciënniteit en geslacht (in % van het totaal) (1)

Einde jaar (2)	1980	1990	2000	2002	2003
A. Leeftijd					
Minder dan 21 jaar	1,2	0,2	0,2	0,2	0,1
21 - 30	32,4	22,7	19,6	19,3	17,3
31 - 40	36,3	32,2	28,3	26,4	26,6
41 - 50	16,8	32,6	31,7	29,5	29,7
51 - 60	12,4	11,8	20,0	24,3	26,0
meer dan 60 jaar	0,9	0,5	0,2	0,3	0,3
B. Anciënniteit (jaren)					
0 - 5	16,1	22,3	25,2	26,1	24,2
6 - 10	28,2	10,5	8,2	9,6	10,9
11 - 15	22,2	10,8	15,7	12,2	10,4
16 - 20	14,3	18,6	10,0	11,6	13,7
21 - 30	11,1	30,6	25,8	21,9	21,3
meer dan 30	8,1	7,2	15,1	18,6	19,5
C. Geslacht					
Mannen	65,6	61,3	56,0	54,5	54,4
Vrouwen	34,4	38,7	44,0	45,5	45,6

Bron : BVB (enkel leden).

(1) *Deze cijfers hebben voor 1980 enkel betrekking op leden van de Belgische Vereniging van Banken met een ondernemingsraad; voor 1990 op de banksector in enge zin. Vanaf 1995, banksector in ruime zin. SBO (ex-RVA-stagiairs) niet inbegrepen en vanaf 2002 inbegrepen.*

(2) *Behalve in 1980. In dat jaar gegevens per 1 juli.*

4.3.2. Structuur van de werkgelegenheid in de banken volgens gewest, nationaliteit en individuele prestatieduur (in % van het totaal) (1)

Einde jaar	1985	1990	2000	2002	2003
A. Werkgelegenheid per gewest					
Brussel	44,3	45,9	49,1	49,4	49,7
Vlaanderen	38,5	39,0	38,9	38,5	38,0
Wallonië	17,2	15,1	12,0	12,1	12,3
B. Nationaliteit (2)					
Belgen	97,3	97,5	97,4	97,4	97,4
EU-landen	2,2	2,0	2,2	2,2	2,2
Andere nationaliteiten	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
C. Individuele prestatieduur (2) (3)					
100%	89,2	89,0	83,2	80,2	78,0
70 - 99%	6,6	6,4	10,0	11,1	12,1
50 - 69%	4,1	4,5	6,7	8,2	9,6
minder dan 50%	0,1	0,1	0,2	0,5	0,3

Bron : BVB (enkel leden).

(1) Voor 1985 en 1990, banksector in enge zin. Vanaf 1995, banksector in ruime zin.

(2) SBO (ex-RVA-stagiairs) niet inbegrepen en vanaf 2002 inbegrepen.

(3) Arbeiders niet inbegrepen en vanaf 2002 inbegrepen.

4.4.1. Verdeling van het bankpersoneel volgens diploma (einde 2003, in %)

Studies	Universitair	HOBUE	Hoger secundair	Overige diploma's
Directie	77,9	11,8	8,1	2,2
Kaderpersoneel	37,5	34,1	24,5	3,9
Bedienden	8,9	40,9	39,5	10,7
Arbeiders	-	3,5	21,5	75,0
Totaal	22,2	37,1	32,6	8,1

Bron : BVB (enkel leden).

4.4.2. Verdeling van de nieuw aangeworven medewerkers in de banksector, volgens diploma (in de loop van 2003, in %)

Studies	Universitair	HOBUE	Hoger secundair	Overige diploma's
Directie	77,1	9,2	3,0	10,7
Kaderpersoneel	59,7	22,9	11,0	6,4
Bedienden	18,4	44,4	31,2	6,0
Arbeiders	-	-	44,4	55,6
Totaal	26,5	40,0	27,2	6,3

Bron : BVB (enkel leden).

4.5. Verloop van de personeelskosten in de banksector (1)(2)

Jaar	Personeelskosten per VTE (in EUR)
1995	60.719
2000	71.875
2001	73.032
2002	73.742
2003	75.467

Bron : BVB-berekeningen op eigen gegevens en gegevens NBB.

- (1) *Ramingen van het aantal VTE's (voltijds equivalenten) voor alle banken (BVB-enquête bij de leden, aangevuld met gegevens uit de gepubliceerde rekeningen).*
- (2) *De personeelskosten omvatten bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen, andere toelagen ten behoeve van het personeel.*

5. Investeringsen

5.1.	Evolutie van de investeringsuitgaven in de banksector - indeling naar aard	52
5.2.	Bestemming van de investeringsuitgaven in de banksector	52
5.3.	Uitsplitsing van de investeringsuitgaven voor informatica-uitrusting in de banksector	53

5.1. Evolutie van de investeringsuitgaven in de banksector (1) (2) - indeling naar aard (bedragen in miljoenen EUR)

Boekjaar	Antwoord- graad (% van balans)	Onroerende investeringsen	Roerende investeringsen	ww. informatica- uitrusting (3)	Totale investeringsen
1993	92%	248,5	321,5	261,7	570,0
1995	96%	294,0	306,4	243,1	600,4
2000	94%	399,5	385,6	304,6	785,1
2001	97%	376,2	302,6 (4)	242,6 (4)	678,8
2002	94%	326,5	253,5	209,8	580,0
2003 (5)	94%	355,8	245,2	207,2	601,6

Bron : BVB.

- (1) Resultaten van een jaarlijkse BVB-enquête bij de banken i.s.m. de NBB.
 (2) Het betreft investeringen in macro-economische betekenis, nl. aankopen of leasen van vaste kapitaalgoederen bij de andere sectoren van de economie. Het volledige bedrag van de investeringsuitgaven wordt vermeld in het jaar van aanschaf.
 (3) Hardware-, software- en netwerkinfrastructuur alsook toepassingssoftware, die werd aangekocht of geleast.
 (4) Sommige ondernemingen brengen sinds 2001 hun (informatica)investeringsen onder in een aparte vennootschap. Deze investeringen worden niet meegerekend en bijgevolg dienen de gegevens met omzichtigheid te worden geïnterpreteerd.
 (5) Voorlopige cijfers

5.2. Bestemming van de investeringsuitgaven in de banksector (1)

Boekjaar (2)	1995	2000	2001 (3)	2002 (4)	2003 (5)
A. In miljoenen EUR					
Onroerende investeringen	294	399	376	326	356
waarvan :					
Nieuwbouw	83	91	134	88	103
Aankopen	79	87	30	47	32
Verbouwingen	132	221	212	191	221
Roerende investeringen	306	386	303	253	245
waarvan :					
Informatica-uitrusting	243	305	243	210	207
Andere voorzieningen en materieel	63	81	60	43	38
Totale investeringen	600	785	679	580	601
B. In %					
Onroerende investeringen	49	51	55	56	59
waarvan :					
Nieuwbouw	14	12	20	15	17
Aankopen	13	11	4	8	5
Verbouwingen	22	28	31	33	37
Roerende investeringen	51	49	45	44	41
waarvan :					
Informatica-uitrusting	41	39	36	36	35
Andere voorzieningen en materieel	10	10	9	8	6
Totale investeringen	100	100	100	100	100

Bron : BVB (enkel leden).

- (1) Resultaten van een jaarlijkse BVB-enquête bij de banken, i.s.m. NBB. Investeringsen in macro-economische betekenis.
 (2) Globalisatie van de gegevens voor het boekjaar begrepen tussen 1 juli van het vermelde jaar en 30 juni van het volgende jaar.
 (3) Resultaten die 97 % van het balanstotaal van de sector vertegenwoordigen. Sommige ondernemingen brengen sinds 2001 hun informatica-investeringsen onder in een aparte vennootschap. Deze investeringen worden niet meegerekend en bijgevolg dienen de gegevens met omzichtigheid te worden geïnterpreteerd.
 (4) Resultaten die 93 % van het balanstotaal van de sector vertegenwoordigen.
 (5) Resultaten die 93 % van het balanstotaal van de sector vertegenwoordigen. Voorlopige cijfers.

5.3. Uitsplitsing van de investeringsuitgaven voor informatica-uitrusting in de banksector, in % (1)

Boekjaar (antwoordgraad, % balanstotaal v/d sector)	1998 (81%)	2000 (77%)	2001 (74%)	2002 (41%)	2003 (41%)
Hardware-, software- en netwerkinfrastructuur waarvan :	88	84	84	82	78
- centrale zetel, hoofdkantoor	46	63	64	65	62
- kantoren	29	7	7	2	7
- directe verbinding met de cliënteel	7	6	7	10	8
- diversen (o.a. netwerk)	6	8	6	5	1
Aangeschafte toepassingssoftware (2)	12	16	16	18	22
Totale investeringsuitgaven voor informatica-uitrusting	100	100	100	100	100

Bron : BVB-berekeningen op enquêtegegevens.

(1) *Resultaten van een jaarlijkse BVB-enquête bij de banken i.s.m. de NBB. Investerings in macro-economische betekenis.*

(2) *Aangeschafte of geleaste software, specifiek voor bancaire toepassingen.*

6. Werkmiddelen (*)

6.1.	De gezamenlijke werkmiddelen van de banken	56
6.2.	Structurele evolutie van de werkmiddelen en van de cliëntendeposito's van de banken	57
6.3.	Samenstelling van de cliëntendeposito's van de banken naar de vorm	58
6.4.	Samenstelling van de cliëntendeposito's van de banken naar de munt en naar de geografische oorsprong	59
6.5.	Verdeling van in België ingezamelde cliëntendeposito's volgens depositanten	59
6.6.	Evolutie en belang van de interbankverrichtingen	60
6.7.	Samenstelling van de interbankverrichtingen, naar de munt en geografisch	60

(*) *De tabellen zijn opgemaakt op vennootschappelijke basis, tenzij anders vermeld. Wanneer een tabel is opgemaakt op vennootschappelijke basis, wordt de bedrijvigheid van de Belgische en buitenlandse kantoren van de banken naar Belgisch recht opgenomen. Wanneer een tabel is opgemaakt op territoriale basis, betekent dit dat enkel de bedrijvigheid van de Belgische kantoren van de banken naar Belgisch recht werd opgenomen. Voor de bijkantoren van de banken naar buitenlands recht die in België zijn gevestigd, gaat het steeds enkel om de bedrijvigheid in België.*

6.1. De gezamenlijke werkmiddelen van de banken

Einde jaar	1993	2000	2002	2003
A. In miljarden EUR				
Vreemde middelen	540,6	723,3	772,3	832,9
Cliëntendeposito's (1)	283,8	375,1	395,1	420,4
Interbankschulden	223,7	261,5	246,9	280,8
Overige (2)	33,1	86,7	130,3	131,7
Aansprakelijk vermogen (3)	22,3	55,1	58,2	58,0
Eigen vermogen (3)	15,4	32,1	34,3	34,7
Achtergestelde schulden	6,9	23,0	23,9	23,3
Totaal	562,9	778,4	830,5	890,9
B. In % van het totaal				
Vreemde middelen	96,0	92,9	93,0	93,5
Cliëntendeposito's (1)	50,4	48,2	47,6	47,2
Interbankschulden	39,7	33,6	29,7	31,5
Overige (2)	5,9	11,1	15,7	14,8
Aansprakelijk vermogen (3)	4,0	7,1	7,0	6,5
Eigen vermogen (3)	2,7	4,1	4,1	3,9
Achtergestelde schulden	1,2	3,0	2,9	2,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) Incl. in schuldbewijzen belichaamde schulden (kasbons, obligaties, depositocertificaten).

(2) Hoofdzakelijk : overige crediteuren; overige passiva; overlopende rekeningen; waardeverminderingen, voorzieningen en uitgestelde belastingen.

(3) Incl. fonds voor algemene bankrisico's.

6.2. Structurele evolutie van de werkmiddelen en van de cliëntendeposito's van de banken (1)

Einde jaar	Totale werkmiddelen (in miljarden EUR)	Cliënten- deposito's (2) (in miljarden EUR)	Relatief aandeel van de cliëntendeposito's in de totale werkmiddelen (%)
1970	37,0	25,5	68,7
1980	162,7	90,6	55,7
1985	320,4	148,4	46,3
1990	465,9	222,1	47,7
1995	616,1	299,1	48,6
2000	778,4	375,1	48,2
2001	846,3	397,9	47,0
2002	830,5	395,1	47,6
2003	890,9	420,4	47,2

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB, CBFA en jaarverslagen van banken.

(1) *Banken in ruime zin.*

(2) *Incl. in schuldbewijzen belichaamde schulden (kasbons, obligaties, depositocertificaten).*

6.3. Samenstelling van de cliëntendeposito's (1) van de banken naar de vorm

A. In miljarden EUR				
Einde jaar	1993	2000	2002	2003
Zichtdeposito's	33,7	74,8	80,5	91,4
Termijndeposito's	95,8	108,2	115,7	117,0
Gereguleerde spaardeposito's	48,5	94,1	113,6	134,0
Kasbons en obligaties	96,3	64,2	55,2	47,7
Depositocertificaten	3,3	28,3	23,9	23,2
Overige (2)	6,2	5,5	6,2	7,1
Totaal	283,8	375,1	395,1	420,4

B. In % van het totaal				
Zichtdeposito's	11,9	19,9	20,4	21,7
Termijndeposito's	33,8	28,9	29,3	27,8
Gereguleerde spaardeposito's	17,1	25,1	28,8	31,9
Kasbons en obligaties	33,9	17,1	14,0	11,3
Depositocertificaten	1,1	7,5	6,0	5,5
Overige (2)	2,2	1,5	1,6	1,7
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron : VVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Incl. in schuldbewijzen belichaamde schulden (kasbons, obligaties, depositocertificaten).*

(2) *Deposito's van bijzondere aard, deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen en vanaf 1998 ook bijdragen van de banken op eigen rekening in het kader van de vroegere depositobeschermingsregeling.*

6.4. Samenstelling van de cliëntendeposito's (1) van de banken naar de munt en naar de geografische oorsprong

Einde jaar	EUR	Deviezen	Totaal	België	Buitenland		
					Totaal	Overige EMU-landen	Overige landen
A. Uitstaand bedrag (in miljarden EUR)							
1999	306,1	58,4	364,5	278,6	85,9	31,8	54,1
2000	303,6	71,5	375,1	275,3	99,8	35,2	64,6
2001	318,0	79,9	397,9	285,0	112,9	36,4	76,5
2002	326,7	68,4	395,1	294,4	100,7	38,6	62,1
2003	347,6	72,8	420,4	308,6	111,8	41,2	70,6
B. In % van het totaal							
1999	84,0	16,0	100,0	76,4	23,6	8,7	14,9
2000	80,9	19,1	100,0	73,4	26,6	9,4	17,2
2001	79,9	20,1	100,0	71,6	28,4	9,1	19,2
2002	82,7	17,3	100,0	74,5	25,5	9,8	15,7
2003	82,7	17,3	100,0	73,4	26,6	9,8	16,8

Bron : VVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Incl. in schuldbewijzen belichaamde schulden (kasbons, obligaties, depositocertificaten).*

6.5. Verdeling van in België ingezamelde cliëntendeposito's (1)
volgens depositanten (2) (in miljoenen EUR)

	Einde jaar	Zicht- depo- sito's	Termijn- depo- sito's	Geregle- menteerde spaar- deposito's	Overige depo- sito's (3)	Totaal
Particulieren en zelfstandigen (4)	1998	18.767	20.148	91.690	3.704	134.309
	2000	23.736	23.648	89.984	3.419	140.787
	2001	24.715	20.688	94.868	3.038	143.309
	2002	26.335	16.143	107.412	2.955	152.845
	2003	27.554	11.087	125.345	3.244	167.230
Niet-financiële ondernemingen	1998	17.441	17.023	1.441	537	36.442
	2000	19.760	16.005	2.105	967	38.837
	2001	21.455	18.470	3.148	1.720	44.793
	2002	20.194	20.253	3.119	1.968	45.534
	2003	24.352	17.313	4.610	2.248	48.523
Financiële ondernemingen	1998	4.176	11.089	70	316	15.651
	2000	6.909	13.364	103	214	20.590
	2001	6.817	20.662	144	268	27.891
	2002	7.583	20.229	183	251	28.246
	2003	8.513	25.070	235	283	34.101
Openbare besturen	1998	4.487	1.436	36	60	6.019
	2000	3.727	2.049	57	53	5.885
	2001	3.249	2.410	70	72	5.801
	2002	3.970	2.265	132	78	6.445
	2003	4.086	1.823	181	116	6.206
In België ingezamelde cliëntendeposito's (1)(2)	1998	44.871	49.696	93.237	4.617	192.421
	2000	54.132	55.066	92.248	4.653	206.100
	2001	56.236	62.230	98.230	5.098	221.794
	2002	58.082	58.890	110.846	5.252	233.070
	2003	64.505	55.293	130.371	5.891	256.060

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *In schuldbewijzen belichaamde schulden niet inbegrepen.*

(2) *Op territoriale basis.*

(3) *Deposito's van bijzondere aard, deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen en bijdragen van de banken op eigen rekening in het kader van de vroegere depositobeschermingsregeling.*

(4) *Inclusief instellingen zonder winstoogmerk.*

6.6. Evolutie en belang van de interbankverrichtingen

Einde jaar	Interbankschulden (1)		Interbankvorderingen (1)		Nettoberoep op bankiers	
	Bedrag (miljarden EUR)	Aandeel in het totaal passief (%)	Bedrag (miljarden EUR)	Aandeel in het totaal actief (%)	Bedrag (miljarden EUR)	Aandeel in de totale deposito's (2)(%)
1992	201,7	39,0	163,5	31,6	38,2	12,7
1995	250,7	40,7	202,1	32,8	48,6	14,0
2000	261,5	33,6	178,1	22,9	83,4	18,2
2001	269,1	31,8	201,0	23,8	68,1	14,6
2002	246,9	29,7	197,2	23,7	49,7	11,2
2003	280,8	31,5	233,1	26,2	47,7	10,2

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Daggeldleningen en -ontleningen inbegrepen.*

(2) *Cliëntendeposito's en nettoberoep op bankiers.*

6.7. Samenstelling van de interbankverrichtingen, naar de munt en geografisch (in miljarden EUR)

Einde 2003	EUR	Deviezen	Totaal	België	Buitenland		
					Totaal	Overige EMU-landen	Overige landen
Interbank- schulden (1)	174,1	106,7	280,8	38,6	242,2	114,5	127,7
Interbank- vorderingen (1)	144,9	88,2	233,1	29,7	203,4	120,2	83,2
Nettoberoep op bankiers (2)	29,2	18,5	47,7	8,9	38,8	-5,7	44,5

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Daggeldleningen en -ontleningen inbegrepen.*

(2) *Een positief bedrag betekent dat de banksector netto-ontleener is op de markt.*

7. Kredieten (*)

Algemeen verloop van de kredieten

7.1.	Algemeen overzicht van de kredietverlening door de banken	62
7.2.	Verdeling van de totale bankkredieten, naar de munt en geografisch	62
7.3.	Verdeling van de totale bankkredieten naar de vorm	63
7.4.	Verdeling van de totale bankkredieten naar hun begunstigden	63

Kredieten aan de Belgische privé-sector en aan het buitenland

7.5.	Vormen van bankkredieten aan de Belgische privé-sector en aan het buitenland	64
7.6.	Verdeling van bankkredieten aan de Belgische privé-sector en aan het buitenland, volgens de begunstigden	65
7.7.	Evolutie van de bankkredieten aan de Belgische vennootschappen en van het BBP	65
7.8.	Bankkredieten aan de Belgische vennootschappen volgens bedrijfsgrootte	66
7.9.1.	Evolutie van het consumentenkrediet bij alle kredietverstrekkers	67
7.9.2.	Consumentenkrediet naar kredietverstrekkers	68
7.10.	De kredietverlening voor de huisvesting, naar kredietverstrekkers	69
7.11.	Evolutie van de leasingproductie	70

Kredieten aan de Belgische overheid

7.12.	Verdeling van de kredieten aan de Belgische overheid, naar de vorm en de munt	71
7.13.	Omvang van de bankkredieten aan de overheidssector in enkele landen, einde 2003	71

Kredieten aan België

7.14.	Verdeling van de kredieten aan België tussen privé-sector en openbare sector	72
-------	--	----

Verbinteniskredieten

7.15.	Verloop van de opgenomen verbinteniskredieten	72
-------	---	----

Effectenportefeuille

7.16.	Samenstelling van de effectenportefeuille van de banken	73
-------	---	----

(*) *De tabellen zijn opgemaakt op vennootschappelijke basis, tenzij anders vermeld. Wanneer een tabel is opgemaakt op vennootschappelijke basis, wordt de bedrijvigheid van de Belgische en buitenlandse kantoren van de banken naar Belgisch recht opgenomen. Wanneer een tabel is opgemaakt op territoriale basis, betekent dit dat enkel de bedrijvigheid van de Belgische kantoren van de banken naar Belgisch recht werd opgenomen. Voor de bijkantoren van de banken naar buitenlands recht die in België zijn gevestigd, gaat het steeds enkel om de bedrijvigheid in België. Ook inhoudelijk kunnen sommige rubrieken licht verschillen in de tabellen op territoriale basis en op vennootschappelijke basis.*

7.1. Algemeen overzicht van de kredietverlening door de banken (in miljarden EUR)

Einde jaar	1993	2000	2002	2003
Totale kredieten (1)	301,2	396,3	390,4	396,7
Opgenomen verbinteniskredieten (2)	29,5	82,4	79,5	126,9
Schuldtitels (3)	44,9	126,5	147,5	164,1
Totaal	375,6	605,2	617,4	687,7

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) Kredieten aan de Belgische privé-sector, aan het buitenland en aan de Belgische overheid.

(2) Voornamelijk borgtochten, documentaire kredieten (posten buiten balanstelling).

(3) Voornamelijk obligaties van Belgische en buitenlandse privé-emittenten en van buitenlandse overheden; met uitsluiting van Belgische overheidseffecten.

7.2. Verdeling van de totale bankkredieten, naar de munt en geografisch

Einde jaar	Totale kredieten (1)	Verdeling naar de munt		Geografische verdeling			
		EUR	Deviezen	België	Buitenland		
					Totaal	Overige EMU- landen	Overige landen
A. Uitstaand bedrag (in miljarden EUR)							
1999	375,9	328,4	47,5	316,9	59,0	22,3	36,7
2000	396,3	331,7	64,6	311,2	85,1	21,9	63,2
2001	388,8	327,2	61,6	306,2	82,6	22,5	60,1
2002	390,4	332,9	57,5	297,5	92,9	22,5	70,4
2003	396,7	328,0	68,7	300,1	96,6	21,7	74,9
B. In % van het totaal							
1999	100,0	87,4	12,6	84,3	15,7	5,9	9,8
2000	100,0	83,7	16,3	78,5	21,5	5,5	16,0
2001	100,0	84,2	15,8	78,8	21,2	5,8	15,5
2002	100,0	85,3	14,7	76,2	23,8	5,8	18,0
2003	100,0	82,7	17,3	75,6	24,4	5,5	18,9

Bron: BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) Kredieten aan de Belgische privé-sector, aan het buitenland en aan de Belgische overheid.

7.3. Verdeling van de totale bankkredieten naar de vorm (uitstaand bedrag in miljarden EUR)

Einde periode	1993	2000	2002	2003
Cliëntenkredieten (1)	193,0	301,3	311,7	323,4
Leningen op termijn	119,9	174,6	198,2	203,0
wv. : op termijn > 1 jaar	83,0	106,1	107,7	104,6
op termijn <= 1 jaar	36,8	68,5	90,5	98,4
Hypothecaire leningen	35,3	57,6	65,9	74,1
Voorschotten in rekening-courant	18,3	22,8	20,7	17,9
Niet-hypothecaire leningen op afbetaling	8,5	12,0	12,5	12,4
Handelsswissels en accepten	3,3	4,0	2,4	2,2
Leasing en soortgelijke vorderingen	0,9	1,1	1,4	1,4
Andere kredieten	6,9	29,2	10,6	12,4
Kredieten aan de Belgische overheid in de vorm van effecten	108,2	95,0	78,7	73,3
Obligaties	82,3	83,9	67,9	66,5
Certificaten	25,9	11,1	10,8	6,8
Totale kredieten (2)	301,2	396,3	390,4	396,7

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) Inclusief de vorderingen op de Belgische overheid in de vorm van directe kredietverlening.

(2) Kredieten aan de Belgische privé-sector, aan het buitenland en aan de Belgische overheid.

7.4. Verdeling van de totale bankkredieten naar hun begunstigden

Einde jaar	Totale kredieten (1)	Kredieten aan de Belgische privé-sector en aan het buitenland				Kredieten aan de Belgische overheid	
		Belgische privé-sector	Buitenland		Totaal		
			Totaal	Overige EMU-landen		Overige landen	
A. In miljarden EUR							
1993	284,5	129,6	20,5	-	-	150,1	134,4
1995	314,3	135,2	25,0	-	-	160,1	154,1
2000	341,8	184,3	38,2	14,1	24,1	222,5	119,3
2001	347,5	186,8	50,3	14,1	36,2	237,1	110,3
2002	355,8	189,8	65,1	14,1	51,0	254,9	100,9
2003	358,7	195,4	68,2	14,6	53,6	263,6	95,1
B. In % van het totaal							
1993	100,0	45,6	7,2	-	-	52,8	47,2
1995	100,0	43,0	7,9	-	-	51,0	49,0
2000	100,0	53,9	11,2	4,1	7,1	65,1	34,9
2001	100,0	53,8	14,5	4,1	10,4	68,2	31,7
2002	100,0	53,3	18,3	4,0	14,3	71,6	28,4
2003	100,0	54,5	19,0	4,1	14,9	73,5	26,5

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) Kredieten aan de Belgische privé-sector, aan het buitenland en aan de Belgische overheid; deze tabel is opgemaakt op territoriale basis.

7.5. Vormen van bankkredieten aan de Belgische privé-sector en aan het buitenland (1) (uitstaand bedrag in miljarden EUR)

Einde periode	1993	2000	2002	2003
Leningen op termijn	87,3	129,2	157,8	161,8
wv. : op termijn <= 1 jaar	27,7	54,3	79,9	85,8
op termijn > 1 jaar	59,6	74,9	77,9	76,0
wv. : België	72,5	98,4	99,4	100,9
buitenland	14,8	30,8	58,4	60,9
Hypothecaire leningen	34,8	56,5	65,0	73,3
Voorschotten in rekening-courant	14,4	18,9	16,2	13,7
Niet-hypothecaire leningen op afbetaling	8,4	11,9	12,5	12,3
Handelsswissels en accepten	2,9	2,1	1,9	1,4
Leasing en soortgelijke vorderingen	0,6	0,2	0,2	0,2
Andere kredieten	1,7	3,7	1,3	0,8
Totaal	150,1	222,5	254,9	263,6

Bron : VVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Kredieten aan de Belgische privé-sector en aan het buitenland, op territoriale basis.*

7.6. Verdeling van de bankkredieten aan de Belgische privé-sector en aan het buitenland (1), volgens de begunstigden (uitstaand bedrag in miljarden EUR)

Einde periode	1999	2000	2002	2003
Kredieten aan de Belgische privé-sector	177,1	184,3	189,8	195,4
Particulieren en zelfstandigen (2)	80,7	82,6	85,0	90,7
wv. - hypothecaire leningen	50,1	54,0	59,9	66,9
- niet-hypothecaire leningen op afbetaling	8,6	8,7	8,5	8,5
- leningen op termijn	16,7	14,9	12,3	11,8
wv. op termijn <= 1 jaar	2,4	1,8	1,0	0,8
wv. op termijn > 1 jaar	14,3	12,9	11,3	11,0
Niet-financiële ondernemingen	83,6	88,3	84,6	81,1
wv. - leningen op termijn	68,5	72,4	69,0	67,3
wv. op termijn <= 1 jaar	25,7	26,7	23,0	21,4
wv. op termijn > 1 jaar	42,8	45,7	46,0	45,9
- voorschotten in rekening-courant	9,5	9,8	8,3	7,6
- handelswissels en accepten	0,9	0,9	0,8	0,6
Financiële ondernemingen	12,8	13,4	20,3	23,6
wv. - leningen op termijn	10,3	11,3	18,2	21,7
wv. op termijn <= 1 jaar	5,1	5,7	6,6	10,6
wv. op termijn > 1 jaar	5,2	5,6	11,5	11,2
- voorschotten in rekening-courant	1,7	1,5	1,8	1,1
Kredieten aan het buitenland	30,5	38,2	65,1	68,2
wv. - leningen op termijn	25,2	30,8	58,4	61,0
wv. op termijn > 1 jaar	15,7	20,1	49,3	53,0
wv. op termijn <= 1 jaar	9,5	10,7	9,1	8,0
- voorschotten in rekening-courant	2,1	2,8	2,1	1,8
Totale kredieten aan de Belgische privé-sector en aan het buitenland	207,6	222,5	254,9	263,6

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Op territoriale basis.*(2) *Inclusief instellingen zonder winsttoogmerk.*

7.7. Evolutie van de bankkredieten aan de Belgische vennootschappen en van het BBP

Einde jaar	Bankkredieten aan de Belgische vennootschappen (1)		Bruto binnenlands product
	Uitstaand bedrag (miljarden EUR)	Index (1992=100)	Index (1992=100)
1992	68,6	100	100
1995	73,6	107	113
2000	100,5	147	138
2001	104,4	152	141
2002	102,8	150	145
2003	102,3	149	149

Bron : BVB-berekeningen op gegevens Observatorium voor krediet aan vennootschappen en NBB.

(1) *De basisgegevens zijn afgeleid van de gedetailleerde boekhoudstaten van de banken (het 'Schema A').*

7.8. Bankkredieten aan de Belgische vennootschappen volgens bedrijfsgrootte (1)

Einde jaar	Uitstaande bedragen van de opgenomen kredieten (in miljarden EUR)			Aanwendingsgraad van de geopende kredieten (2) (in %)		
	Kleine vennoot- schappen	Middelgrote vennoot- schappen	Grote vennoot- schappen	Kleine vennoot- schappen	Middelgrote vennoot- schappen	Grote vennoot- schappen
1999	25,2	17,7	33,9	79,0	59,6	45,9
2000	27,5	19,5	36,7	80,2	61,0	51,9
2001	28,4	19,3	35,2	81,3	63,4	49,0
2002	29,4	19,3	30,5	83,5	62,8	50,9
2003	31,4	18,3	33,4	84,7	63,2	59,7

Bron : Observatorium voor krediet aan vennootschappen bij de NBB.

(1) De basisgegevens zijn afgeleid van de Centrale voor kredieten aan ondernemingen (CKO). De definities gebruikt in deze bron verschillen op sommige punten van die in de gedetailleerde boekhoudrapportering van de banken.

(2) Verhouding in %, van het uitstaande volume opgenomen kredieten t.a.v. het volume geopende kredieten.

7.9.1. Evolutie van het consumentenkrediet bij alle kredietverstrekkers (1)

A. Uitstaand bedrag					
Einde periode	Totaal uitstaand bedrag	Leningen op afbetaling	Verkopen op afbetaling	Financieringshuur	Kredietopeningen (2)
In miljoenen EUR					
1995	9.321	6.708	840	15	1.758
2000	12.740	9.043	1.120	33	2.544
2001	13.230	9.521	1.146	41	2.522
2002	13.505	9.536	1.317	43	2.609
2003	13.722	9.620	1.349	40	2.713
In % van het totaal uitstaand bedrag					
1995	100,0	72,0	9,0	0,2	18,9
2000	100,0	71,0	8,8	0,2	20,0
2001	100,0	72,0	8,7	0,2	19,1
2002	100,0	70,6	9,8	0,3	19,3
2003	100,0	70,1	9,8	0,3	19,8
B. Aantal lopende contracten					
Einde periode	Totaal aantal	Leningen op afbetaling	Verkopen op afbetaling	Financieringshuur	Kredietopeningen (2)
In duizenden					
1995	3.773	1.206	472	56	2.039
2000	4.336	1.355	492	40	2.449
2001	4.469	1.389	481	15	2.584
2002	4.760	1.366	475	14	2.905
2003	4.858	1.305	470	13	3.070
In % van het totaal aantal					
1995	100,0	32,0	12,5	1,5	54,0
2000	100,0	31,3	11,3	0,9	56,5
2001	100,0	31,1	10,8	0,3	57,8
2002	100,0	28,7	10,0	0,3	61,0
2003	100,0	26,8	9,7	0,3	63,2

Bron : BVB-berekeningen op NIS-gegevens.

- (1) Overeenkomsten waarop de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet van toepassing is (enkel het consumentenkrediet aan particulieren); overeenkomsten gesloten bij alle kredietverstrekkers.
(2) Bedragen opgenomen op de toegekende kredietopeningen in rekening-courant.

7.9.2. Consumentenkrediet naar kredietverstrekkers (1)
(Uitstaand bedrag per kredietvorm, in miljoenen EUR)

Einde periode	1995	2000	2002	2003
Banken				
Leningen op afbetaling	6.252	8.315	8.809	8.862
Verkopen op afbetaling	486	699	748	711
Kredietopeningen	1.440	1.774	1.657	1.670
Totaal (2)	8.178	10.788	11.214	11.243
	(87,7)	(84,7)	(83,0)	(81,9)
Overige financiële instellingen (3)				
Leningen op afbetaling	456	728	727	758
Verkopen op afbetaling	340	410	555	622
Financieringshuur	15	33	43	40
Kredietopeningen	268	711	951	1.043
Totaal (2)	1.078	1.882	2.276	2.463
	(11,6)	(14,8)	(16,9)	(18,0)
Verkopers				
Verkopen op afbetaling	15	10	14	16
Kredietopeningen	50	59	0	0
Financieringshuur	0	0	0	0
Totaal (2)	64	69	14	16
	(0,7)	(0,5)	(0,1)	(0,1)

Bron : BVB-berekeningen op NIS-gegevens.

- (1) *Overeenkomsten waarop de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet van toepassing is (enkel consumentenkrediet aan particulieren); overeenkomsten gesloten bij alle kredietverstrekkers.*
- (2) *Tussen haakjes, belang van elke groep van kredietverstrekkers in het totaal uitstaand bedrag aan consumentenkrediet (in %).*
- (3) *Andere instellingen dan banken en verkopers, meer bepaald krediet-, financierings- en leasingmaatschappijen.*

7.10. De kredietverlening voor de huisvesting,
naar kredietverstrekkers (1)

Einde periode	1995	2000	2002	2003 (2)
Uitstaand bedrag (in miljarden EUR)				
Banken (3)	38,3	58,2	62,9	70,0
Verzekeringsmaatschappijen (4)	5,5	4,4	4,5	5,4
Hypotheekmaatschappijen	0,3	1,2	1,7	1,7
Huisvestingsmaatschappijen en sociale zekerheid (5)	7,7	7,0	7,1	4,3
Instellingen voor beleggingen in schuldvorderingen	-	1,5	1,7	1,0
Totaal	51,8	72,3	77,9	82,5
Belang van de kredietverstrekkers (in %)				
Banken (3)	74,0	80,4	80,7	84,9
Verzekeringsmaatschappijen (4)	10,6	6,1	5,8	6,6
Hypotheekmaatschappijen	0,6	1,7	2,2	2,1
Huisvestingsmaatschappijen en sociale zekerheid (5)	14,9	9,7	9,1	5,2
Instellingen voor beleggingen in schuldvorderingen	-	2,1	2,2	1,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

- (1) *Verbintenissen aangegaan door particulieren en door zelfstandigen voor privé-doeleinden. Voor de 'banken' zijn de hypothecaire kredieten door zelfstandigen aangegaan voor commerciële doeleinden eveneens inbegrepen.*
- (2) *Ramingen, uitgezonderd voor de banken.*
- (3) *Inclusief de hypothecaire leningen die een kredietinstelling via de erkende vennootschappen voor sociale woningbouw verstrekt.*
- (4) *Inclusief pensioenfondsen.*
- (5) *Inclusief Credibe en hypothecaire leningen verstrekt via de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie. In 2003 werd de hypothecaire portefeuille van Credibe verkocht aan de Nederlandse bank ABN AMRO.*

 7.11. Evolutie van de leasingproductie (1)
 (in miljoenen EUR)

	1998	2000	2001	2002	2003
Roerende leasing	2.245,8	2.729,0	2.893,5	2.725,9	2.971,4
ww. - financiële leasing	1.525,1	1.766,3	1.937,6	1.664,0	1.800,7
- operationele leasing	720,7	962,7	955,9	1.061,9	1.170,7
ww. - industriële machines en uitrustingen	497,1	780,3	684,4	803,1	916,3
- computers en bureelmaterieel	654,5	600,4	821,9	577,7	818,1
- bedrijfsvoertuigen	379,4	464,9	472,7	433,3	504,7
- personenwagens	544,0	657,7	684,7	720,1	579,4
- boten, vliegtuigen, rollend spoorwagematerieel	26,2	14,3	35,0	12,6	6,8
- andere	144,6	211,4	194,8	179,1	146,1
Onroerende leasing	309,2	351,9	325,4	672,9	480,5
Totaal	2.555,0	3.080,9	3.218,9	3.398,8	3.451,8

Bron : BVB-berekeningen op BLV-gegevens.

(1) Enkel BLV-leden.

7.12. Verdeling van de kredieten aan de Belgische overheid, naar de vorm en de munt

Einde jaar	Vorm			Totale kredieten aan de Belgische overheid	Munt	
	Obligaties	Certificaten	Andere kredieten (1)		EUR	Deviezen
A. Uitstaand bedrag in miljarden EUR						
1999	97,2	13,4	23,3	133,9	133,1	0,8
2000	83,9	11,1	24,5	119,5	119,2	0,3
2001	75,2	10,9	24,3	110,4	110,3	0,1
2002	67,8	10,8	22,4	101,0	100,9	0,1
2003	66,5	6,8	22,3	95,6	95,5	0,1
B. In % van het totaal						
1999	72,6	10,0	17,4	100,0	99,4	0,6
2000	70,2	9,3	20,5	100,0	99,7	0,3
2001	68,1	9,9	22,0	100,0	99,9	0,1
2002	67,1	10,7	22,2	100,0	99,9	0,1
2003	69,6	7,1	23,3	100,0	99,9	0,1

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Uitbetalingskredieten toegestaan aan de Belgische overheid; op territoriale basis.*7.13. Omvang van de bankkredieten aan de overheidssector (1)
in enkele landen, einde 2003 (2)
(in % van de totale bankkredieten op de ingezeten overheidssector en privé-sector)

België	32,1
Japan (3)	21,5
Duitsland	19,0
Frankrijk	17,8
Oostenrijk	15,0
Zwitserland	7,9
Nederland	7,8
Verenigde Staten	6,6
Denemarken	4,6
Verenigd Koninkrijk (3)	0,4
Zweden	n.b.

Bron : BVB-berekeningen op basis van cijfers gepubliceerd door het IMF.

(1) *Schuldvorderingen op de centrale en lokale overheden.*(2) *Of laatste beschikbare gegevens.*(3) *Vorderingen op de overheidssector, na aftrek van de verbintenissen van de banksector ten aanzien van de overheidssector.*

7.14. Verdeling van de kredieten aan België tussen privé-sector en openbare sector (1)

Einde periode	Kredieten aan de Belgische privé-sector	Kredieten aan de Belgische overheid	Totale kredieten aan België
A. In miljarden EUR			
1993	129,6	134,4	264,0
1995	135,2	154,1	289,3
2000	184,3	119,3	303,6
2001	186,8	110,3	297,1
2002	189,8	100,9	290,7
2003	195,4	95,1	290,5
B. In % van de totale kredieten aan België			
1993	49,1	50,9	100,0
1995	46,7	53,3	100,0
2000	60,7	39,3	100,0
2001	62,9	37,1	100,0
2002	65,3	34,7	100,0
2003	67,3	32,7	100,0

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Op territoriale basis.*

7.15. Verloop van de opgenomen verbinteniskredieten (in miljarden EUR)

	1993	2000	2002	2003
Totale opgenomen verbinteniskredieten (1)	29,5	82,4	79,5	126,9
waarvan waarborgen	26,6	77,7	74,1	121,0
documentaire kredieten	2,7	4,6	5,1	5,3
waarvan EUR	<i>n.b.</i>	38,3	43,3	88,5
deviezen	<i>n.b.</i>	44,1	36,2	38,4
waarvan België	14,0	24,5	23,7	27,3
buitenland	15,5	57,9	55,8	99,6
overige EMU-landen	<i>n.b.</i>	19,8	21,1	27,3
overige landen	<i>n.b.</i>	38,1	34,7	72,3

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Handtekeningkredieten : door de banken t.a.v. derden aangegane verbintenissen voor rekening van hun cliënten (posten buiten balanstelling).*

7.16. Samenstelling van de effectenportefeuille van de banken (1)
(in miljarden EUR)

	1993	2002	2003		
			Totaal	EUR	Deviezen
SCHULDITITELS	44,9	147,5	164,1	130,5	33,6
Obligaties en andere vastrentende effecten					
wv. - buitenlandse openbare emittenten	15,0	70,4	83,6	77,8	5,8
- leningen van bedrijven	29,9	77,1	80,5	52,7	27,8
AANDELEN EN DEELNEMINGEN	7,4	28,9	28,1	22,1	6,0
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	2,9	4,3	4,5	3,9	0,6
wv. - te beleggen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- te realiseren	0,1	1,2	2,0	1,8	0,2
- als belegging	2,3	2,3	1,8	1,4	0,4
- overige	0,5	0,8	0,7	0,7	0,0
Deelnemingen	4,5	24,6	23,6	18,2	5,4
wv. - in banken	1,5	13,7	13,3	10,3	3,0
- in andere financiële instellingen	2,5	9,7	9,3	7,0	2,3
- in andere ondernemingen	0,5	1,2	1,0	0,9	0,1
Globale effectenportefeuille van de banken	52,3	176,4	192,2	152,6	39,6
Aandeel in de balans (in %)	9,3	21,2	21,6	22,4	18,9

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Alle effecten en deelnemingen, uitgezonderd de Belgische overheidseffecten.*

8. Activiteiten buiten balanstelling

8.1.	Evolutie van de belangrijkste rubrieken in de buiten balanstelling van de banken	76
8.2.	Evolutie van de voornaamste financiële instrumenten op rente en op vreemde valuta's van de banken	77
8.3.	Wereldmarkten van de voornaamste afgeleide financiële instrumenten	77

8.1. Evolutie van de belangrijkste rubrieken in de buiten balanstelling van de banken (in miljarden EUR)

	1993	2000	2002	2003
Contantverrichtingen in uitvoering	73,3	65,6	82,0	90,4
Termijnverrichtingen op rente en op vreemde valuta's (1)	902,2	2.411,9	3.831,5	4.218,4
waarvan : op rente	425,0	2.111,5	3.457,6	3.762,9
op vreemde valuta's	477,2	300,4	373,9	455,5
Vooraf gedekte opbrengsten en kosten	4,3	3,1	3,2	3,3
Opgenomen verbinteniskredieten	29,5	82,4	79,5	126,9
Betekende kredietlijnen	172,6	304,4	261,9	317,8
waarvan : aan de cliënteel toegezegde lijnen voor uitbetalingskredieten	131,0	238,0	195,8	208,0
Waarborgen	416,6	1.242,6	1.497,3	1.539,1
Toevertrouwde waarden en vorderingen	2.741,1	9.933,7	11.914,8	13.112,9
ww. : deposito's in open bewaarneming	1.458,9	4.992,3	5.961,0	6.548,2
waarvan - bij de banken	374,6	1.097,3	1.157,9	1.341,7
- bij Euroclear	1.084,3	3.895,0	4.803,1	5.206,5
ww. : aan derden toevertrouwde waarden en vorderingen	1.275,9	4.922,4	5.944,6	6.550,1
Overige rechten en verplichtingen	21,4	46,8	87,6	68,8
Totaal buiten balanstelling (2)	5.107,1	15.937,7	20.706,0	22.716,6
Totaal buiten balanstelling, zonder de deposito's in open bewaarneming bij Euroclear	4.022,8	12.042,7	15.902,9	17.510,1
In % van de balans van de banksector	714,6	1.547,1	1.914,9	1.965,4

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *De termijnverrichtingen die een dubbele boeking vereisen (b.v. swaps), worden voor het volume van deze verrichtingen slechts eenmaal geteld.*

(2) *Totaal van alle boekhoudkundige rubrieken van de buiten balanstelling.*

8.2. Evolutie van de voornaamste financiële instrumenten op rente en op vreemde valuta's van de banken (1) (in miljarden EUR)

	1993	2000	2002	2003
Termijnverrichtingen op rente	425,0	2.111,5	3.457,6	3.762,9
waarvan				
Renteswaps	241,2	1.459,9	2.378,2	2.590,8
Rentecontracten (FRA)	100,7	127,6	258,4	192,6
Interest futures	47,5	147,8	77,4	73,8
Opties op rente	28,5	373,1	742,1	899,7
Depositocontracten op termijn	7,1	3,0	1,5	5,9
Termijnverrichtingen op vreemde valuta's	477,2	300,4	373,9	455,5
waarvan				
Termijnwisselverrichtingen	420,0	226,8	254,2	300,9
Valuta- en renteswaps	45,4	48,3	56,6	52,5
Opties op valuta's	11,7	23,8	61,0	100,3
Overige (2)	0,2	1,5	2,1	1,8
Totaal	902,2	2.411,9	3.831,5	4.218,4
in % van de balans van de banksector	160,3	309,9	461,3	473,5

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *De termijnverrichtingen die een dubbele boeking vereisen (b.v. swaps), worden voor het volume van deze verrichtingen slechts eenmaal geteld.*

(2) *Futures op valuta's en contracten op termijnwisselkoersen.*

8.3. Wereldmarkten van de voornaamste afgeleide financiële instrumenten (uitstaand bedrag van de notionele hoofdsom op het einde van het jaar, in miljarden USD)

	1995	2000	2002	2003
Op de georganiseerde markten	9.189	14.278	23.881	36.750
Termijncontracten en opties op rente	8.605	12.642	21.718	33.932
Termijncontracten en opties op valuta's	82	96	74	118
Termijncontracten en opties op beursindexen	502	1.540	2.088	2.700
Onderhands (1)	n.b.	95.199	141.679	n.b.
Valutacontracten	n.b.	15.666	18.460	n.b.
Rentecontracten	n.b.	64.667	101.658	n.b.
Aan aandelen gebonden contracten	n.b.	1.891	2.309	n.b.
Overige contracten	n.b.	12.975	19.252	n.b.
Alle afgeleide markten	n.b.	109.477	165.489	n.b.

Bron : BVB-berekeningen op gegevens BIB.

(1) *Deze gegevens zijn pas vanaf 1998 beschikbaar, gezien ze afkomstig zijn uit een nieuwe BIB-statistiek.*

9. Internationalisatie

Open karakter van de bankactiviteit

9.1.	Algemene balans van de in België gevestigde banken : geografisch en naar de munt	80
9.2.	Nettokapitaalsaldo t.a.v. het buitenland van de in België gevestigde banken	80
9.3.	Omvang van de internationale verrichtingen in de activiteiten van de in België gevestigde banken	80
9.4.	Graad van openheid tegenover het buitenland van de banksector in de EMU-landen	81
9.5.	Aandeel van de voornaamste landen in het totale volume van de bankvorderingen op het buitenland	81

Internationale aanwezigheid

9.6.1.	Aanwezigheid van België en van andere Europese landen in de wereldrangschikking van de voornaamste banken volgens het eigen vermogen (in 2002)	82
9.6.2.	Rangschikking van de grootste Europese banken volgens het eigen vermogen (in 2002)	83
9.6.3.	Plaats van de Belgische banken in de wereldrangschikking (in 2002)	85
9.7.	Geografische verdeling van de buitenlandse vestigingen van de Belgische banken	85
9.8.	Aanwezigheid van buitenlandse banken in België, volgens de nationaliteit van de moederbank of van de buitenlandse aandeelhouders	86
9.9.	Belang van de buitenlandse banken in de bankbedrijvigheid in België	86
9.10.	Aanmeldingen van banken, onder het Europees stelsel van vrije dienstverlening	87
9.11.	Aantal buitenlandse banken gevestigd in enkele Europese landen	88

Activiteit op de financiële markten in euro

9.12	Bruto-uitgiften van effecten uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied in 2003	89
9.13	Internationale schuldtitels : uitstaande bedragen en netto-uitgiften	90

9.1. Algemene balans van de in België gevestigde banken : geografisch en naar de munt (1) (in %)

Einde jaar	Verrichtingen in EUR met				Verrichtingen in deviezen met			
	België	buitenland			België	buitenland		
		totaal	overige EMU- landen	overige landen		totaal	overige EMU- landen	overige landen
1999	51,8	25,0	15,5	9,5	2,8	20,4	3,9	16,5
2000	48,7	24,9	15,4	9,5	2,8	23,6	4,1	19,5
2001	47,2	27,6	17,7	9,9	2,6	22,6	4,3	18,3
2002	46,9	30,0	19,7	10,3	2,1	21,0	3,5	17,5
2003	45,3	31,4	22,2	9,2	2,2	21,1	3,8	17,3

Bron : VVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Gemiddelde van activa en passiva.*

9.2. Nettokapitaalsaldo t.a.v. het buitenland van de in België gevestigde banken (in miljarden EUR)

Einde jaar	1993	2000	2002	2003
A. Verrichtingen met het buitenland (1)				
1. Middelen uitgezet in het buitenland	218,1	383,7	449,3	504,5
2. Middelen opgenomen in het buitenland	236,3	370,5	397,8	432,1
3. Saldo (+ = kapitaaluitvoer; - = kapitaalinvoer)	-18,2	13,2	51,5	72,4
B. Verrichtingen met België (2)				
1. Middelen uitgezet in België	344,8	394,6	381,2	386,4
2. Middelen opgenomen in België	326,6	407,8	432,7	458,8
3. Saldo (+ = kapitaalinvoer; - = kapitaaluitvoer)	18,2	-13,2	-51,5	-72,4

Bron : VVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Daaronder worden verstaan de verrichtingen van de banken met buitenlandse bedrijven en particulieren, met buitenlandse overheden en met in het buitenland gevestigde banken.*

(2) *Daaronder worden verstaan de verrichtingen van de banken met de Belgische bedrijven en particulieren, met de Belgische overheid en met de in België gevestigde banken.*

9.3. Omvang van de internationale verrichtingen (1) in de activiteiten van de in België gevestigde banken (in %)

Einde jaar	1993	2000	2002	2003
1. In het balanstotaal (2)	47,0	51,3	53,1	54,7
2. In de totale cliëntendeposito's	21,1	29,4	28,4	28,7
3. In de totale cliëntenkredieten	23,2	31,9	32,5	32,4
4. In de effectenportefeuille (3)	56,8	53,3	62,4	66,5
5. In de interbankenverrichtingen	84,7	84,0	88,0	89,7

Bron : VVB-berekeningen op gegevens NBB.

(1) *Tot 1998: verrichtingen in BEF met het buitenland en verrichtingen in deviezen; vanaf 1999: verrichtingen in EUR met het buitenland en verrichtingen in deviezen.*

(2) *Gemiddelde van activa en passiva.*

(3) *Alle effecten en deelnemingen, uitgezonderd de Belgische overheidseffecten.*

9.4. Graad van openheid tegenover het buitenland (1)
van de banksector in de EMU-landen (in %, einde periode)

Landen	1999	2000	2002	2003
Luxemburg	96,3	95,2	95,5	95,2
Ierland	60,4	67,4	70,8	72,4
België	45,7	46,2	54,3	57,4
Oostenrijk	30,2	33,0	35,5	37,5
Nederland	33,2	33,0	36,0	36,4
Frankrijk	34,2	33,8	35,8	35,7
Duitsland	22,7	25,3	29,8	31,4
Finland	22,7	27,7	32,3	28,9
Portugal	25,1	24,5	22,6	25,7
Griekenland (2)	-	-	19,6	22,5
Spanje	16,8	17,9	18,8	18,3
Italië	15,1	15,0	14,8	15,2

Bron : BVB-berekeningen op gegevens IMF.

- (1) *Verhouding tussen de brutovorderingen van de banksector van die landen op het buitenland en het geheel van hun vorderingen.*
- (2) *Griekenland werd op 1 januari 2001 lid van de EMU.*

9.5. Aandeel van de voornaamste landen in het totale volume
van de bankvorderingen op het buitenland (1) (in %)

Landen (2)	1993	2000	2002	2003
Verenigd Koninkrijk	16,1	19,4	18,8	19,3
Off-shore centra (3)	22,8	18,8	19,7	17,5
Duitsland	6,8	9,0	10,2	11,0
Verenigde Staten	8,3	8,8	9,1	9,6
Japan	14,1	11,1	9,2	8,7
Andere Europese landen (4)	6,9	7,6	7,8	8,4
Frankrijk	8,0	5,9	5,9	6,5
Zwitserland	5,5	6,9	6,0	5,5
Luxemburg	4,9	4,7	4,7	4,2
Nederland	2,7	2,8	3,2	3,5
België	3,2	2,6	3,1	3,2
Overige (5)	0,0	1,4	1,4	1,7
Canada	0,6	0,9	0,9	0,9
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron : BVB-berekeningen op gegevens BIB.

- (1) *Wijst op het gewicht van die landen als internationale financiële centra.*
- (2) *Landen die deelnemen aan de BIB-statistieken.*
- (3) *Bahama's, Bahrein, Cayman-eilanden, Hongkong, Singapore, Guernsey en Jersey.*
- (4) *Denemarken, Finland, Ierland, Italië, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, Spanje en Zweden.*
- (5) *Onder andere Australië, China, India, Taiwan en Turkije.*

9.6.1. Aanwezigheid van België en van andere Europese landen in de wereldrangschikking van de voornaamste banken volgens het eigen vermogen (1) (in 2002)

	Top 50	Top 100	Top 200	Top 500	Top 1000
Grote EU-landen (2)					
Duitsland	4	10	15	32	84
Frankrijk	6	7	7	8	10
Verenigd Koninkrijk	7	7	11	17	25
Italië	3	5	12	20	39
Spanje	2	4	8	25	44
Kleine EU-landen (2)					
Nederland	3	3	4	9	12
België (3)	2	3	3	4	6
Luxemburg	-	-	-	2	2
Ierland	-	2	2	5	6
Denemarken	-	2	2	3	6
Griekenland	-	-	1	6	8
Portugal	-	-	3	4	7
Zweden	1	4	4	4	4
Oostenrijk	-	1	2	6	19
Finland	-	-	2	2	3
Totaal EU-landen (2)	28	48	76	147	275
Andere Europese landen					
Zwitserland	2	2	5	19	35
Noorwegen	-	-	2	2	12

Bron : 'The Banker', juli 2003.

(1) *Tier one capital.*

(2) *Europese Unie (EU) van 15 landen.*

(3) *Zie ook tabel 9.6.3.*

9.6.2. Rangschikking van de grootste Europese banken volgens het eigen vermogen (in 2002)

Plaats		Naam	Land (1)	Eigen vermogen (2) (in miljoenen USD)
Europa	Wereld			
1	3	HSBC Holdings	GB	38.949
2	5	Crédit Agricole Indosuez	FR	35.661
3	7	Royal Bank of Scotland	GB	27.652
4	10	BNP Paribas	FR	24.119
5	12	Deutsche Bank	DE	23.849
6	13	HBOS	GB	23.836
7	14	Barclays	GB	22.895
8	20	HypoVereinsbank	DE	20.057
9	21	UBS	CH	19.503
10	22	ING Bank (3)	NL	18.960
11	23	ABN-AMRO Bank	NL	18.014
12	24	Rabobank	NL	17.902
13	26	Société Générale	FR	16.001
14	27	Santander Central Hispano	ES	15.556
15	29	Lloyds TSB Group	GB	15.297
16	32	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	ES	14.346
17	33	IntesaBci	IT	14.151
18	34	CREDIT SUISSE Neue Aargauer Bank	CH	14.093
19	35	Crédit Mutuel Confédération Nationale	FR	13.156
20	36	Gr. des Caisses d'épargne & de Prévoyance	FR	13.084
21	38	Fortis Bank (4)	BE, NL	12.809
22	41	Commerzbank	DE	12.260
23	42	Abbey National	GB	11.680
24	43	Unicredito Italiano	IT	11.300
25	44	Groupe des Banques Populaires	FR	10.926
26	45	Dexia (5)	BE, FR	10.693
27	47	Standard Chartered	GB	10.358
28	48	San Paolo IMI	IT	10.240
29	49	Nordea Group	SE, DK, FI, NO	10.080
30	50	Bayerische Landesbank	DE	9.951

Bron en noten, zie volgende blz.

9.6.2. Rangschikking van de grootste Europese banken volgens het eigen vermogen (in 2002) (vervolg)

Plaats		Naam	Land (1)	Eigen vermogen (2) (in miljoenen USD)
Europa	Wereld			
31	52	Crédit Lyonnais	FR	9.608
32	55	Dresdner Bank	DE	8.989
33	56	KBC Bank	BE	8.829
34	58	Landesbank Baden-Württemberg	DE	8.678
35	59	Den Danske Bank	DK	8.282
36	64	Caja de Ahorros y Pensiones de Barcelona	ES	7.212
37	67	Deutsche Genossenschaftsbank	DE	6.711
38	69	Capitalia Gruppo Bancario	IT	6.380
39	73	Landesbank Schleswig-Holstein	DE	5.837
40	74	Westdeutsche Landesbank Girozentrale	DE	5.515
41	77	Monte dei Paschi di Siena	IT	5.411
42	79	Norddeutsche Landesbank Girozentrale	DE	5.270
43	83	Allied Irish Banks	IE	5.040
44	85	Nykredit Group	DK	4.885
45	91	Svenska Handelsbanken	SE	4.647
46	92	Bank of Ireland	IE	4.590
47	93	FöreningsSparbanken (Swedbank)	SE	4.563
48	95	Skandinaviska Enskilda Banken	SE	4.497
49	97	Caja de Ahorros y Monte de Piedad (Madrid)	ES	4.240
50	100	Die Erste Österreichische SparCasse-Bank (Erste Bank)	AT	3.985

Bron : 'The Banker', juli 2003.

- (1) Volgens ISO-codes : AT (Oostenrijk), BE (België), CH (Zwitserland), DE (Duitsland), DK (Denemarken), ES (Spanje), FI (Finland), FR (Frankrijk), GB (Verenigd Koninkrijk), IE Ierland, IT (Italië), NL (Nederland), NO (Noorwegen), SE (Zweden), TR (Turkije).
- (2) Tier one capital. Boekjaar 2002, geconsolideerde gegevens.
- (3) Internationale groep ING waartoe ING België behoort.
- (4) Internationale groep Fortis.
- (5) Alliantie tussen Dexia Bank België en Dexia Public Finance Bank.
Tot deze groep behoort sinds 2001 ook Artesia Banking Corporation.

9.6.3. Plaats van de Belgische banken in de wereldrangschikking (1)
(in 2002)

Banken	Eigen vermogen (2)	Geconso- lideerd balanstotaal
Fortis Bank	38	26
Dexia	45	30
KBC Bank	56	52
Euroclear	330	502
AXA Bank Belgium	551	355
Landbouwkrediet (groep)	674	611

Bron : 'The Banker', juli 2003.

(1) *Geconsolideerde cijfers. De ING-groep, van de Nederlandse nationaliteit, waartoe ING België behoort, staat op de 22ste plaats in 2002.*(2) *Tier one capital.*9.7. Geografische verdeling van de buitenlandse vestigingen van
de Belgische banken (einde 2003)

	Aantal landen per zone	Aantal Belgische banken per zone	Aantal vestigingen				Deelnemingen (3)		Totaal
			Bij- kant- toren	Bancaire dochter (1)	Finan- ciële dochter (2)	Vertegen- woor- digings- kantoren	in een bank	in een financiële instelling	
Europa	20	21	32	37	67	8	5	5	154
EU (4)	12	20	31	28	66	6	4	5	140
Andere	8	5	1	9	1	2	1	-	14
Noord- Amerika	1	6	8	1	8	2	-	-	19
Latijns- Amerika	3	4	2	-	2	4	-	-	8
Afrika	14	3	-	5	-	2	9	-	16
Azië	13	7	18	4	5	13	-	-	40
Oceanië	1	3	1	1	1	-	-	-	3
Totaal	52	22	61	48	83	29	14	5	240

Bron : BVB.

(1) *Een bankdochter kan verscheidene kantoren hebben in een zelfde land.*(2) *Dochter die niet het statuut van bank bezit, maar financiële verrichtingen uitvoert (b.v. financierings-
maatschappijen, leasing, beursvennootschappen).*(3) *Alleen gekwalificeerde deelnemingen (d.w.z. meer dan 10 % van het kapitaal of van de stemrechten) in
buitenlandse financiële instellingen of banken.*(4) *Europese Unie (EU) van 15 landen.*

9.8. Aanwezigheid van buitenlandse banken in België, volgens de nationaliteit van de moederbank of van de buitenlandse aandeelhouders (einde 2003)

Land	Bij-kantoren	Dochter-maatschap-pijen (1)	Totaal	Vertegenwoordigings-kantoren
EU-landen (2)	38	21	59	20
Denemarken	-	-	-	-
Duitsland	7	3	10	3
Frankrijk	12	6	18	1
Griekenland	-	-	-	-
Italië	-	1	1	7
Luxemburg	2	1	3	1
Nederland	8	7	15	-
Oostenrijk	-	-	-	3
Portugal	-	-	-	1
Spanje	2	1	3	4
Verenigd Koninkrijk	7	1	8	-
Plurinationaal Europees	-	1	1	-
Andere Europese landen	-	2	2	2
Hongarije	-	-	-	1
Rusland	-	-	-	1
Zwitserland	-	2	2	-
Niet-Europese landen	10	4	14	2
India	2	-	2	-
Israël	-	-	-	1
Japan	2	1	3	-
Libanon	-	1	1	-
Marokko	2	-	2	-
Pakistan	1	-	1	-
Taiwan	-	1	1	-
Verenigde Staten	3	1	4	1
Totaal	48	27	75	24

Bron : BVB-berekeningen op eigen gegevens en gegevens CBFA.

(1) Met een sterke buitenlandse participatie of meerderheid.

(2) Europese Unie (EU) van 15 landen.

9.9. Belang van de buitenlandse banken in de bankbedrijvigheid in België

2003	Dochter-ondernemingen (1)	Bijkantoren	Totaal buitenlandse banken
Aantal banken	27	48	75
In % van het totaal aantal banken	25 %	44 %	69 %
Aandeel in de balans	16 %	4 %	20 %
Aandeel in de cliëntendeposito's	16 %	4 %	20 %
Aandeel in de cliëntenvorderingen	17 %	3 %	20 %

Bron : CBFA.

(1) Banken naar Belgisch recht met buitenlandse meerderheid.

9.10. Aanmeldingen van banken, onder het Europees stelsel van vrije dienstverlening

A. Belgische banken aangemeld in een ander EER-land, einde 2003		
Land van VVD	Aantal Belgische banken	waarvan met depositowerving (1)
Totaal voor EER (2)	25	14
Spreiding per land		
Frankrijk	22	11
Nederland	22	11
Luxemburg	14	7
Duitsland	13	8
Verenigd Koninkrijk	8	5
Italië	7	6
Spanje	6	3
Ierland	5	2
Denemarken	3	2
Portugal	7	2
Finland	3	2
Griekenland	3	2
Oostenrijk	3	2
Zweden	3	2
IJsland	1	1
Liechtenstein	2	1
Noorwegen	1	1

B. Europese banken aangemeld in België, einde 2003		
Land van oorsprong	Aantal Europese banken	waarvan met depositowerving (1)
Totaal	443 (3)	297
ww. Verenigd Koninkrijk	104	80
Frankrijk	76	33
Nederland (4)	71	66
Luxemburg	50	35
Duitsland	50	27
Ierland	30	19
Overige EER-landen	62	37

Bron : BVB-berekeningen op gegevens CBFA.

- (1) *Deposito's of andere terugbetaalbare fondsen.*
- (2) *De Europese Economische Ruimte (EER) omvat naast de 15 EU-landen ook IJsland, Liechtenstein en Noorwegen. Belgische banken die zich in twee of meer EER-landen hebben aangemeld, zijn in dit totaal slechts eenmaal opgenomen.*
- (3) *Einde 1994 : 145; einde 1995 : 168; einde 1996 : 205; einde 1997 : 245; einde 1998 : 273; einde 1999 : 304; einde 2000 : 345; einde 2001 : 388; einde 2002 : 420.*
- (4) *De kredietinstellingen die aangesloten zijn bij de Rabobank en die het VVD in België hebben aangevraagd, worden elk afzonderlijk geteld.*

 9.11. Aantal buitenlandse banken gevestigd in enkele Europese landen (1)
 (einde 2003) (2)

Landen	Aantal buitenlandse banken	Totaal aantal banken	Deel van de buitenlandse banken in het totaal (%)
Verenigd Koninkrijk	221	478	46
Frankrijk	218	1.026	21
Luxemburg	173	177	98
Duitsland	165	2.450	7
Zwitserland	148	342	43
Spanje	81	269	30
België	75	109	69
Italië	60	755	8
Nederland	53	141	38
Ierland	45	85	53
Denemarken	27	185	15
Zweden	22	127	17
Griekenland	20	59	34
Portugal	19	177	11
Finland	8	366	2

Bron : BVB-berekeningen op gegevens uit verscheidene landelijke en internationale publicaties.

- (1) *Voor elk land het aantal dochtermaatschappijen en bankbijkantoren van buitenlandse oorsprong. Banken in de zin van de tweede Europese bankenrichtlijn.*
- (2) *Of laatste beschikbare gegevens.*

9.12. Bruto-uitgiften van effecten (1) uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied in 2003 (in miljarden EUR)

	Verdeling naar economische sector				Totaal	Verdeling naar munt	
	Monetaire financiële instellingen	Andere financiële ondernemingen	Niet-financiële ondernemingen	Overheden		EUR	Deviezen
Kortlopende effecten	3.697,9	37,8	798,5	794,5	5.328,7	5.054,9	273,8
Langlopende effecten	779,6	202,2	107,5	766,6	1.855,9	1.673,2	182,7
Totale uitgiften	4.477,5	240,0	906,0	1.561,1	7.184,6	6.728,1	456,5

Bron : BVB-berekeningen op gegevens ECB.

(1) Met uitzondering van aandelen.

9.13. Internationale schuldtitels : uitstaande bedragen en netto-uitgiften (1)

	Uitstaande bedragen einde 2003		Netto-uitgiften in 2003	
	In miljarden EUR	In % van het totaal uitstaand bedrag	In miljarden EUR	In % van de totale uitgiften
A. Geldmarktinstrumenten				
In euro	212,5	47,1	42,0	63,4
In US dollar	130,3	28,9	17,1	25,8
In overige munten	108,1	24,0	7,2	10,8
Totaal	450,9	100,0	66,2	100,0
B. Obligaties en andere schuldtitels op méér dan één jaar				
In euro	3.829,3	43,5	695,6	56,5
In US dollar	3.555,8	40,4	392,4	31,9
In overige munten	1.412,9	16,1	142,7	11,6
Totaal	8.798,0	100,0	1.230,7	100,0
C. Totaal				
In euro	4.041,8	43,7	737,6	56,9
In US dollar	3.686,1	39,9	409,5	31,6
In overige munten	1.521,0	16,4	149,8	11,6
Totaal	9.248,9	100,0	1.296,9	100,0

Bron : BVB-berekeningen op BIB-gegevens.

(1) De gegevens werden omgezet van USD naar EUR op basis van de wisselkoers EUR/USD einde 2003 voor de uitstaande bedragen en op basis van de gemiddelde wisselkoers EUR/USD in 2003 voor de netto-uitgiften.

10. Betalingsverkeer

Betaalinstrumenten

10.1.	Overschrijvingen via automatische weg, indeling naar aard	92
10.2.	Aantal betaalkaarten in omloop, onderscheid naar functie	92
10.3.1.	Betaalterminals Banksys - betalingen Bancontact - Mister Cash	93
10.3.2.	Biljettenverdelers Banksys	94
10.4.1.	Proton-verrichtingen - aantal kaarten	95
10.4.2.	Proton-verrichtingen - aantal betaalterminals	95
10.4.3.	Proton-verrichtingen - aantal laadbeurten	95
10.5.	Geldafhalingen aan bankautomaten	96
10.6.	Klassieke betalingsverrichtingen in 2000-2001-2002	96
10.7.	Raming van het gebruik van betaalinstrumenten in België	97
10.8.	Verrichtingen door Belgen in het buitenland	98
10.9.	Gebruik van betaalinstrumenten - Internationale vergelijking voor 2002	98

Interbancaire verrekening

10.10.	Aantal verrichtingen	99
10.11.	Elektronisch debet	100
10.12.	Elektronisch credit	101
10.13.	Invorderingen via DOM'80	102
10.14.	CEMUC-systeem	102
10.15.	ELLIPS	103
10.16.	ELLIPS : vergelijking 1999/2000/2001/2002/2003	103
10.17.1	TARGET : daggemiddelden van de betalingen van België	104
10.17.2	Betalingen via TARGET : relatief aandeel van de Europese landen	104
10.17.3	TARGET : uitsplitsingen van de betalingen van België met andere Europese landen	105

S.W.I.F.T.

10.18.	Verloop van het aantal uitgewisselde berichten en belang van de verschillende types berichten	105
--------	--	-----

10.1. Overschrijvingen via automatische weg, indeling naar aard

Betalingsverrichtingen	Totaal aantal (in miljoenen)		In % van het totaal		Gemiddeld bedrag per verrichting (1) (in EUR)	
	2001	2002	2001	2002	2001	2002
Overschrijvingen overwegend gebruikt door particulieren	102,2	131,5	37,5%	39,4%		
- via phone-banking	17,3	15,3	6,3%	4,6%	230	536
- via self-banking	48,5	61,3	17,8%	18,4%	307	294
- via PC-banking en/of Internet	36,5	54,9	13,4%	16,4%	842	687
Overschrijvingen overwegend gebruikt door bedrijven	170,3	202,4	62,5%	60,6%		
- via magnetische drager	79,8	80,5	29,3%	24,1%	883	932
- via Telecom rechtstreeks	25,0	21,6	9,2%	6,5%	4.684	4.637
- via Telecom via Isabel	65,5	100,3	24,0%	30,0%	n.b.	1.943
Algemeen totaal overschrij- vingen via automatische weg	272,5	333,9	100,0%	100,0%	n.b.	1.297

Bron : Resultaten van een BVB-enquête bij de leden.

(1) *Berekend op het aantal banken die zowel aantal als bedrag ingevuld hebben.*

10.2. Aantal betaalkaarten in omloop, onderscheid naar functie

Aantal betaalkaarten (1) (in duizenden)	1995	2000	2002	2003
Bancontact/Mister Cash (2)	6.715	8.371	9.914	10.448
Kredietkaarten (3)	2.271	2.746	2.805	2.837
Proton (4)	-	7.898	8.271	8.803
Maestro (5)	-	8.327	9.409	9.786

Bron : BVB-berekeningen op gegevens Banksys, Europay Belgium, Visa Belgium.

(1) *Een zelfde kaart kan verscheidene functies hebben en kan dan ook in verscheidene rubrieken voorkomen.*

(2) *Debetkaarten.*

(3) *Visa, Eurocard/MasterCard. Voor 1995, Amex- en Diners Club-kaarten inbegrepen.*

(4) *Sedert 1998 zijn de meeste Bancontact/Mister Cash-kaarten uitgerust met de Proton-functie.*

(5) *Kaarten met Maestro-functie.*

10.3.1. Betaalterminals Banksys (1) - betalingen Bancontact - Mister Cash

Einde jaar	Aantal verkoop- punten (eenheden)	Verrichtingen		Omzet (2)		Aantal verrichtin- gen per verkoop- punt en per dag (eenheden)	Gemid- deld bedrag per verrichting (EUR)
		Aantal (x 1000)	% totaal POS	Bedrag (miljoen EUR)	% totaal POS		
A. Pompstations							
1980	73	134	100,0	n.b.	n.b.	0,5	n.b.
1985	1.643	14.494	90,5	333	79,6	24,2	23,00
1990	2.901	41.960	58,6	964	34,6	39,6	22,95
1995	3.352	71.292	39,8	1.822	20,6	58,3	25,56
2000	3.400 (3)	105.524	26,3	3.425	17,0	85,0	32,45
2001	3.379	111.540	24,5	3.512	15,5	90,4	31,48
2002	3.274 (3)	118.192	22,4	3.629	14,0	98,9	30,71
2003	3.269 (3)	122.435	21,7	3.805	13,6	102,6	31,08
B. Warenhuizen							
1980	-	-	-	-	-	-	-
1985	n.b.	1.393	8,7	72	17,2	n.b.	51,69
1990	669	16.238	22,7	906	32,5	66,5	55,80
1995	2.699	73.697	41,2	4.413	49,8	74,8	59,88
2000	3.689 (4)	194.600	48,6	10.239	50,7	144,5	52,62
2001	5.282	228.789	50,3	11.710	51,8	118,7	51,18
2002	5.772 (4)	274.544	52,0	13.497	52,1	130,3	49,16
2003	6.111 (4)	299.814	53,1	14.895	53,3	134,4	49,68
C. Kleinhandel							
1980	-	-	-	-	-	-	-
1985	n.b.	128	0,8	13	3,2	n.b.	104,76
1990	17.668	13.364	18,7	915	32,9	2,1	68,49
1995	37.025 (5)	33.935	19,0	2.623	29,6	2,5	77,29
2000	57.382 (5)	100.767	25,1	6.525	32,3	4,8	64,75
2001	64.247 (5)	114.494	25,2	7.405	32,7	4,9	64,68
2002	67.064 (5)	134.848	25,6	8.770	33,9	5,5	65,04
2003	70.356 (5)	141.931	25,2	9.267	33,1	5,5	65,29
D. Totaal							
1980	73	134	100,0	n.b.	n.b.	5,0	n.b.
1985	3.991	16.015	100,0	419	100,0	11,0	26,15
1990	21.238	71.562	100,0	2.786	100,0	9,2	38,92
1995	43.076	178.924	100,0	8.858	100,0	11,4	49,51
2000	64.471	400.892	100,0	20.189	100,0	17,0	50,36
2001	72.908	454.823	100,0	22.628	100,0	17,1	49,75
2002	76.110	527.583	100,0	25.897	100,0	19,0	49,09
2003	79.736	564.180	100,0	27.967	100,0	19,4	49,57

Bron : BVB-berekeningen op gegevens Banksys en UCV.

- (1) Betaalterminals (ook POS : Point of Sale terminals genoemd) tot medio 1989 van de Mister Cash- en Bancontact-netten, later Banksys, waaraan haast alle banken (in ruime zin) deelnemen.
- (2) Totaal bedrag gedebiteerd via verkooppuntterminals.
- (3) Aantal tankstations, wat overeenkomt met 5.540 transactiepunten in 2003, 5.458 transactiepunten in 2002 en 5.121 transactiepunten in 2000.
- (4) Voor 2003, 6.111 toegeruste warenhuizen, wat overeenkomt met 22.038 kassa's. In 2002 waren die cijfers resp. 5.772 en 20.999 kassa's en in 2000 resp. 3.689 en 17.115 kassa's.
- (5) Niet inbegrepen betaalterminals alleen voor kredietkaarten.

10.3.2. Biljettenverdelers Banksys (1)

Einde jaar	Aantal toestellen (eenheden)	Aantal opnemingen (x 1000)	Totaal opgenomen bedrag (miljoenen EUR)	Gemiddeld bedrag per opneming (EUR)	Gemiddeld aantal opnemingen per toestel en per dag (eenheden)
1980	392	6.701	539	80,42	46,8
1985	640	31.800	2.419	76,08	136,1
1990	831	72.168	6.287	87,11	237,9
1995	1.125	97.216	9.123	93,85	236,8
2000	1.248 (2)	90.597	8.793	97,10	199,0
2001	1.230	93.285	9.120	97,77	207,8
2002	1.203	96.223	9.285	96,50	219,1
2003	1.136	92.215	9.127	98,98	222,4

Bron : BVB-berekeningen op gegevens Banksys.

(1) *Automated Teller Machines (ATM), tot medio 1989 behorend tot de Mister Cash- en Bancontact-netten, later Banksys, waaraan haast alle banken (in ruime zin) deelnemen.*

(2) *Alle Postomat-terminals zijn in de loop van het jaar 2000 opgenomen in het Banksys-netwerk.*

10.4.1. Proton-verrichtingen - aantal kaarten (1)

Einde jaar	Aantal kaarten	Aantal betalingen per jaar	Aantal betalingen per kaart
1996	159.460	1.529.207	9,6
2000	7.931.343	51.267.114	6,2
2001	7.997.547	60.460.131	7,1
2002	8.271.337	120.828.281	14,6
2003	8.803.910	107.289.563	12,2

Bron : BVB-berekeningen op enquêtegegevens; gegevens Banksys en De Post.

(1) Voor 1996, enkel de (afzonderlijke) actieve kaarten. Vanaf 1998 werden de meeste Bancontact/Mister Cash - debetkaarten voorzien van de Proton-functie.

10.4.2. Proton-verrichtingen - aantal betaalterminals

Einde jaar	Aantal betaalterminals	Aantal betalingen	Totaal bedrag betalingen (x 1000 EUR)	Gemiddeld bedrag per betaling (EUR)
1996	6.743	1.529.207	6.122	3,99
2000	67.837	51.267.114	195.547	3,81
2001	88.847	60.460.131	267.323	4,42
2002	104.542	120.828.281	669.885	5,54
2003	107.992	107.289.563	552.875	5,15

Bron : Banksys.

10.4.3. Proton-verrichtingen - aantal laadbeurten (1)

Einde jaar	Aantal laadterminals	Aantal laadbeurten	Totaal opgeladen bedrag (x 1000 EUR)	Gemiddeld bedrag per laadbeurt (EUR)
1996	1.425	266.604	8.764	32,87
2000	122.913	7.763.158	205.067	26,41
2001	182.767	10.779.117	328.909	30,51
2002	208.151	18.149.992	667.899	36,80
2003	213.249	16.752.458	560.866	33,48

Bron : BVB-berekeningen op enquêtegegevens; gegevens Banksys.

(1) De cijfers slaan op het net Bancontact / Mister Cash, maar ook op laadbeurten via self-banking, telefoon, internet.

10.5. Geldafhalingen aan bankautomaten

	Einde jaar	Aantal toestellen	Aantal geldafhalingen (in miljoenen)	Totaal opgenomen bedrag (miljoenen EUR)
Banksys	1995	1.275	100,3	9.543,9
	2000	1.248	90,6	8.793,0
	2001	1.230	93,3	9.120,0
	2002	1.203	96,2	9.285,0
	2003	1.136	92,2	9.127,0
Self-banking units (privatieve ATM's)	1995	2.316	44,4	5.007,5
	2000	5.425	110,6	12.437,3
	2001	5.552	127,5	13.749,7
	2002	5.569	146,7	15.991,4
	2003	5.535	n.b.	n.b.
Totaal	1995	3.591	144,7	14.551,4
	2000	6.673	201,2	21.230,3
	2001	6.782	220,8	22.869,7
	2002	6.772	242,9	25.276,4
	2003	6.671	n.b.	n.b.

Bron : BVB-berekeningen op enquêtegegevens; gegevens Banksys en De Post.

10.6. Klassieke betalingsverrichtingen (1) in 2000-2001-2002

	2000	2001	2002
A. Totaal aantal (in miljoenen en in %) (2)			
Uitgevoerde overschrijvingen	619,4	622,1	633,5
- waarvan op een andere drager dan papier	(61 %)	(61 %)	(69 %)
Gedebiteerde gewone cheques	59,4	48,2	21,8
- waarvan uitgegeven in België (3)	(98 %)	(99 %)	n.b.
- waarvan uitgegeven in het buitenland (4)	(2 %)	(1 %)	n.b.
Debiteringen via DOM'80 op grond van een domiciliëringsopdracht	178,4	176,8	181,8
B. Gemiddeld bedrag per verrichting (in EUR) (5)			
Uitgevoerde overschrijvingen	3.274	n.b.	2.363
- waarvan op een andere drager dan papier	(1.721)	(n.b.)	(1.297)
Gedebiteerde gewone cheques	1.583	1.877	4.367
- waarvan uitgegeven in België (3)	(1.327)	(1.921)	(n.b.)
- waarvan uitgegeven in het buitenland (4)	(175)	(202)	(n.b.)
Debiteringen via DOM'80 op grond van een domiciliëringsopdracht	306	306	271

Bron : Resultaten van een BVB-enquête bij de leden.

- (1) Zowel inter- als intrabancair betalingsverkeer vanuit cliëntenrekeningen. De cliënten-rekeninghouders zijn vnl. particulieren, zelfstandigen en niet-financiële ondernemingen.
- (2) Extrapolatie voor België, op basis van een BVB-enquête bij de leden (de antwoorden vertegenwoordigen in 2000 tussen 87,4 en 90,0 %, in 2001 tussen 88,3 en 92,9 % en in 2002 tussen 90,97 en 94,04% van het UCV-verkeer).
- (3) In 2000 en 2001 : eurocheques en andere cheques; nadien enkel andere cheques (de eurocheques zijn afgeschaft per 1 januari 2002).
- (4) In 2000 en 2001 : enkel eurocheques; in 2002 andere cheques (dan eurocheques).
- (5) Gebaseerd op de beschikbare antwoorden. Sommige banken konden niet alle onderdelen van de enquête invullen.

10.7. Raming van het gebruik van betaalinstrumenten (1) in België

	1991	2000	2001	2002	Relatief aandeel in 2002 (in %)
A. Aantal verrichtingen (in miljoenen)					
Overschrijvingen (2)					
- op papier	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0
- elektronisch (3)	506,6	656,8	752,4	808,1	46,9
Cheques en gelijkgestelde (4)	193,8	70,7	60,0	28,9	1,7
Domiciliëringen	73,2	166,2	176,8	168,8	9,8
Debetkaarten, kredietkaarten en privatieve kaarten (5)	119,3	462,0	523,4	595,1	34,6
Electronic money	-	51,3	60,5	120,8	7,0
Totaal	898,1	1.407,0	1.573,1	1.721,7	100,0
B. Bedragen (in miljoenen EUR)					
Overschrijvingen (2)					
- op papier	3.509.974	0	0	0	0,0
- elektronisch (3)	813.289	16.127.140	17.353.460	13.157.420	98,7
Cheques en gelijkgestelde (4)	246.332	86.780	98.850	99.240	0,7
Domiciliëringen	10.660	50.960	54.150	46.170	0,3
Debet-, kredietkaarten en privatieve kaarten (5)	6.495	26.360	29.910	32.880	0,3
Electronic money	-	200	270	670	0,0
Totaal	4.586.750	16.291.440	17.536.640	13.336.380	100,0

Bron : BVB-berekeningen op eigen gegevens en gegevens UCV, NBB, BIB.

(1) *Alle gebruikers (particulieren, bedrijven) samen. Sommige instrumenten (contanten, handelswissels, ATM-afhalingen) worden buiten beschouwing gelaten.*

(2) *Overschrijvingen en gelijkgestelde, inclusief Postcheque-stortingen. Het onderscheid papier/elektronisch heeft betrekking op de wijze waarop de overschrijvingen op interbancair niveau worden uitgewisseld. Voor de wijze waarop de overschrijvingen worden afgegeven door de cliënt, zie tabel 10.12.B.*

(3) *Per magnetische drager of via telecommunicatie.*

(4) *Cheques en postassignaties.*

(5) *Bancontact- en Mister Cash-kaarten (uitsluitend POS-verrichtingen) en privatieve kaarten (distributiesector, alsook bij Banksys en Eurocard/MasterCard 'geaffilieerde' bedrijven). Kredietkaarten : Eurocard/MasterCard, Visa, American Express en Diners Club (inclusief ten dele gegevens m.b.t. het Groothertogdom Luxemburg).*

10.8. Verrichtingen door Belgen in het buitenland

Jaar	Betalingen met Eurocheques		Elektronische geldafhalingen (1)		Betalingen met kredietkaarten (2)		Betalingen met Maestro (4)	
A. Aantal verrichtingen (in duizenden en in % van het totaal)								
1980	3.429	53,1%	63	1,0%	2.970	45,9%	-	-
1985	3.498	46,8%	116	1,6%	3.860	51,6%	-	-
1990	3.375	29,4%	342	3,0%	7.760	67,6%	-	-
1995	2.068	9,2%	2.072	9,3%	18.280	81,5%	-	-
2000	868	2,7%	6.482	19,8%	24.393 (3)	74,5%	985	3,0%
2001	535	1,5%	7.262	20,6%	25.581 (3)	72,6%	1.844	5,3%
2002	-	- (5)	7.631	21,2%	24.842 (3)	68,9%	3.554	9,9%
2003	-	- (5)	8.319	21,5%	25.150 (3)	64,9%	5.258	13,6%
B. Bedragen (in miljoenen EUR en in % van het totaal)								
1980	399,1	n.b.	n.b.	n.b.	404,1	n.b.	-	-
1985	443,7	45,2%	14,9 (2)	1,5%	523,1	53,3%	-	-
1990	423,9	32,8%	37,2 (2)	2,9%	830,4	64,3%	-	-
1995	300,0	14,1%	208,2	9,8%	1.613,8	76,1%	-	-
2000	153,8	4,9%	795,0	25,5%	2.098,7 (3)	67,4%	67,6	2,2%
2001	101,3	3,0%	899,0	26,9%	2.218,4 (3)	66,3%	125,2	3,8%
2002	-	- (5)	1.047,1	29,3%	2.274,9 (3)	63,7%	248,9	7,0%
2003	-	- (5)	1.128,9	29,8%	2.308,2 (3)	60,8%	355,4	9,4%

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB, Europay Belgium en Visa Belgium.

(1) Geldafhalingen met Eurochequegarantiokaart en met bepaalde kredietkaarten.

(2) Visa, Mastercard, American Express en Diners Club.

(3) Uitsluitend betalingen met Visa en MasterCard.

(4) Kaarten met Maestro-functie beschikbaar vanaf 1999.

(5) Afschaffing van de eurochequegarantie op 31 december 2001.

10.9. Gebruik van betaalinstrumenten (1) - Internationale vergelijking voor 2002 (in % van het totaal aantal transacties)

Land	Overschrijvingen en gelijkgestelde (2)	Cheques en gelijkgestelde (3)	Domiciliëringen	Debet-, krediet- en privatieve kaarten	Elektronische portemonnee
België	46,9	1,7	9,8	34,6	7,0
Duitsland	45,0	1,2	36,9	16,6	0,3
Frankrijk	18,6	34,2	16,3	30,6	0,1
Nederland	37,0	0,0	27,6	32,8	2,6
Verenigd Koninkrijk	17,7	21,0	20,1	41,2	n.b.
Verenigde Staten	5,0	49,9	3,4	41,7	n.b.

Bron : BVB-berekeningen op gegevens BIB, ECB en NBB.

(1) Sommige instrumenten (contanten, handelswissels, ATM-afhalingen) worden buiten beschouwing gelaten.

(2) Elektronische overschrijvingen (per magnetische drager of via telecommunicatie) en overschrijvingen op papier.

(3) Inclusief postcheques voor Frankrijk en België; inclusief 'traveler's checks' en 'government checks' voor de Verenigde Staten.

10.10. Verrekening (1) : aantal verrichtingen (in miljoenen)

A. Via het UCV verrekende verrichtingen (2)

Jaar	Elektro- nisch debet (3)	Elektro- nisch credit (4) (7)	DOM'80 (5)			Effecten		Totaal UCV
			Invorde- ringen	Terug- beta- lingen	Onbe- taald (6)	Niet- financiële berichten (8)	Financiële berichten (9)	
1975	16,7	0,6	-	-	-	-	-	17,3
1985	150,0	185,3	22,6	0,2	-	-	-	358,1
1995	336,7	417,2	69,4	0,6	1,9	-	-	826,2
2000	243,9	534,9	98,9	1,1	3,7	1,2	1,5	885,2
2001	237,6	572,2	102,0	1,0	3,9	1,0	1,3	919,0
2002	267,4	611,4	99,1	1,4	4,1	0,9	1,2	985,4
2003	263,3	641,3	106,3	1,6	4,6	0,7	1,0	1.019,0

B. Totaal verrekende stukken

Jaar	Totaal UCV	% UCV t.o.v. totaal verrekende stukken	Totaal verrekende stukken
1975	17,3	12,0	144,2
1985	358,1	87,0	410,3
1995	826,2	98,3	840,5
2000	885,2	99,5	889,5
2001	919,0	99,6	922,6
2002	985,4	99,8	987,2
2003	1.019,0	99,9	1.020,5

Bron : BVB-berekeningen op gegevens UCV en Verrekenkamer.

(1) Banken in ruime zin, Postcheque.

(2) UitwisselingsCentrum en Verrekening : automatisch verwerkte stukken.

(3) In België uitgegeven cheques, maar ook cheques in deviezen, ATM/POS-afhalingen (incl. Proton-laadbeurten), factuurcheques.

(4) Voornamelijk overschrijvingen, maar ook doorlopende en halfdoorlopende opdrachten, overschrijvingen met gestructureerde mededeling, aanvragen voor postassignaties, stortingen.

(5) Sedert 1980, automatische verwerking van domiciliëringen via het UCV.

(6) Toepassing 'onbetaalde domiciliëringen' sedert september 1988.

(7) Sinds 1990, incl. de verrichtingen via de toepassing 'Belangrijke overschrijvingen'.

(8) Toepassing actief sedert 2 juni 1997.

(9) Toepassingen actief sedert 17 september 1997.

10.11. Verrekening (1) : elektronisch debet (2)

A. Algemeen verloop				
Jaar	Aantal toegetreden instellingen	Aantal verrichtingen (in miljoenen) (5)	Verrekenende bedragen (in miljoenen EUR)	
1975 (3)	9	16,7	887	
1980	82	79,4	8.830	
1985	88	149,9	19.455	
1990	88	260,1	38.386	
1995	79	336,7	45.793	
2000 (6)	41	243,9	52.908	
2001 (7)	38	237,6	54.821	
2002	30	267,4	58.446	
2003	28	263,3	59.966	

B. Aard van de verrekenende verrichtingen : procentuele verdeling van het aantal verrichtingen				
Jaar	Genormaliseerde cheques (in BEF of in EUR)	Eurocheques in deviezen	ATM/POS-debiteringen (5)	Varia
1978 (4)	97,3	1,9	0,5	0,3
1980	85,4	2,8	8,8	3,0
1985	63,9	1,6	32,1	2,4
1990	41,1	1,0	55,8	2,1
1995	20,0	0,5	76,3	3,2
2000	14,3	0,3	81,6	3,8
2001	11,7	0,2	82,2	5,9
2002	4,9 (8)	0,0	87,5	7,6
2003	3,9	0,0	93,7	2,4

Bron : BVB-berekeningen op gegevens UCV.

- (1) *Banken in ruime zin, Postcheque.*
- (2) *In België uitgegeven cheques, cheques in deviezen, ATM/POS-afhalingen (incl. Proton-laadbeurten), factuurcheques. Onbetaalde cheques niet inbegrepen.*
- (3) *Sedert december 1974.*
- (4) *Niet beschikbaar vóór 1978.*
- (5) *Vanaf 1996, incl. Proton-laadbeurten.*
- (6) *De forse daling van het aantal verrichtingen is te verklaren door de afname van de via het UCV uitgewisselde cheques (-14,1%) en de opmars van de rechtstreekse verwerking van ATM/POS-verrichtingen buiten het UCV om.*
- (7) *Daling van de via het UCV uitgewisselde cheques : -19% tussen 2000 en 2001.*
- (8) *Sterke daling van de cheques door de afschaffing van de eurochequegarantie.*

10.12. Verrekening (1) : elektronisch credit (2)

A. Algemeen verloop

Jaar	Aantal toegetreden instellingen	Aantal verrichtingen (in miljoenen)	Verrekende bedragen (in miljoenen EUR)
1975 (3)	10	9,7	5.367
1980	133	79,0	40.409
1985	129	185,3	101.108
1990	128	304,9	191.401
1995	81	417,2	602.109
2000 (4)	41	534,9	401.891 (8)
2001	38	572,2	423.238 (8)
2002 (4)	30	611,4	444.121 (8)
2003 (4)	28	641,3	463.469 (8)

**B. Aard van de verrekende verrichtingen :
procentuele verdeling van het aantal verrichtingen (5)**

Jaar	Papieren overschrijvingen (6)	(Half)doorlopende opdrachten (6)	Stortingen (6)	Elektronisch ontvangen opdrachten (6) (7)	ATM/POS-crediteringen (9)	Overige (10)
1980	64,3	13,0	-	15,8	5,3	1,6
1985	62,1	9,4	2,4	20,8	1,0	4,3
1990	54,1	7,5	6,6	24,8	5,5	1,5
1995	47,0	6,7	4,7	27,3	13,7	0,6
2000	35,6	5,1	3,1	32,8	22,7	0,7
2001	34,4	5,0	2,1	33,7	24,1	0,7
2002	32,1	4,9	1,5	34,0	27,1	0,4
2003	30,7	4,9	1,4	35,3	27,3	0,4

Bron : BVB-berekeningen op gegevens UCV.

- (1) Banken in ruime zin, Postcheque.
- (2) Voornamelijk overschrijvingen, maar ook doorlopende en halfdoorlopende opdrachten, overschrijvingen met gestructureerde mededeling, aanvragen voor postassignaties, stortingen. Zowel UCV-toepassing 'Overschrijvingen' als 'Dringende of belangrijke overschrijvingen'.
- (3) Sedert oktober 1975.
- (4) In 2003 waren er 3.315.085 'belangrijke overschrijvingen' voor een bedrag van 74,1 miljard EUR (In 2002, 2.983.555 'belangrijke overschrijvingen' voor een bedrag van 83,1 miljard EUR en, in 2000, 2.348.198 'belangrijke overschrijvingen' voor een bedrag van 93,6 miljard EUR).
- (5) Enkel UCV-toepassing 'Overschrijvingen'.
- (6) Zowel OGM als OVM.
- (7) Opdrachten die de bank op elektronische wijze van haar cliënt-opdrachtgever ontvangt.
- (8) Deze vermindering is te verklaren doordat op 24 september 1996 het ELLIPS-systeem van start ging (zie tabel 10.15).
- (9) Vanaf 1996, incl. Proton-betalingen.
- (10) Incl. interbancaire overschrijvingen en betalingen met een buitenlands karakter (binnenlands en grensoverschrijdend).

10.13. Verrekening : invorderingen via DOM'80 (1)

Jaar (2)	Aantal toege- reden instel- lingen	Aantal schuld- eisers (3)	Aantal verrekenende verrichtingen (in duizenden)			Verrekenende bedragen (in miljoenen EUR)		
			Invorde- ringen	Terug- betalin- gen	Onbe- taald (4)	Invorde- ringen	Terug- betalin- gen	Onbe- taald (4)
1981	128	n.b.	12.372	98	-	1.544,4	17,4	-
1985	120	6.780	22.581	251	-	3.527,5	42,1	-
1990	123	13.399	44.080	511	738	6.142,8	104,1	171,1
1995	78	13.447	69.369	634	1.954	10.381,8	148,7	381,8
2000	41	16.818	98.898	1.076	3.659	16.912,6	343,2	756,4
2001	38	18.378	101.977	1.072	3.857	18.109,4	360,6	883,9
2002	30	19.471 (5)	99.086	1.411	4.082	17.440,2	363,8	847,5
2003	28	13.050 (6)	106.315	1.648	4.602	18.949,4	364,8	858,3

Bron : BVB-berekeningen op gegevens UCV.

(1) *Banken in ruime zin, Postcheque.*

DOM'80 : automatisch incasso van gedomicilieerde facturen.

(2) *Met de toepassing DOM'80 werd gestart op 15 september 1980.*

(3) *Aantal schuldeisers die de inning van hun schuldvorderingen domiciliëren bij een financiële instelling.*

(4) *Toepassing (onbetaalde domiciliëringen) sedert september 1988.*

(5) *Situatie per 15/4/2003.*

(6) *Deze sterke daling wordt verklaard door de schrapping in de database van de niet-actieve schuldeisers*

10.14. CEMUC-systeem (1) (daggemiddelden)

Jaar	(Diverse) credit- verrich- tingen	Cheques en diverse debiteringen	Post- assignaties en -wissels	Onbetaald (cheques/ domiciliëringen)	Totaal
A. Aantal verrichtingen					
1997 (2)	300	13.600	11.000	300	25.200
2000	100	9.800	7.000	200	17.100
2001	100	8.300	5.800	200	14.400
2002	100	6.900	- (3)	100	7.100
2003	100	6.200	- (3)	100	6.400
B. Bedrag (in miljoenen EUR)					
1997 (2)	2,5	505,7	7,4	2,5	518,1
2000	0,2	417,7	4,1	1,5	423,5
2001	0,4	353,8	3,9	1,8	359,8
2002	0,3	301,5	- (3)	1,4	303,2
2003	0,4	261,1	- (3)	1,0	262,5

Bron : NBB, UCV.

(1) *CEMUC staat voor Centre d'Echange Manuel/Manueel UitwisselingsCentrum, een in het kader van de Verrekenkamer georganiseerd postbussysteem waarin verrichtingen worden uitgewisseld die niet zijn geautomatiseerd (UCV of ELLIPS).*

Het CEMUC ging van start in juni 1997. In het manuele circuit blijft nog maar een beperkt aantal verrichtingen over, vnl. cheques voor een bedrag van meer dan 7.437 EUR (vanaf 1/1/99 10.000 EUR) en postassignaties.

(2) *Periode van 1/6/97 tot 31/12/97.*

(3) *Afschaffing van de interbancaire verwerking van postassignaties.*

10.15. ELLIPS (1) (daggemiddelden)

Jaar	Cliënten- transfers (aantal)	Cliënten- transfers (%)	Interbancaire transfers (aantal)	Interbancaire transfers (%)	Totaal (aantal)
1996	745	21,69	2.688	78,31	3.433
2000	5.220	56,06	4.091	43,94	9.310
2001	5.799	59,03	4.026	40,97	9.825
2002	5.850	59,70	3.949	40,30	9.799
2003	6.182	59,99	4.122	40,00	10.305

Jaar	Cliënten- transfers (bedrag mln EUR)	Cliënten- transfers (%)	Interbancaire transfers (bedrag mln EUR)	Interbancaire transfers (%)	Totaal (bedrag mln EUR)
1996	3.547,1	12,23	25.456,4	87,77	29.003,5
2000	6.763,5	7,93	78.579,9	92,07	85.343,5
2001	8.689,8	9,01	87.766,0	90,99	96.455,9
2002	8.531,4	9,53	80.980,6	90,47	89.512,0
2003	8.100,0	8,69	85.156,0	91,31	93.256,0

Bron : NBB.

(1) Het ELLIPS-systeem (Electronic Large Interbank Payment System) ging van start op 24 september 1996.

10.16. ELLIPS : vergelijking 1999/2000/2001/2002/2003

Jaar	Daggemiddelden					
	Nationaal		Internationaal		Totaal	
	Aantal	Bedragen (1)	Aantal	Bedragen (1)	Aantal	Bedragen (1)
1998	4.021	37,40	-	-	4.021	37,40
1999	3.695	15,72	3.917	59,30	7.612	75,02
2000	3.737	14,10	5.574	71,25	9.310	85,35
2001	3.548	16,30	6.277	80,20	9.825	96,50
2002	3.365	15,08	6.434	74,44	9.799	89,51
2003	3.239	13,06	7.065	80,19	10.304	93,25
Evolutie 1999-2000	1,14 %	-10,31 %	42,31 %	20,16 %	22,31 %	13,76 %
Evolutie 2000-2001	-5,06 %	15,60 %	12,62 %	12,57 %	5,53 %	13,06 %
Evolutie 2001-2002	-5,15 %	-7,52 %	2,50 %	-7,19 %	-0,26 %	-7,24 %
Evolutie 2002-2003	-3,74 %	-13,35 %	9,81 %	7,72 %	5,15 %	4,18 %

Bron : NBB.

(1) In miljarden EUR.

10.17.1. TARGET : daggemiddelden van de betalingen van België (1)

Jaar	Betalingen uit België	% van België in totaal	Totaal Target	Betalingen naar België	% in België in totaal
A. Aantal					
1999	2.184	7,59	28.778	1.785	6,20
2000	3.245	8,14	39.857	2.334	5,86
2001	3.704	8,18	45.273	2.573	5,68
2002	3.425	6,36	53.858	3.009	5,59
2003	3.634	6,06	59.961	3.431	5,72
B. Bedrag (in miljarden EUR)					
1999	30,6	8,47	361,4	30,5	8,44
2000	35,6	8,25	431,5	35,6	8,25
2001	40,1	7,92	506,3	40,1	7,92
2002	37,2	7,67	485,2	37,2	7,67
2003	40,1	7,47	536,8	40,1	7,47

Bron : NBB, ECB.

(1) TARGET staat voor Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer.

10.17.2. Betalingen via TARGET : relatief aandeel van de Europese landen

2003	Aantal	%	Bedragen (in miljarden EUR)	%
België	926.732	6,08	10.227	7,47
Denemarken	92.549	0,61	3.166	2,31
Duitsland	4.597.193	30,14	35.833	26,18
Finland	132.018	0,87	1.503	1,10
Frankrijk	1.734.971	11,37	19.246	14,06
Griekenland	339.782	2,23	1.620	1,18
Ierland	333.393	2,19	2.142	1,57
Italië	1.719.046	11,27	8.458	6,18
Luxemburg	286.798	1,88	3.242	2,37
Nederland	628.263	4,12	11.871	8,67
Oostenrijk	499.102	3,27	2.803	2,05
Portugal	334.557	2,19	1.975	1,44
Spanje	596.380	3,91	5.128	3,75
Verenigd Koninkrijk	2.904.775	19,04	23.818	17,40
Zweden	86.414	0,57	1.824	1,33
EU (1)	41.103	0,27	4.024	2,94
Totaal	15.253.076	100,00	136.879	100,00

Bron : NBB, ECB.

(1) Europese Unie (EU) van 15 landen.
Eigen betalingen van de ECB.

10.17.3. TARGET : uitsplitsingen van de betalingen van België met andere Europese landen

2003	Betalingen uit België naar het buitenland		Betalingen uit het buitenland naar België	
	Aantal	Bedragen	Aantal	Bedragen
Duitsland	33,21%	25,82%	36,29%	36,38%
Finland	0,40%	0,68%	0,47%	0,51%
Frankrijk	13,11%	14,96%	15,67%	16,33%
Griekenland	1,03%	1,09%	1,68%	1,91%
Ierland	1,63%	1,19%	1,62%	1,10%
Italië	8,93%	6,23%	8,49%	6,82%
Luxemburg	5,56%	4,65%	3,21%	4,26%
Nederland	11,17%	12,67%	7,89%	12,21%
Oostenrijk	3,59%	1,34%	1,94%	1,13%
Portugal	1,79%	1,38%	1,61%	1,40%
Spanje	4,59%	4,21%	2,80%	3,58%
EU (1)	0,19%	2,49%	0,25%	1,70%
Totaal landen in Eurozone	85,22%	76,71%	81,91%	87,32%
Denemarken	0,80%	2,63%	0,54%	2,35%
Verenigd Koninkrijk	13,34%	20,12%	17,26%	10,07%
Zweden	0,64%	0,55%	0,29%	0,27%
Totaal andere EU-landen	14,78%	23,29%	18,09%	12,68%
Totaal	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Bron : NBB, ECB.

(1) Europese Unie (EU) van 15 landen.
Eigen betalingen van de ECB.

10.18. S.W.I.F.T. (1) : verloop van het aantal uitgewisselde berichten en belang van de verschillende types berichten

Jaar	Aantal uitgewisselde berichten (in eenheden)		Belang van elk type bericht voor heel het net (in %)			
	Gemiddelde/dag voor België (2) (3)	Gemiddelde/dag voor heel het net (4)	Betalingen	Effecten	Kasmiddelen	Handels-financiering
1999	181.433	4.208.412	66,2	21,0	9,1	3,7
2000	230.844	5.081.423	61,8	27,0	7,9	3,3
2001	267.360	6.130.720	60,8	29,3	7,1	2,8
2002	327.528	7.272.685	61,0	30,6	6,0	2,4
2003	426.104	8.177.144	59,3	32,3	6,3	2,1

Bron : BVB-berekeningen op gegevens S.W.I.F.T.

(1) Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication : internationaal net voor het verzenden van financiële gegevens tussen banken.

(2) Aantal verzonden berichten.

(3) 86 Belgische gebruikers (april 2004).

(4) 7.539 actieve gebruikers uit 200 landen (april 2004).

11. Bancarisatie

11.1.	Evolutie van het totaal aantal rekeningen bij de banken	108
11.2.	Aantal rekeningen bij de banken - Overzicht volgens het type van bankrekening	108
11.3.	Gemiddeld bedrag per bankrekening	108
11.4.	Belang van de grote banken in het totaal aantal bankrekeningen	109
11.5.	Verdeling van de bankrekeningen naar munt en geografische oorsprong	109
11.6.1.	Verdeling van de bankrekeningen naar economische sectoren : ingezetenen in EUR	110
11.6.2.	Verdeling van de bankrekeningen naar economische sectoren : ingezetenen in deviezen	110
11.7.	Samenstelling van de totale geldvoorraad in het eurogebied	111
11.8.	Ontwikkeling van het giraal geld in de voornaamste industrielanden en in het eurogebied	111

11.1. Evolutie van het totaal aantal rekeningen bij de banken (1) (2)
(in duizenden)

Einde jaar	Aantal
1985	27.206
1990	30.049
1995	29.912
2000	31.543
2001	31.875
2002	31.396

Bron : BVB-berekeningen op eigen gegevens en gegevens NBB.

(1) *Het betreft enkel de cliëntenrekeningen, m.a.w. de rekeningen van particulieren, zelfstandigen, ondernemingen en openbare besturen.*

(2) *Ramingen (op territoriale basis). Zie tabel 11.2 voor een indeling volgens type bankrekening*

11.2. Aantal rekeningen bij de banken - overzicht volgens het type van bankrekening (1) (in duizenden)

Einde 2002	EUR	DEV	Totaal
Zichtrekeningen (2)	12.314	379	12.693
<i>wv. met creditsaldo</i>	<i>10.255</i>	<i>233</i>	<i>10.488</i>
<i>wv. met debetsaldo</i>	<i>2.059</i>	<i>146</i>	<i>2.205</i>
Termijnrekeningen (2)	1.283	35	1.318
Gereguleerde spaarrekeningen	17.385	0	17.385
Totaal	30.982	414	31.396

Bron : BVB-berekeningen op eigen gegevens en gegevens NBB.

(1) *Ramingen.*

(2) *Hierin zijn eveneens inbegrepen de niet-gereguleerde spaarrekeningen die, al naar gelang hun kenmerken, als zichtrekeningen of termijnrekeningen worden beschouwd.*

11.3. Gemiddeld bedrag per bankrekening (in duizenden EUR)

Einde 2002		Grote banken (2)	Andere banken naar Belgisch recht	Banken naar buitenlands recht	Alle banken
Zichtrekening (1) met creditsaldo	EUR	6	3	121	6
	DEV	49	68	129	56
Termijnrekening (1)	EUR	58	65	624	92
	DEV	507	223	1.092	503
Gereguleerde spaarrekening	EUR	6	9	11	6

Bron : BVB-berekeningen op eigen gegevens en gegevens NBB.

(1) *Zie noot (2), tabel 11.2.*

(2) *Conform aan de gedetailleerde boekhoudstaten : Dexia Bank België, Fortis Bank, ING België en KBC Bank.*

11.4. Belang van de grote banken (1) in het totaal aantal bankrekeningen

Einde 2002	in %
Zichtrekeningen met creditsaldo	73,3
Zichtrekeningen met debetsaldo	80,6
Termijnrekeningen	86,7
Gereguleerde spaarrekeningen	77,6
Totaal aantal rekeningen	76,8

Bron : BVB-berekeningen.

(1) Conform aan de gedetailleerde boekhoudstaten : Dexia Bank België, Fortis Bank, ING België en KBC Bank.

11.5. Verdeling van de bankrekeningen naar munt en geografische oorsprong (1) (aandeel in %)

Aantal rekeningen einde 2002	Munt		Geografische oorsprong	
	EUR	DEV	Ingezetenen	Niet-ingezetenen
Zichtrekeningen	97,2	2,8	96,2	3,8
<i>wv. met creditsaldo</i>	98,0	2,0	96,4	3,6
<i>wv. met debetsaldo</i>	93,2	6,8	95,4	4,6
Termijnrekeningen	95,4	2,7	89,2	10,8
Gereguleerde spaarrekeningen	100,0	0,0	98,1	1,9
Totaal	98,7	1,3	97,0	3,0

Bron: BVB (enkel leden).

(1) Resultaten op basis van 62 banken die 90,6% uitmaken van de sector volgens het volume aan cliëntendeposito's.

11.6.1. Verdeling van de bankrekeningen naar economische sectoren : ingezetenen in EUR (1) (aandeel in %)

Aantal rekeningen einde 2002	Openbare besturen	Financiële onder- nemingen	Niet-financiële onder- nemingen	Huis- houdens	Totaal
Zichtrekeningen	0,5	0,6	6,1	92,8	100
<i>wv. met creditsaldo</i>	<i>0,5</i>	<i>0,6</i>	<i>5,7</i>	<i>93,2</i>	100
<i>wv. met debetsaldo</i>	<i>0,3</i>	<i>0,7</i>	<i>7,8</i>	<i>91,2</i>	100
Termijnrekeningen	0,5	2,0	3,3	94,2	100
Gereguleerde spaarrekeningen	0,0	0,1	1,3	98,6	100
Totaal	0,2	0,4	3,3	96,1	100

Bron : BVB (enkel leden).

(1) Resultaten op basis van 62 banken die 90,6% uitmaken van de sector volgens het volume aan cliëntendeposito's.

11.6.2. Verdeling van de bankrekeningen naar economische sectoren : ingezetenen in deviezen (1) (aandeel in %)

Aantal rekeningen einde 2002	Openbare besturen	Financiële onder- nemingen	Niet-financiële onder- nemingen	Huis- houdens	Totaal
Zichtrekeningen	0,1	1,8	15,4	82,7	100
<i>wv. met creditsaldo</i>	<i>0,1</i>	<i>2,9</i>	<i>15,8</i>	<i>81,2</i>	100
<i>wv. met debetsaldo</i>	<i>0,1</i>	<i>0,3</i>	<i>15,0</i>	<i>84,6</i>	100
Termijnrekeningen	0,1	3,5	9,8	86,6	100
Totaal	0,1	1,9	14,9	83,1	100

Bron : BVB-berekeningen (enkel leden).

(1) Resultaten op basis van 62 banken die 90,6 % uitmaken van de sector volgens het volume aan cliëntendeposito's.

11.7. Samenstelling van de totale geldvoorraad (1) in het eurogebied (2)

Einde jaar	Chartale geldomloop (in miljarden EUR)	Girale deposito's (in miljarden EUR)	Totale geldvoorraad (in miljarden EUR)	Girale deposito's in de totale geld- voorraad (in %)
1997	313,6	1.252,6	1.566,2	80,0
2000	337,8	1.690,8	2.028,6	83,3
2001	233,1	1.990,4	2.223,5	89,5
2002	332,3	2.109,4	2.441,7	86,4
2003	387,6	2.291,6	2.679,2	85,5

Bron : BVB-berekeningen op gegevens ECB.

- (1) *De geldvoorraad wordt gedefinieerd als het (enge) monetaire aggregaat M1, d.i. de chartale geldomloop plus de door ingezetenen bij de gelduitgevende instellingen aangehouden girale deposito's. De referentiewaarde voor de monetaire groei die de ECB o.m. regelmatig in de pers ter sprake brengt, betreft het ruimere monetaire aggregaat M3.*
- (2) *Het eurogebied omvat de lidstaten waar de euro als gemeenschappelijke munteenheid werd aangenomen en waar, onder de verantwoordelijkheid van de ECB, een gemeenschappelijk monetair beleid wordt gevoerd.*

11.8. Ontwikkeling van het giraal geld in de voornaamste industrielanden en in het eurogebied (1) (girale deposito's in % van de totale geldvoorraad (2), einde 2003 (3))

Verenigd Koninkrijk	94,1
Eurogebied	85,5
Canada	85,1
Japan	79,5
Zwitserland	81,9
Verenigde Staten	60,9

Bron : BVB-berekeningen op gegevens IMF; behalve voor het eurogebied : ECB, en voor het Verenigd Koninkrijk : Bank of England.

(1) *Zie tabel 11.7, noot (2).*

(2) *Zie tabel 11.7, noot (1).*

(3) *Of laatste beschikbare gegevens.*

12. Rendabiliteit, solvabiliteit, productiviteit (*)

Rendabiliteit

12.1.	Resultaten van de banken	114
12.2.	Oorsprong van de ontvangsten van de banken	115
12.3.	Aanwending van de ontvangsten van de banken	116
12.4.	Fiscale en parafiscale lasten van de banken	117
12.5.	Rendabiliteitsratio's van de banken	118
12.6.	Rendabiliteitsspreiding van de banken in 2002	118
12.7.	Rendabiliteit van de banken vergeleken met die in andere sectoren van de Belgische economie	119
12.8.	Internationale vergelijking van de oorsprong van de bankontvangsten	119
12.9.	Internationale vergelijking van de aanwending van de bankontvangsten	120
12.10.	Internationale vergelijking van het resultaat van de banken	121

Solvabiliteit

12.11.	Solvabiliteit van de banken naar Belgisch recht	122
12.12.	Internationale vergelijking van de banksolvabiliteit	122

Productiviteit

12.13.	Productiviteitsratio's van de banken naar Belgisch recht	123
12.14.	Internationale vergelijking van de bankproductiviteit	124

(*) *De analyse van de resultaten van de banken is gebaseerd op de globalisaties van de gedetailleerde boekhoudstaten en heeft betrekking op de kalenderjaren.*
In het 'Statistisch vademecum van de banksector - 1994', Aspecten en Documenten, nr. 179, werd een historisch overzicht 1980-1992 gepubliceerd met de resultaten van de banken.
Zie ook 'De resultaten van de banken in 2002', Aspecten en Documenten, nr. 219, voor een commentaar bij de jongste ontwikkelingen inzake rendabiliteit voor de banksector.

12.1. Resultaten van de banken (1) (in miljoenen EUR)

Alle banken	1993	2000	2002	2003
Renteresultaat	6.886	8.149	8.341	8.452
+ Diverse inkomsten	4.025	8.884	7.211	6.791
Bankproduct	10.911	17.034	15.553	15.243
- Bedrijfskosten	7.742	11.926	11.379	10.889
Bruto-bedrijfsresultaat vóór belastingen	3.169	5.107	4.174	4.354
- Waardecorrecties m.b.t. de normale bankactiviteit (2)	1.351	1.016	983	597
Netto-bedrijfsresultaat vóór belastingen	1.818	4.092	3.192	3.757
+ Uitzonderlijk resultaat	203	1.538	411	1.328
Resultaat v/h boekjaar vóór belastingen	2.021	5.630	3.603	5.084
- Belastingen op het resultaat	588	1.277	1.029	705
Resultaat van het boekjaar	1.433	4.353	2.574	4.379
Banken naar Belgisch recht				
Renteresultaat	6.590	7.481	8.028	8.168
+ Diverse inkomsten	3.368	8.078	6.828	6.381
Bankproduct	9.958	15.559	14.856	14.549
- Bedrijfskosten	7.126	10.902	10.778	10.281
Bruto-bedrijfsresultaat vóór belastingen	2.832	4.657	4.078	4.268
- Waardecorrecties m.b.t. de normale bankactiviteit (2)	1.304	957	880	596
Netto-bedrijfsresultaat vóór belastingen	1.528	3.699	3.198	3.672
+ Uitzonderlijk resultaat	201	1.108	413	1.327
Resultaat v/h boekjaar vóór belastingen	1.729	4.808	3.611	4.999
- Belastingen op het resultaat	478	936	989	690
Resultaat van het boekjaar	1.251	3.871	2.622	4.310
Banken naar buitenlands recht				
Renteresultaat	296	668	314	283
+ Diverse inkomsten	657	806	383	411
Bankproduct	953	1.474	697	694
- Bedrijfskosten	616	1.024	601	608
Bruto-bedrijfsresultaat vóór belastingen	337	451	96	86
- Waardecorrecties m.b.t. de normale bankactiviteit (2)	47	58	103	1
Netto-bedrijfsresultaat vóór belastingen	290	392	-6	85
+ Uitzonderlijk resultaat	2	430	-2	1
Resultaat v/h boekjaar vóór belastingen	292	822	-8	85
- Belastingen op het resultaat	109	341	40	15
Resultaat van het boekjaar	182	482	-48	70

Bron : VVB.

(1) *Op basis van de globalisaties van de gedetailleerde boekhoudstaten.*(2) *Waardeverminderingen op kredieten, op beleggingspapier en effecten, voorzieningen voor andere risico's en kosten en toevoeging aan de voorzorgfondsen voor risico's.*

12.2. Oorsprong van de ontvangsten van de banken (1)

	1993		2002		2003	
	in mio. EUR	in %	in mio. EUR	in %	in mio. EUR	in %
Alle banken						
Renteresultaat	6.886	63,1	8.341	53,6	8.452	55,4
Diverse inkomsten	4.025	36,9	7.211	46,4	6.791	44,6
Inkomsten van aandelen en andere niet-vastrentende effecten	179	1,6	116	0,7	70	0,5
Opbrengsten uit financiële vaste activa	274	2,5	1.134	7,3	971	6,4
Resultaat uit realisatie van beleggingspapier en -effecten	678	6,2	1.065	6,8	1.099	7,2
Financiële resultaten uit het wisselbedrijf	660	6,0	230	1,5	208	1,4
Financiële resultaten uit trading	319	2,9	61	0,4	124	0,8
Inkomsten uit provisies en bankdiensten	1.391	12,8	3.776	24,3	3.718	24,4
Overige bedrijfsopbrengsten	523	4,8	829	5,3	602	3,9
Bankproduct	10.911	100,0	15.553	100,0	15.243	100,0
Banken naar Belgisch recht						
Renteresultaat	6.590	66,2	8.028	54,0	8.168	56,1
Diverse inkomsten	3.368	33,8	6.828	46,0	6.381	43,9
Inkomsten van aandelen en andere niet-vastrentende effecten	176	1,8	115	0,8	68	0,5
Opbrengsten uit financiële vaste activa	273	2,7	1.125	7,6	947	6,5
Resultaat uit realisatie van beleggingspapier en -effecten	619	6,2	1.067	7,2	1.097	7,5
Financiële resultaten uit het wisselbedrijf	461	4,6	258	1,7	247	1,7
Financiële resultaten uit trading	281	2,8	62	0,4	113	0,8
Inkomsten uit provisies en bankdiensten	1.254	12,6	3.418	23,0	3.367	23,1
Overige bedrijfsopbrengsten	304	3,0	783	5,3	541	3,7
Bankproduct	9.958	100,0	14.856	100,0	14.549	100,0
Banken naar buitenlands recht						
Renteresultaat	296	31,1	314	45,0	283	40,8
Diverse inkomsten	657	68,9	383	55,0	410	59,2
Inkomsten van aandelen en andere niet-vastrentende effecten	3	0,3	2	0,3	2	0,3
Opbrengsten uit financiële vaste activa	2	0,2	9	1,2	24	3,4
Resultaat uit realisatie van beleggingspapier en -effecten	59	6,2	-2	-0,3	2	0,3
Financiële resultaten uit het wisselbedrijf	199	20,8	-28	-4,0	-39	-5,6
Financiële resultaten uit trading	38	3,9	-1	-0,2	10	1,5
Inkomsten uit provisies en bankdiensten	137	14,4	358	51,3	351	50,6
Overige bedrijfsopbrengsten	219	23,0	46	6,6	61	8,7
Bankproduct	953	100,0	697	100,0	694	100,0

Bron : BVB.

(1) Op basis van de globalisaties van de gedetailleerde boekhoudstaten.

12.3. Aanwending van de ontvangsten van de banken (1)

Alle banken	1993		2002		2003	
	in mio. EUR	in %	in mio. EUR	in %	in mio. EUR	in %
Bankproduct + uitzonderlijk resultaat	11.114	100,0	15.964	100,0	16.571	100,0
Bedrijfskosten	7.742	69,7	11.379	71,3	10.889	65,7
Personeelskosten	4.289	38,6	5.178	32,4	5.069	30,6
Betaalde provisies wegens betrokken financiële diensten	720	6,5	1.711	10,7	1.680	10,1
Waardecorrecties op oprich- tingskosten, immateriële en materiële vaste activa	533	4,8	696	4,4	568	3,4
Overige bedrijfskosten	2.200	19,8	3.794	23,8	3.572	21,6
Waardecorrecties m.b.t. de normale bankactiviteit (2)	1.351	12,2	983	6,2	597	3,6
Belastingen op het resultaat	588	5,3	1.029	6,4	705	4,3
Resultaat van het boekjaar	1.433	12,9	2.574	16,1	4.379	26,4
Banken naar Belgisch recht						
Bankproduct + uitzonderlijk resultaat	10.160	100,0	15.269	100,0	15.876	100,0
Bedrijfskosten	7.127	70,1	10.778	70,6	10.281	64,8
Personeelskosten	4.087	40,2	4.973	32,6	4.854	30,6
Betaalde provisies wegens betrokken financiële diensten	678	6,7	1.634	10,7	1.602	10,1
Waardecorrecties op oprich- tingskosten, immateriële en materiële vaste activa	511	5,0	672	4,4	534	3,4
Overige bedrijfskosten	1.851	18,2	3.499	22,9	3.291	20,7
Waardecorrecties m.b.t. de normale bankactiviteit (2)	1.304	12,8	880	5,8	596	3,8
Belastingen op het resultaat	478	4,7	989	6,5	690	4,3
Resultaat van het boekjaar	1.252	12,3	2.622	17,2	4.310	27,1
Banken naar buitenlands recht						
Bankproduct + uitzonderlijk resultaat	955	100,0	695	100,0	694	100,0
Bedrijfskosten	615	64,5	601	86,4	608	87,5
Personeelskosten	202	21,1	205	29,4	215	31,0
Betaalde provisies wegens betrokken financiële diensten	42	4,4	78	11,2	78	11,2
Waardecorrecties op oprich- tingskosten, immateriële en materiële vaste activa	22	2,3	23	3,4	34	4,9
Overige bedrijfskosten	350	36,6	295	42,4	281	40,5
Waardecorrecties m.b.t. de normale bankactiviteit (2)	47	5,0	103	14,8	1	0,2
Belastingen op het resultaat	109	11,4	40	5,7	15	2,2
Resultaat van het boekjaar	182	19,0	-48	-6,9	70	10,1

Bron : VVB.

(1) Op basis van de globalisaties van de gedetailleerde boekhoudstaten.

(2) Waardeverminderingen op kredieten, op beleggingspapier en -effecten, voorzieningen voor andere risico's en kosten en toevoeging aan de voorzorgfondsen voor risico's.

12.4. Fiscale en parafiscale lasten van de banken (1)

In miljoenen EUR	1993	2000	2002	2003
Fiscale lasten	759	1.717	1.398	1.074
Belastingen op het resultaat (2)	587 (29,1)	1.277 (22,7)	1.028 (28,6)	705 (13,9)
Bedrijfsbelastingen (3)	172	440	370	369
Parafiscale lasten	1.133	1.341	1.389	1.367
Patronale SZ-bijdragen	894	1.101	1.037	1.039
Patronale bijdragen voor bovenwettelijke verzekeringen	239	240	353	328
Totale fiscale en parafiscale lasten	1.892	3.058	2.787	2.442
In % van het totaal				
Fiscale lasten	40,1	56,1	50,2	44,0
Belastingen op het resultaat	31,1	41,8	36,9	28,9
Bedrijfsbelastingen (3)	9,1	14,4	13,3	15,1
Parafiscale lasten	59,9	43,9	49,8	56,0
Patronale SZ-bijdragen	47,2	36,0	37,2	42,5
Patronale bijdragen voor bovenwettelijke verzekeringen	12,6	7,9	12,7	13,5
Totale fiscale en parafiscale lasten	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron : BVB.

- (1) *Op basis van de globalisaties van de gedetailleerde boekhoudstaten.*
- (2) *Tussen haakjes belastingvoet : belastingen op het resultaat in verhouding tot het resultaat van het boekjaar vóór belastingen (in %).*
- (3) *Belastingen die als bedrijfskost moeten worden aangemerkt, zoals het gedeelte van de onroerende voorheffing dat niet effectief verrekenbaar is met de winstbelasting, de niet-recupereerbare BTW, belastingen op voertuigen, drijfkracht, personeel, belastingen opgelegd door ondergeschikte besturen, belastingen op geldautomaten, enz. De bedrijfsbelastingen zijn mogelijk licht onderschat, aangezien de EU-bijkantoren die belastingen niet moeten rapporteren.*

12.5. Rendabiliteitsratio's van de banken (1) (in %)

Alle banken	1993	2000	2002	2003
Renteresultaat (2)	1,29	1,05	1,02	1,03
Cash flow (3) / ingezette werkmiddelen	0,47	0,47	0,37	0,43
Winstmarge (4)	0,26	0,54	0,30	0,51
Rendabiliteit van het eigen vermogen (5)	9,47	14,17	7,38	12,44
Banken naar Belgisch recht				
Renteresultaat (2)	1,53	1,05	1,03	1,05
Cash flow (3) / ingezette werkmiddelen	0,53	0,50	0,38	0,44
Winstmarge (4)	0,28	0,52	0,32	0,53
Rendabiliteit van het eigen vermogen (5)	8,70	12,94	7,69	12,50
Banken naar buitenlands recht				
Renteresultaat (2)	0,28	1,00	0,79	0,70
Cash flow (3) / ingezette werkmiddelen	0,21	0,16	0,14	0,17
Winstmarge (4)	0,17	0,71	-0,12	0,17

Bron : BVB.

(1) *Op basis van de globalisaties van de gedetailleerde boekhoudstaten.*(2) *Renteresultaat ten opzichte van de werkmiddelen van derden.*(3) *Bruto-bedrijfsresultaat na belastingen.*(4) *Resultaat van het boekjaar in verhouding tot de ingezette werkmiddelen.*(5) *Resultaat van het boekjaar in % van het eigen vermogen (incl. fonds voor algemene bankrisico's); voor de banken naar buitenlands recht is deze ratio niet relevant.*

12.6. Rendabiliteitsspreiding van de banken in 2002 (1)

Gemiddelde rendabiliteit van het eigen vermogen (2) van de banken naar Belgisch recht :				7,69%
	Aantal banken	In % van het aantal banken	In % van het balans-totaal	In % van het personeelsbestand (4)
Banken waarvan de rendabiliteit van het eigen vermogen :				
meer dan 15 % bedraagt	9	14,3	13,6	18,8
tussen 10 % en 15 % bedraagt	7	11,1	21,6	17,8
tussen 5 % en 10 % bedraagt	14	22,2	59,7	55,1
tussen 0 % en 5 % bedraagt	20	31,7	4,0	6,9
negatief is	13	20,6	1,2	1,4
Banken waarvan de rendabiliteit van het eigen vermogen :				
meer dan 4,92 % bedraagt (3)	30	47,6	94,8	91,7
minder dan 4,92 % bedraagt (3)	33	52,4	5,2	8,3

Bron : BVB.

(1) *Op basis van de niet-geconsolideerde jaarrekeningen.*(2) *Resultaat van het boekjaar in % van het gemiddeld eigen vermogen (incl. fonds voor algemene bankrisico's) van het huidig en vorig boekjaar. Groep van 63 banken die ongeveer 99,6% van het balanstotaal van de banken naar Belgisch recht vertegenwoordigen.*(3) *Gemiddeld rendement in 2002 van de lineaire obligaties met resterende looptijd van 10 jaar.*(4) *Ramingen.*

12.7. Rendabiliteit van de banken vergeleken met die in andere sectoren van de Belgische economie (1) (gemiddelde 2001 - 2002, in %)

Sectoren	Brutorendabiliteit (2) van het eigen vermogen	Nettorendabiliteit van het eigen vermogen
Agro en voeding	22,1	7,7
Banken	12,6	9,4
Bouw	20,2	5,5
Chemie	23,1	8,2
Diensten	6,5	4,3
Energie	17,9	10,5
Handel	10,7	2,9
Hout en papier	33,3	16,0
Metaalverwerking	27,4	0,1
Metallurgie	10,5	-0,1
Textiel	21,4	8,1
Vervoer	17,4	-3,4
Verzekeringen	n.b.	1,1

Bron : BVB-berekeningen op gegevens KBC Bank (meeste sectoren), BVB (banksector) en Assuralia (verzekeringssector).

(1) Steekproeven samengesteld uit de voornaamste ondernemingen per sector; voor de banksector en de verzekeringssector betreft het de volledige sector.

(2) Na belastingen.

12.8. Internationale vergelijking van de oorsprong van de bankontvangsten (jaargemiddelden, in %)

	Rentemarge (1)		Diverse inkomsten t.a.v. het bankproduct (2)	
	1998-1999	2000-2001	1998-1999	2000-2001
België	1,18	1,07	38,42	49,61
Denemarken	2,15	2,00	37,10	41,85
Duitsland	1,60	1,38	32,48	35,70
Finland	1,91	1,92	47,77	53,68
Frankrijk	0,92	0,84	57,33	62,02
Griekenland	2,81	3,04	51,16	40,28
Ierland	1,98	1,66	37,03	36,50
Italië	2,42	2,62	35,90	32,94
Luxemburg	0,61	0,64	52,13	49,59
Nederland	1,79	1,58	41,39	46,25
Oostenrijk	1,38	1,28	48,22	50,08
Portugal	2,29	2,10	32,73	31,50
Spanje	2,52	2,53	31,88	31,71
Verenigd Koninkrijk	2,14	1,88	40,03	43,41
Zweden	1,38	1,25	57,39	58,48
Zwitserland	1,17	1,24	61,04	60,77
Europees gemiddelde	1,77	1,69	43,87	45,27
Japan	1,36	1,44	-5,84	-28,90
Verenigde Staten	3,85	3,84	42,14	42,81

Bron : BVB-berekeningen op OESO-gegevens.

(1) Renteresultaat ten opzichte van de werkmiddelen van derden.

(2) Totaal van de netto-inkomsten.

12.9. Internationale vergelijking van de aanwending van de bankontvangsten (resultaten in % van het bankproduct (1) - gemiddelden 2000-2001)

	Bedrijfskosten (2)		Waarde- correcties	Belas- tingen	Resultaat van het boekjaar
	Personeel	Andere			
België	32,1	29,3	6,8	6,6	25,2
Denemarken	32,6	23,7	10,3	7,5	25,9
Duitsland	37,2	32,1	17,6	4,3	8,8
Finland	17,9	29,4	2,5	6,2	44,1
Frankrijk	n.b.	n.b.	9,1	5,2	21,7
Griekenland	33,0	22,9	8,3	9,6	26,3
Ierland	23,7	29,2	5,7	8,5	33,7
Italië	31,0	24,6	13,8	11,8	18,8
Luxemburg	21,8	24,1	9,9	11,1	33,0
Nederland	40,0	30,1	6,0	6,1	17,9
Oostenrijk	33,4	33,8	6,7	2,7	19,1
Portugal	28,8	29,3	8,7	4,2	29,0
Spanje	36,3	22,0	14,8	3,7	23,2
Verenigd Koninkrijk	27,8	28,7	7,2	11,2	25,1
Zweden	30,3	35,2	-5,4	8,4	31,6
Zwitserland	34,9	23,1	15,0	4,2	22,8
Europees gemiddelde	30,7 (3)	27,8 (3)	8,6	7,0	25,4
Japan	42,6	47,2	50,6	5,0	-45,3
Verenigde Staten	25,0	35,2	9,9	10,2	19,6

Bron : BVB-berekeningen op OESO-gegevens.

(1) *Totaal van de netto-inkomsten.*

(2) *Met uitsluiting van de waardecorrecties op oprichtingskosten, immateriële en materiële vaste activa.*

(3) *Europees gemiddelde zonder Frankrijk.*

12.10. Internationale vergelijking van het resultaat van de banken
(jaargemiddelden, in %)

	Resultaat t.a.v. de ingezette werkmiddelen (ROA)		Resultaat t.a.v. het eigen vermogen (ROE)	
	1998-1999	2000-2001	1998-1999	2000-2001
België	0,34	0,52	11,4	15,1
Denemarken	0,78	0,84	12,3	13,1
Duitsland	0,29	0,18	7,3	4,6
Finland	0,68	1,91	12,4	37,6
Frankrijk	0,37	0,46	8,7	9,9
Griekenland	1,60	1,23	21,8	13,3
Ierland	1,05	0,83	17,7	13,1
Italië	0,54	0,68	8,0	10,0
Luxemburg	0,41	0,41	17,4	15,5
Nederland	0,50	0,51	12,5	12,7
Oostenrijk	0,40	0,47	8,7	10,3
Portugal	0,67	0,79	6,6	7,0
Spanje	0,76	0,78	9,2	9,1
Verenigd Koninkrijk	0,90	0,80	21,4	16,2
Zweden	0,74	0,90	14,1	16,5
Zwitserland	0,75	0,69	16,0	12,5
Europees gemiddelde	0,67	0,75	12,8	13,5
Japan	-0,32	-0,41	-9,4	-9,7
Verenigde Staten	1,25	1,21	15,0	14,1

Bron : BVB-berekeningen op OESO-gegevens.

12.11. Solvabiliteit van de banken naar Belgisch recht

	1993	2000	2002	2003
Samenstelling van het aansprakelijk vermogen (1)				
(in miljarden EUR)				
Eigen vermogen	14,6	31,0	33,6	33,9
Achtergestelde schulden	6,9	23,0	23,9	23,3
Aansprakelijk vermogen	21,5	54,0	57,4	57,3
(in % van het totaal)				
Eigen vermogen	67,7	57,4	58,4	59,3
Achtergestelde schulden	32,3	42,6	41,6	40,7
Aansprakelijk vermogen	100,0	100,0	100,0	100,0
Risk assets ratio (2) (geconsolideerde basis)	11,0	11,9	13,1	12,8

Bron : BVB-berekeningen op gegevens NBB en gegevens gepubliceerd door CBFA.

- (1) *Op basis van de globalisaties van de gedetailleerde boekhoudstaten; inclusief fonds voor algemene bankrisico's.*
- (2) *Verhouding tussen het reglementaire eigen vermogen van de banken en het gewogen risicovolume. Op geconsolideerde basis, behalve voor banken die niet verplicht zijn geconsolideerde rekeningen te publiceren.*

12.12. Internationale vergelijking van de banksolvabiliteit (jaargemiddelden, in %)

	Risk assets ratio (1)	
	2001	2002
België	14,2	14,3
Denemarken	10,5	10,7
Duitsland	11,1	11,1
Finland	14,4	16,0
Frankrijk	11,5	11,1
Griekenland	12,6	11,5
Ierland	11,0	11,2
Italië	9,4	10,7
Luxemburg	12,8	13,8
Nederland	11,4	11,7
Oostenrijk	10,9	11,2
Portugal	10,1	11,0
Spanje	12,7	12,4
Verenigd Koninkrijk	11,7	11,9
Zweden	10,0	10,1
Zwitserland	15,0	14,9
Europees gemiddelde	11,7	11,8
Japan	10,6	10,1
Verenigde Staten	11,7	12,0

Bron : BVB-berekeningen op gegevens gepubliceerd in 'The Banker'.

- (1) *De risk assets ratio geeft de verhouding weer tussen het reglementaire eigen vermogen van de banken en het gewogen risicovolume. Het betreft voorts geconsolideerde cijfers voor de voornaamste banken per land.*

12.13. Productiviteitsratio's van de banken naar Belgisch recht (1)

	1993	2000	2002	2003
Productiviteit van het personeel (2)				
Aantal rekeningen (3) per personeelslid (eenheden)	359,8	434,0	420,7	n.b.
Cliëntendeposito's per personeelslid (miljoenen EUR)	3,8	5,3	6,1	6,6
Bankproduct per personeelslid (duizend EUR)	135,6	210,3	205,6	208,9
Toegevoegde waarde (4) per personeelslid (duizenden EUR)	94,2	129,1	125,3	131,0
Resultaat van het boekjaar per personeelslid (duizenden EUR)	17,0	52,3	36,3	61,9
Productiviteit van de kantoren (2)				
Cliëntendeposito's per kantoor (miljoenen EUR)	35,6	60,3	80,5	93,5
Bankproduct per kantoor (duizend EUR)	1.271,5	2.373,3	2.703,0	2.948,2
Toegevoegde waarde (4) per kantoor (duizenden EUR)	883,4	1.457,5	1.646,8	1.848,5
Resultaat van het boekjaar per kantoor (duizenden EUR)	159,8	590,5	477,0	873,3
Kostenefficiëntie				
Bedrijfskosten t.a.v. het bankproduct (%)	71,6	70,1	72,6	70,7
Personeelskosten t.a.v. de bedrijfskosten (%)	57,4	44,9	46,1	47,2

Bron : BVB.

(1) BVB-berekeningen op basis van de globalisaties van de gedetailleerde boekhoudstaten en op eigen gegevens.

(2) Ramingen.

(3) Rekeningen van de niet-bancaire cliënteel (openbare besturen, ondernemingen, zelfstandigen en particulieren).

(4) Benadering van de toegevoegde waarde (bankproduct - bedrijfskosten + personeelskosten).

 12.14. Internationale vergelijking van de bankproductiviteit (1)
 (gemiddelden 2000-2001)

	Personeelskosten per personeelslid (in EUR)	Bankproduct (1) na aftrek van personeelskosten, per personeelslid (in EUR)	Bedrijfskosten (2) t.a.v. het bankproduct (1) (in %)	Personeelskosten t.a.v. de bedrijfskosten (2) (in %)
België	68.829	145.592	61,4	52,3
Denemarken	57.158	118.198	56,3	58,1
Duitsland	57.167	96.711	69,3	53,6
Finland	39.440	190.700	47,3	38,0
Frankrijk	n.b.	n.b.	64,0	n.b.
Griekenland	38.537	78.283	55,8	59,1
Ierland	57.498	182.726	52,9	45,3
Italië	61.138	136.246	55,6	55,7
Luxemburg	74.888	269.447	45,9	47,4
Nederland	n.b.	n.b.	70,1	57,0
Oostenrijk	65.439	130.493	67,2	49,7
Portugal	38.849	96.204	58,1	49,6
Spanje	53.879	94.989	58,3	62,3
Verenigd Koninkrijk	53.740	139.505	56,5	49,3
Zweden	66.710	153.855	65,5	46,2
Zwitserland	124.272	231.921	58,0	60,2
Europees gemiddelde	61.253 (3)	147.491 (3)	58,9	52,3 (4)
Japan	90.183	130.163	89,8	47,5
Verenigde Staten	60.203	180.449	60,2	41,5

Bron : BVB-berekeningen op OESO-gegevens.

(1) *Totaal van de netto-inkomsten.*

(2) *Bedrijfskosten met uitsluiting van belastingen en waardecorrecties.*

(3) *Europees gemiddelde zonder Frankrijk en Nederland*

(4) *Europees gemiddelde zonder Frankrijk.*

13. Andere financiële activiteiten en ondernemingen

Instellingen voor collectieve belegging (ICB)

13.1.1.	Aantal instellingen voor collectieve belegging die in België openbaar worden verdeeld	126
13.1.2.	Netto-inbreng bij de in België openbaar verdeelde ICB's	127
13.1.3.	In België openbaar verdeeld netto-actief van de ICB's naar Belgisch en buitenlands recht	127

Beleggingsondernemingen

13.2.1.	Aantal in België gevestigde beleggingsondernemingen	128
13.2.2.	Bedrijvigheid en resultaten van de beleggingsondernemingen naar Belgisch recht : enkele hoofdkenmerken	129

Pensioensparen

13.3.	Pensioensparen en pensioenverzekeringen	130
-------	---	-----

13.1.1. Aantal instellingen voor collectieve belegging die in België openbaar worden verdeeld

Einde jaar	1980	1985	1990	1995	2000	2002	2003
ICB's naar Belgisch recht	8	15	41	84	151	157	155
wv. : beveks (1)	-	-	-	62	103	108	105
vastgoedbeveks (2)	-	-	-	2	13	11	11
instellingen voor belegging in schuldvorderingen (3)	-	-	-	0	9	10	10
privaks (4)	-	-	-	-	1	2	2
pensioenspaar- fondsen (5)	-	-	13	14	11	10	11
gewone beleggings- fondsen	8	15	28	6	14	16	16
ICB's naar buitenlands recht	14	14	114	215	264	264	267
wv. : beleggingsvennootschappen	-	-	89	148	188	194	197
beleggingsfondsen	14	14	25	67	76	70	70
Totaal aantal in België openbaar aangeboden ICB's	22	29	155	299	415	421	422

Bron : CBFA.

- (1) *Ingesteld bij de wet van 4 december 1990; in 1991 werden de meeste gewone Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen omgevormd tot bevek.*
- (2) *Beleggingsvennootschappen die beleggen in vastgoed en die erkend zijn in het kader van het K.B. van 10 april 1995.*
- (3) *Erkend in het kader van het K.B. van 29 november 1993.*
- (4) *Beleggingsvennootschappen die beleggen in hoogrisicodragend kapitaal en die erkend zijn in het kader van het K.B. van 18 april 1997.*
- (5) *Erkend in het kader van het K.B. van 22 december 1986.*

13.1.2. Netto-inbreng (1) bij de in België openbaar verdeelde ICB's (tijdens het jaar, in miljoenen EUR)

Jaar	1980	1985	1990	1995	2000	2002	2003
ICB's naar Belgisch recht (2)(3)	-7	535	-364	1.284	17.076	3.435	3.469
wv. : beveks (4)	-	-	-	922	15.973	3.282	2.763
pensioenspaarfondsen (5)	-	-	332	121	-5	98	154
gewone beleggingsfondsen	-7	535	-697	240	1.108	55	552
ICB's naar buitenlands recht (6)	-270	426	-1.936	-1.971	-863	812	236
wv. : beleggingsvennootschappen	-	-	-1.973	-1.988	-877	141	-20
beleggingsfondsen	-270	426	37	17	14	671	256

Bron : BVB-berekeningen op gegevens CBFA.

(1) D.w.z. inschrijvingen min terugbetalingen.

(2) Exclusief de beleggingsvennootschappen die beleggen in vastgoed en die erkend zijn in het kader van het K.B. van 10 april 1995, de instellingen voor belegging in schuldvorderingen die erkend zijn in het kader van het K.B. van 29 november 1993 en de instellingen die beleggen in hoogrisicodragend kapitaal die erkend is in het kader van het K.B. van 18 april 1997.

(3) Netto-inbreng in België en in het buitenland.

(4) Ingesteld bij de wet van 4 december 1990; in 1991 werden de meeste gewone Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen omgevormd tot bevek.

(5) Erkend in het kader van het K.B. van 22 december 1986.

(6) Enkel netto-inbreng in België.

13.1.3. In België openbaar verdeeld netto-actief van de ICB's naar Belgisch en buitenlands recht (in miljarden EUR)

Einde jaar	1993	1995	2000	2002	2003
Obligatie-ICB's	21,8	22,5	29,9	31,2	31,7
ICB's met middellange looptijd	5,2	2,5	1,0	1,8	1,9
Monetaire ICB's	9,7	8,7	3,8	6,3	6,4
Aandelen ICB's	4,7	5,3	40,3	24,7	26,9
ICB's met kapitaalbescherming	0,3	1,0	27,6	31,8	36,0
wv. : gekoppeld aan aandelen	0,3	n.b.	n.b.	25,7	27,1
gekoppeld aan interestvoeten, kredieten en deviezen	-	n.b.	n.b.	6,1	8,9
Gemengde ICB's	2,4	3,9	24,7	22,0	22,2
Pensioenspaarfondsen	3,1	3,8	7,7	6,4	7,4
Vastgoed - ICB's	0,3	0,4	3,0	3,4	3,9
Privaks	-	-	0,1	0,1	0,1
Diverse	-	-	0,1	0,0	0,0
Totaal	47,6	48,3	138,2	127,6	136,5
wv. : dakfondsen	0,3	1,1	9,7	6,0	6,1
Totaal zonder dakfondsen	47,3	47,2	128,5	121,6	130,4

Bron: BEAMA

13.2.1. Aantal in België gevestigde beleggingsondernemingen

Einde jaar	1996	2000	2002	2003
Beleggingsondernemingen naar Belgisch recht	82	84	79	71
Beursvennootschappen	62	46	40	37
Vennootschappen voor vermogensbeheer	15	31	33	30
Vennootschappen voor makelarij in financiële instrumenten	5	4	3	2
Vennootschappen voor plaatsing van orders in financiële instrumenten	-	3	3	2
Beleggingsondernemingen naar buitenlands recht	2	10	9	11
Totaal aantal in België gevestigde beleggingsondernemingen	84	94	88	82

Bron : BVB-berekeningen op gegevens CBFA.

13.2.2. Bedrijvigheid en resultaten van de beleggingsondernemingen
naar Belgisch recht : enkele hoofdkenmerken
(in miljoenen EUR)

Jaar	1999	2000	2002	2003
Beursvennootschappen				
Totaal van de posities in roerende waarden	7.606,6	7.711,6	12.001,2	18.594,6
In bewaring ontvangen effecten	15.526,0	16.149,4	19.730,6	32.791,2
Eigen vermogen (1)	447,3	701,0	793,3	685,8
Bedrijfsopbrengsten	500,0	504,2	339,1	305,3
Resultaat van het boekjaar	275,1	229,8	5,9	18,6
Risk assets ratio (in %)	20,8	31,4	17,7	16,2
Vennootschappen voor vermogensbeheer				
Beheerde fondsen	99.639,9	174.090,0	143.371,8	183.275,0
Eigen vermogen (1)	250,1	400,8	428,1	648,5
Bedrijfsopbrengsten	197,4	496,1	581,3	765,6
Resultaat van het boekjaar	53,9	120,2	215,3	195,6
Vennootschappen voor makelarij in financiële instrumenten				
Eigen vermogen (1)	2,8	1,3	1,3	2,3
Bedrijfsopbrengsten	9,0	6,2	4,5	3,8
Resultaat van het boekjaar	-2,1	-0,1	0,3	-0,5
Vennootschappen voor plaatsing van orders in financiële instrumenten				
Eigen vermogen (1)	n.b.	1,0	1,0	n.b.
Bedrijfsopbrengsten	n.b.	1,2	0,8	n.b.
Resultaat van het boekjaar	n.b.	0,3	-0,1	n.b.

Bron : BVB-berekeningen op gegevens CBFA.

(1) *Kapitaal, uitgiftepremies, herwaarderingsmeerwaarden, reserves en overgedragen resultaat.*

13.3. Pensioensparen en pensioenverzekeringen (1) (2)
Gestorte bedragen (in miljoenen EUR)

Jaar	1986	1990	2000 (4)	2002 (4)	2003 (4)
Hoofdzakelijk door banken beheerde pensioenspaarfonds	290,0	334,7	384,5	414,3	442,4
Verzekeringsmaatschappijen (3)	96,7	81,8	240,1	321,4	348,1
Totaal	386,7	416,5	624,6	735,7	790,5

Bron : BVB-berekeningen op gegevens BVB en Assuralia.

(1) *Ramingen.*

(2) *Het betreft de bedragen die ingevolge art. 145, 5° van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, in het kader van het pensioensparen in aanmerking komen voor belastingvermindering.*

(3) *In 1986, gegevens voor de verzekeringssector in zijn geheel. Vanaf 1990, gegevens voor de belangrijkste verzekeringsmaatschappijen.*

(4) *Exclusief Argenta pensioenspaarfonds, dat in 2000 werd opgericht.*

BVB en Febelfin publicaties

De lijst van die publicaties kan worden geraadpleegd op de BVB-website - www.abb-bvb.be. Verscheidene publicaties zijn rechtstreeks consulteerbaar en downloadbaar. Ruimere informatie over de BVB en de banksector is eveneens via de website beschikbaar, evenals links naar de banken-leden en naar andere relevante sites. Bezoek ook de Febelfinsite: www.febelfin.be.

Jaarverslag

- Jaarverslag 2003 (downloadbaar)
- Jaarverslag 2002 (downloadbaar)

Aspecten & Documenten

- *Statistisch vademecum van de banksector* (20e editie, 2003), Aspecten en Documenten, nr. 221 (2004)
- *De banken in 2002 - Individuele gegevens*, Aspecten en Documenten, nr. 220 (2003)
- *De resultaten van de banken in 2002*, Aspecten en Documenten, nr. 219 (2003)
- *De beleggingsinstrumenten*, Aspecten en Documenten, nr. 215 (2002)
- *De wet betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de toepassing ervan op de kredietinstellingen*, Aspecten en Documenten, nr. 214 (2002)
- *De beurstaks: een geslaagde stille verjongings- en afslankingskuur of ... een verlengde doodstrijd ?*, Aspecten en Documenten, nr. 212 (2002)

Financieuzen & Samenleving

- *Financieuzen & Samenleving* * Nr. 2 * Juli 2004 (downloadbaar)
- *Financieuzen & Samenleving* * Nr. 1 * April 2004 (downloadbaar)

De Bank in de Samenleving

- *De Bank in de Samenleving* * Nr. 25 * December 2003 (downloadbaar)
- *De Bank in de Samenleving* * Nr. 24 * Oktober 2003 (downloadbaar)
- *De Bank in de Samenleving* * Nr. 23 * Juni 2003 (downloadbaar)
- *De Bank in de Samenleving* * Nr. 22 * April 2003 (downloadbaar)

Thematische publicaties

- *Nieuwe regels om bank- en beursverrichtingen te registreren* (downloadbaar)
- *Achter de schermen van de betaalindustrie* (downloadbaar)
- *Betalingen in euro over de grenzen heen: efficiënter en dus goedkoper* (downloadbaar)
- *Betaal in alle veiligheid met uw kaart en uw geheime code. Enkele 'gouden tips'* (downloadbaar)
- *Woonkrediet, enkele begrippen* (downloadbaar)

Varia

- *Numerieke codering van de kredietinstellingen in België – 2003*

Inlichtingen en bestellingen: tel. 02 507 68 11 e-mail: adm@febelfin.be

Verantwoordelijke uitgever:

Guido Ravoet, Ravensteinstraat 36, 1000 Brussel
D/2004/1298/07

